

รายงานการประชุมสภาาร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๕๐

วันพฤหัสบดีที่ ๘ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๐๔

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๐๘.๔๕ นาฬิกา

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ:
วณนีสมาชิก มาประชุม ๑๗๖ คน
ครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าจะไต่
ถามในการประชุมต่อไป
ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธาน
สภาฯ แจ้งต่อประชุม สำหรับขวน
ข้าพเจ้าขอแจ้งให้ทราบว่า ได้รับหนังสือ
จากพันเอก สนั่น อมิ่งวงศ์สหาย สมาชิก

ชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ ขอลาออกจาก
สมาชิกภาพตั้งแต่วันที่ ๓ กุมภาพันธ์
๒๕๐๔ ingsongnaeng ให้ที่ประชุมทราบ
(ที่ประชุมรับทราบ)

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ:
ระเบียบวาระที่ ๒ การควม ร่างพระราช
บัญญัติควบคุม การ ประกอบโรคศิลปะ
(ฉบับที่...) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี
เป็นผู้เสนอ)

(สำเนา)

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบ

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่...)

พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ ห้ามมิให้ใคร่ใดประกอบโรคศิลปะหรือแสวงงักยวิธใด ๆ ว่าพร้อมที่จะประกอบโรคศิลปะโดยมิได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ หากคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะตามพระราชบัญญัตินี้ เห็นแต่ในกรณีต่อไปนี้

(ก) การช่วยเหลือหรือช่วยเหลือผู้ช่วยคามคิดสรรวม โดยไม่รับเงินจางรางวัล แต่ทั้งนี้กระตือรือร้นหรือสสารใด ๆ เข้าไปในร่างกายผู้ช่วย หรือให้ยอนันตรายตามกฎหมายว่าด้วยการขายยาแก่ผู้ช่วยมิได้

(ข) นักเรียนแห่งสถานศึกษาของรัฐบาลหรือสถานศึกษาที่รัฐบาลรับรองกระทำการฝึกหัดในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ผู้ฝึกหัด ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแล้ว

(ค) บุคคลซึ่งทางราชการ เทศบาล สุขาภิบาล หรือสภาเทศบาลมีมอบหมายให้ประกอบโรคศิลปะในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแล้ว ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(ง) บุคคลซึ่งมีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะของทางประเทศที่มาประกอบโรคศิลปะในฐานะยื่นสมัครรับวิชาชั่วคราวของทางราชการ โดยอนุมัติของรัฐมนตรี

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ

ควบคุมการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อเนื่อง
แทน

“มาตรา ๑๕ ความรู้ในวิชาชีพของผู้มีสิทธิขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็น
ผู้ประกอบโรคศิลปะใดนั้น คือ

(๑) สำหรับผู้ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณชั้นหนึ่ง ต้อง

(ก) มีปริญญาหรือประกาศนียบัตรสำหรับสาขานั้น ๆ จากสถานศึกษา
ในประเทศไทยที่คณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะรับรอง แต่คณะกรรมการ
ควบคุมการประกอบโรคศิลปะอาจสอบความรู้ก่อนก็ได้

สำหรับสาขาเวชกรรม ต้องได้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล และหรือ สถานพยาบาล ทาง
แพทย์เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีภายหลังวันที่สถานศึกษาได้อนุมัติให้ปริญญาแล้วและ
เป็นทพอ.ใจของคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ หรือ

(ข) มีปริญญาหรือประกาศนียบัตรสำหรับสาขานั้น ๆ จากสถานศึกษา
ในต่างประเทศและได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบโรคศิลปะในประเทศไทยที่ได้ปริญญา
หรือประกาศนียบัตร ทั้งคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะได้สอบความรู้
เป็นทพอ.ใจแล้ว แต่ผู้นั้นคนไทย ไม่ว่าต้องเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบ
โรคศิลปะในประเทศไทยนั้น ได้ปริญญาหรือประกาศนียบัตร

สำหรับสาขาเวชกรรม ต้องมีใบรับรองของโรงพยาบาลและหรือสถานทาง
แพทย์แสดงว่าได้ปฏิบัติงาน ในโรงพยาบาล และหรือ สถานทางแพทย์นั้นมาแล้ว เป็น
เวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีภายหลังวันที่ได้ปริญญา และเป็นทพอ.ใจของคณะกรรมการ
ควบคุมการประกอบโรคศิลปะ

(๒) สำหรับผู้ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณชั้นสอง ต้องเป็นผู้ซึ่งได้รับการ
อบรมศึกษาในสาขาที่คณะกรรมการ หรือสาขาการฝึกหัดจากโรงพยาบาลหรือสถาน
ศึกษาของทางราชการในประเทศไทย และเป็นทพอ.ใจของคณะกรรมการควบคุมการ
ประกอบโรคศิลปะ

(๓) สำหรับผู้ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณในสาขาการพยาบาล ต้องเป็นผู้
มีปริญญาหรือประกาศนียบัตรจากสถานศึกษาที่คณะกรรมการควบคุมการประกอบโรค

ศิลปะหรืองานศิลปะ แต่คณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะอาจสอบถามผู้อื่น
ก็ได้

(๔) สำหรับผู้ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณ ต้องเป็นผู้ซึ่งได้ร่ำเรียนอบรม
ศึกษามาก่อนประกอบโรคศิลปะแผนโบราณซึ่งได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตแล้วตาม
กำหนดเวลาและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และคณะกรรมการควบคุมการ
ประกอบโรคศิลปะได้สอบถามเรียบร้อยแล้ว
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

พระบารมีนคราคร (รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงสาธารณสุข) : ท่าน
ประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกสมัชชา
วิทยาลัยของเสนาธิการราชบัณฑิตยสถาน ควบคุมการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่...)
พ.ศ.... โดยมีหลักการดังนี้ แก้ไขเพิ่มเติม
เดิมกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบ
โรคศิลปะ

โดยมีเหตุผลว่า เนื่องจากวิทยา-
ศาสตร์การแพทย์ทุก ๆ ด้านได้วิวัฒนาการ
ก้าวหน้าไปกว่าเดิมมาก และเพื่อ
คุ้มครองฐานการแพทย์ของประเทศให้
อยู่ในระดับมาตรฐานสากล จึงควรให้
ผู้ที่ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณได้รับการ
ฝึกอบรมออกหนังสืออย่างน้อย ก่อน

ที่จะให้ทำการประกอบโรคศิลปะได้ และ
โดยที่ขอยุติในมาตรา ๑๑. ยังไม่
วิวัฒนาการโดยเสียโอกาสให้ผู้ที่ไม่ได้ขึ้น
ทะเบียนทำการประกอบโรคศิลปะโดยมี
ขอบเขต เพราะฉะนั้นเพื่อสวัสดิภาพของ
ประชาชน จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติม
ความในมาตรา ๑๑ และ ๑๕ เสีย
ใหม่ และโดยขอกราบบังคมทูลว่า
ตามความสำคัญในการที่จะขอเสนอแก้ไข
พระราชบัญญัติฉบับนี้ขอเสนอแก้ไข
โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ขอเสนอแก้ไข
สมมติของสภาผู้ประกอบโรคศิลปะนั้น
แล้วมาแต่สภาผู้ประกอบโรคศิลปะ
บัณฑิตยสถานแล้วกฎหมายฉบับนี้ ได้ขึ้น
ทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะได้ แต่
โดยเหตุที่เห็นที่ปรึกษาว่าแพทย์ที่สำเร็จ

สำเร็จการแพทย์ไปปริญญา แล้วออกมา
 ไปทำงานเอกชนอยู่ด้วยทันที กรมการ
 ความ สึก พลาศ ไป เพราะ ขาด ความ
 จำนวนถูกเรื่อง ฟ้อง ร้อง ขึ้น มา หลาย
 ราย มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ โคคก
 ถึงเรื่องขึ้นอย่างมาก เพราะคดีระเห
 หลกสัตว์ชน แต่การเพิ่มผลสัตว์ชน
 ขึ้นมาอีก ๑ บนนเป็นการระทษกระ
 เทอนต่ออีก ของ ประชาชน ว่า เรา โค
 ขยายผลสัตว์ชน ไปอย่างนี้เรียนแพทย
 กุฎ ๖ ปี แล้วเรียนจนไปอีกเรียนถึ
 ไปมากมาถูกนี้ ไปอย่างไรกัน ด้วยเหตุ
 นี้ทั้งนี้เราจึงคิดว่า โดยอาศัยทาง พระ
 ราชบัญญัติประกอบโรคศิลปะ กล่าวคือ
 ตามาทากับชีวิตมนุษย์แล้ว ระต้อง ไตร
 การฝึกหัดอบรมอีก ๑ ปี จึงระเริ่มการ
 เหมาระสมซึ่งเราเห็น โคจากการสนับสนุน
 โคว่า พวกแพทยที่สำเร็จออกมาเดวนี้
 พวกนี้สมควร เป็นแพทยประจำบ้านอีก
 ๑ ปีเป็นอย่างน้อย แยังสมควรเป็น
 พลาศ ผลสัตว์แล้วหุ้เรียนแก่งเรียน
 กรม โสภการระ โค เป็น แพทย ประจำบ้าน
 นี้ความพหุซึ่งเรียนพอไปโคหรือบางคน
 เรยกว่าควยเส้นความคอกผลคอกไปแล้ว
 ฝึกขโมโครับ การฝึกหัด ทาง คณนค ออก

ไปประกอบอาชีพเลยไปพบบัคนใจเลย
 พวกหลังนี้ซึ่งมีความรู้ชอบแล้ว ยังมี
 ความชำนาญน้อยอีกแล้ว ไปประกอบอา
 ชพออย่างนี้เดวนี้ ไม่เป็นการยุติธรรม
 ด้วยเหตุ นี้มหาวิทยาลัย แพทยจึงคิดว่า
 สมควรแล้วที่จะ คงให้ทกคน โค วิชาการ
 สกทททางแพทย ประจำ บ้าน น หรือทาง
 ชีวค คน น เ้ากัน ทมค จึง ระ เริ่ม การ
 ยศธรรม เรื่องนี้เราโคคกกันมาแล้ว
 หรือว่า เปรียบเทียบ โคอย่าง การทหาร
 เป็นคมี ทางทหารนั้นที่สำเร็จออกมา
 แล้ว เป็นนายร้อย ศกการมี แควทาง
 กววยมีโคให้ทำงานโดยคง ยังระ
 คงมีพล เลข คง ผัก งาม อบรม กับ อีก
 ถึง ๖ เดือน หรือ ๑ ปี เป็นอย่าง
 น้อยหรือแม่แต่ทางทนายความก็ ตามท
 สำเรโค อบ. ออกมาแล้วถ้าจะคง
 ไปประกอบอาชีพทางทนายความของ
 ม เนตมณฑลยศสา โห สก งาน อค ด้วย
 ฉะนั้นเหตุนี้กระสมจึงคิดว่าพระราชบัญญัติ
 คนึงเช่นพระราชบัญญัติเห็นแก่ส่วน
 รวมและควรที่จะสนับสนุนให้ออกมาโค
 รวคเรวขณ และเรื่องทำไม่จึงเกี่ยว
 กับการควน ก็ เพราะเนื่อง จาก ว่า เคอน
 เมษายนนี้ระมแพทยวัน ใหม่ ออกมาถึ
 ๒๐๐ กว่าคน แล้วแพทยพวกนี้ระ

ต้องมาเป็นแพทย์ประจำบ้านทั้งนั้น และ
ทาง มหาวิทยาลัย และ กระทรวง สา-
ธารณสุข ได้เตรียมการไว้เสร็จเรียบร้อยแล้ว
แล้วรอแต่ร่างพระราชบัญญัติกันที่รอออก
มาซึ่งได้ดำเนินการมาตั้ง ๕ เดือนเศษ
แล้ว เพราะฉะนั้นเรื่องนี้เป็นเรื่อง
การด่วน

นายเล็ก จุณณานนท์ : ในชั้น
เดิม ผมเองก็ไม่ตั้งใจจะพูดลงเรื่อง
แต่ความเมื่อได้ฟังท่าน สมาชิก ผม เถอะ
ก็เกิดความเมื่อนั้น ก็เกิดความสงสัยว่า
ที่ท่านบอกว่าการเรียนแพทย์ที่เรียน ๔ ปี
ไม่ได้พอกับคนไข้เลยนั้น สงสัยว่า
ความจริงเป็นเช่นนั้นหรือ คือว่าเท่าที่
ได้ทราบมาปรากฏว่า นักเรียนแพทย์ปี ๓
ปี ๔ ก็ได้เข้าปฏิบัติงานในทางปฏิบัติ ใน
โรงพยาบาลร่วมกับแพทย์อื่นนั้นเช่นเช่น
แต่สงสัยตามที่ท่านสมาชิกกล่าว แต่
ว่าเหตุสงสัยเช่นนี้จะจริงหรือไม่ ก็
อยากขอให้อธิบดีฯ แจ้งให้ทราบด้วย
แล้วก็ขอสงสัยในประการต่อไป ก็คือว่า
ในมาตรา ๑๕ มาตรา ๔ ที่ให้ยก
เลิกความในมาตรา ๑๕ แล้วก็ใช้ข้อ
ความต่อไปแทน สำหรับข้อความที่
ว่า สำหรับสาขาเวชกรรมของไค

ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล และหรือ
สถาน ทางแพทย์ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า
หนึ่งปี นั้น สงสัยว่าสาขาอื่นไม่ได้ออก
ปฏิบัติอย่างนั้นหรืออย่างไร

พระยาราชมนตรี (รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงสาธารณสุข) : ผมขอ
ขอบคุนทุกท่าน สมาชิก ได้ ให้ ข้อสงสัย
เรื่องว่าแพทย์ ๔ ปีระ ได้ปฏิบัติลงคนไข้
หรือไม่ ตามที่เขาไว้ว่าอาจจะไม่ถึงคน
ไข่นั้น ความจริงเวลาเรียนก็มีการ
ฝึกหัดกับคนไข้เหมือนกัน แต่ว่าวิธี
วางนอช้อย การที่เพิ่มใหม่แพทย์
ประจำบ้านชั้น ๑ นั้น ก็เพื่ออะไร
ความชำนาญมากขึ้น เพราะเหตุว่า
ผลที่ปรากฏมาแล้ว เท่าที่ทราบจากประส
การเห็นว่าแพทย์เป็นแพทย์ประจำบ้าน
แล้วนั้น เมื่อออกมาแล้วก็ได้ปฏิบัติการ
ได้ช่วยการรักษายาบาล คนไข้ไข่ม
ความชำนาญมากกว่าผู้ที่มีการฝึกห
นอช คือไม่ไคเป็นแพทย์ประจำบ้าน
เรื่องนั้นก็เช่นเรื่องทั้งนี้ หมอวงการแพทย์
ก็ทราบกันอยู่ทั่ว ๆ กัน และก่อน ๆ
ก็มีการที่ขอยุติแล้วแบ่งกันที่จะ
เป็นแพทย์ประจำบ้านเกือบทั้งหมด
ว่าทางมหาวิทยาลัยก็ไม่อาจที่จะรับไว้

เทวการแพทย์ซึ่งมาไตรภวารผกตเพียง
๖ เดือนหรือหนึ่ง ออกอย่างหนึ่งคือ

สาขาเวชกรรมแนวโรค ตาม หลักการ
เวลานว่า เราจะทำเพียงสาขาเวชกรรม
เท่านั้น กล่าวคือผกตทางคลินิกด้วย
เวชกรรมเท่านั้น ส่วนจะเป็นสาขา
อื่นนั้นต่อไปเราจะได้ขยายออกไป

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ:
ต่อไปนี้ ขอพระเจ้าร่ขอมีที่ต่อที่ประชุมว่า
สมควรจะรับหลักการ แห่งร่าง พระราช
บัญญัติฉบับนี้หรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นว่า
ควรรับหลักการ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ:
ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น
(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ:
เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติรับหลักการแห่ง
ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

ร่ส่งคณะกรรมาธิการสามัญหรือ
วิสามัญพิจารณา

พระบาราคณราตร (รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงสาธารณสุข) : รัฐบาล
ขอเสนอ ส่งให้คณะ กรรมาธิการ สามัญ

ชุดการศึกษา การสาธารณสุขและการ
สาธารณสุขการพิจารณา

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ:
รัฐบาลเสนอส่งคณะกรรมาธิการสามัญ
ชุดการศึกษา การสาธารณสุข และการ
สาธารณสุขการพิจารณา มีท่านผู้ใดเห็น
เป็นอย่างอื่นหรือไม่

(ไม่มี สมาชิก มีความเห็น เป็น
อย่างอื่น)

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ:
กำหนดการแปรญัตติกภายใน ๓ วัน

พระบาราคณราตร (รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงสาธารณสุข) : ขอ
เสนอ ให้แปรญัตติกภายใน ๓ วัน

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ:
รัฐบาลขอเสนอ ให้แปรญัตติกภายใน ๓
วัน ท่านผู้ใดขัดข้องโปรดยกมือ
หรือไม่

(ไม่มีสมาชิกขัดข้อง)

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ:
เป็นอันว่าแปรญัตติกภายใน ๓ วัน

ระเบียบวาระที่ ๓ ร่างพระราช
บัญญัติอันมีที่พระราชกำหนดพิภกัตรา
ศุสการกร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔
พ.ศ. .... คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

(สำเนา)

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบ
ร่างพระราชบัญญัติอนุมัติพระราชกำหนดพักคดีตราศุลกากร
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔

พ.ศ. ....

หลักการ

อนุมัติพระราชกำหนดพักคดีตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔

เหตุผล

โดยที่มพระราชกำหนดพักคดีตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔
ประกาศใช้เป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔ ไปแล้ว รัฐบาลจึงขอ
เสนอร่างพระราชบัญญัติอนุมัติพระราชกำหนดพักคดีตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๐๔

(สำเนา)

ร่างพระราชบัญญัติอนุมัติพระราชกำหนดพักคดีตราศุลกากร
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔

พ.ศ. ....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรอนุมัติพระราชกำหนดพักกยศตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๐๔

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัติฉบับนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติอนุมัติพระราชกำหนด
พักกยศตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. ....”
มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้อนุมัติพระราชกำหนดพักกยศตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๐๔

พระราชกำหนด

พิทักษ์ตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๐๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๔

เป็นปีที่ ๑๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ

โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพิทักษ์ตราศุลกากรบางประเภทเสียใหม่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดอันเรียกว่า "พระราชกำหนดพิทักษ์ตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔"

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในช่องรายการกับความและตัวเลขในช่องอัตรา
การขนเข้าของประเภท ๒๑.๐๔ ก. ของหมวด ๔ ตอนที่ ๒๑ แห่งพระราช
กำหนดพิทักษ์ตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้ความในช่องรายการกับความ
และตัวเลขในช่องอัตราอากรตามบัญชีคอกายพระราชกำหนดคนแทน

LIRT

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกตัวเลขในช่องอัตราราชการของข้าราชการของประเภทที่ ๒๕-๒๓ ของหมวด ๕ ตอนที่ ๒๕ แห่งพระราชกำหนดพิทักษ์อัตราราชการ พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้ตัวเลขในช่องอัตราราชการตามบัญชีต่อท้ายพระราชกำหนดคนแทน

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นต่อท้ายหมายเหตุ ๒ (ง) ของหมวด ๖ ตอนที่ ๒๔ และหมายเหตุ ๑ (ก) (๘) ของหมวด ๖ ตอนที่ ๓๑ แห่งพระราชกำหนดพิทักษ์อัตราราชการ พ.ศ. ๒๕๐๓

“แต่ถ้ามีในโครงการหนักเกินกว่าสี่สัปดาห์หรือเกิน ๖๐ วัน อธิบดีกรมตุลาการอาจกำหนดให้หยุดถึงกว่าสี่สัปดาห์ได้ โดยให้ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา เป็นราย ๆ ไป”

- มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในช่องรายการกับตัวเลขในช่องอัตราราชการของประเภทที่ ๒๔-๒๓ ข. ของหมวด ๖ ตอนที่ ๒๔ แห่งพระราชกำหนดพิทักษ์อัตราราชการ พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้ความในช่องรายการกับความและตัวเลขในช่องอัตราราชการตามบัญชีต่อท้ายพระราชกำหนดคนแทน

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในช่องรายการของประเภทที่ ๓๐.๐๓ ก. (๒) ของหมวด ๖ ตอนที่ ๓๐ แห่งพระราชกำหนดพิทักษ์อัตราราชการ พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) ข้าราชการมาเลยอย่างอื่นและเคมณฑลที่ใช้ทายขายขมาเลย ซึ่งอธิบดีกรมตุลาการจะได้อำนาจระบุเป็นราย ๆ ในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมายเหตุในช่องรายการของประเภทที่ ๓๘.๑๑ ข. ของหมวด ๖ ตอนที่ ๓๘ แห่งพระราชกำหนดพิทักษ์อัตราราชการ พ.ศ. ๒๕๐๓

“หมายเหตุ เคมณฑลที่ใช้ขมาแมลง ใช้การชั่งอว ใช้การชั่งศพ
ระบวรราชันระเพื่อการขายปลั๊กหรือไม้คาน อธิบดีกรมตุลาการกำหนดให้เสียอากรในประเภทที่ ๓๘.๑๑ ข. ได้”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความและตัวเลขในข้ออศรอากรขาเข้าของประเภทที่ ๔๖.๐๓ ของหมวด ๘ ตอนที่ ๔๖ แห่งพระราชกำหนดกติกากิจการศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้ความในข้อรายการกับความและตัวเลขในข้ออศรอากรขาเข้าตามบัญชีศอที่ท้ายพระราชกำหนดนั้น

สำหรับกรณีเกี่ยวกับของตามประเภทที่ ๔๖.๐๓ ก. ให้ใช้บังคับแก่ของที่นำเข้ามากองแต่วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๐๓ ด้วย

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกตัวเลขในข้ออศรอากรขาเข้าของประเภทที่ ๖๑.๐๕ ของหมวด ๑๑ ตอนที่ ๖๑ แห่งพระราชกำหนดกติกากิจการศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้ความและตัวเลขในข้ออศรอากรขาเข้าตามบัญชีศอที่ท้ายพระราชกำหนดนั้น

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกตัวเลขในข้ออศรอากรขาเข้าของประเภทที่ ๗๐.๑๐ ของหมวดที่ ๑๓ ตอนที่ ๗๐ และมีประเภทที่ ๘๖.๐๒ ของหมวด ๒๐ ตอนที่ ๘๖ แห่งพระราชกำหนดกติกากิจการศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้ความในข้อรายการกับความและตัวเลขในข้ออศรอากรขาเข้าตามบัญชีศอที่ท้ายพระราชกำหนดนั้น

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกตัวเลขในข้ออศรอากรขาเข้าของประเภทที่ ๗๑.๐๒ และ ๗๑.๐๓ ของหมวด ๑๔ ตอนที่ ๗๑ แห่งพระราชกำหนดกติกากิจการศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้ความในข้อรายการและตัวเลขในข้ออศรอากรขาเข้าตามบัญชีศอที่ท้ายพระราชกำหนดนั้น

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความในข้อรายการและในข้ออศรอากรขาเข้าของประเภทที่ ๘๑.๐๔ ของหมวด ๑๕ ตอนที่ ๘๑ แห่งพระราชกำหนดกติกากิจการศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ ตามบัญชีศอที่ท้ายพระราชกำหนดนั้น

มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมายเหตุในข้อรายการของประเภทที่ ๘๐.๐๖ ก. ของหมวด ๑๖ ตอนที่ ๘๔ แห่งพระราชกำหนดกติกากิจการศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓

“หมายเหตุ ข้อบัญญัติสภากรมนานาชาติระคนเงนฮกรแกแควรอนคตง
 กลาวซงใคใชคคตงทาเรอประมงโคยมเงนใชตามทเห็นสมคว
 ใท และตองฟสรนใชใชนทพอใช ข้อบัญญัติสภากรรวาใจค
 ทรเขียนใชเรอประมงแลว กัาหนดระยะเวลาใชการคเงน
 ฮกรคตงกลาวตองไมเกิน ๑ ปี นับแควนนเวาเขามา”

มาตรา ๑๕ ใชยกเลิกความใชชองรายการแควคตัวเลขใชชองฮตราฮกร
 ฮาเขาชองประเภท ๘๔.๒๑ค. ชองหมวด ๑๖ ตอนที่ ๘๔ แห่งพระราชกัาหนด
 พักคฮตราคสภากร พ.ศ. ๒๕๐๓ และใชใชความใชชองรายการกับตัวเลขใชชอง
 ฮตราฮกรตามบัญญัติชองทายพระราชกัาหนดคนแทน

มาตรา ๑๖ ใชยกเลิกความแควคตัวเลขใชชองฮตราฮกรฮาเขาชองประเภท
 ๘๘.๑๐ ชองหมวด ๒๐ ตอนที่ ๘๘ แห่งพระราชกัาหนดพักคฮตราคสภากร
 พ.ศ. ๒๕๐๓ และใชใชความใชชองรายการกับความแควคตัวเลขใชชองฮตราฮกร
 ตามบัญญัติชองทายพระราชกัาหนดคนแทน

มาตรา ๑๗ ใชยกเลิกความใชชองรายการแควคความกับตัวเลขใชชองฮตรา
 ฮกรฮวอชองประเภท ๓ (ก) ชองภาค ๓ พักคฮตราฮกรฮาเขาชองแห่งพระ
 ราชกัาหนดพักคฮตราคสภากร พ.ศ. ๒๕๐๓ และใชใชความใชชองรายการแคว
 ความกับตัวเลขใชชองฮตราฮกรตามบัญญัติชองทายพระราชกัาหนดคนแทน

มาตรา ๑๘ ใชร้มนตรวการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราช
 กัาหนดคน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
 ขอมพล ส. ธนรัชต์
 นายกรัฐมนตรี

บัญชีต่อท้ายพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๐๔

ขาเข้า

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี		
		ความราคา ร้อยละ	ตามสภาพ	
			หน่วย	หน่วยละ-บาท
๒๗.๐๔	ก. พืชหมัก	๕๕	กิโลกรัม	๕๒.๐๐
๒๘.๒๓		-	เมตริกตัน	๑๕๐.๐๐
๒๘.๒๓	ข. กล้ามก้นชนิด	๕๕	กิโลกรัม	๓๓.๐๐
	ค. อื่น ๆ	๒๗.๕	-	-
๔๖.๐๓	ก. หระสมกนกและกระสอบที่คล้ายกัน	-	โบละ	๐.๕๐
	ข. อื่น ๆ	๓๐	กิโลกรัม	๑๖.๕๐
๖๑.๐๕		๓๐	คันตะ	๒.๐๐
๗๐.๑๐	ก. ขวด ความจุตั้งแต่ ๐.๑ ลิตร แต่ไม่เกิน ๐.๕ ลิตร	๒๕	กิโลกรัม	๒.๗๕
	ข. อื่น ๆ	๒๕	-	-
๗๑.๐๒	ก. หีบมีไม้คกแต่ง หรือหีบไม้ เจาะระโน	๕.๕	-	-
	ข. อื่น ๆ	๒๐	-	-
๗๑.๐๓	ก. หีบมีไม้คกแต่ง หรือหีบไม้ เจาะระโน	๕.๕	-	-
	ข. อื่น ๆ	๒๐	-	-
๗๑.๐๔	ค. โครเมี่ยมไดออกไซด์สำหรับใช้ใน ทางทันตกรรม	-	ไม่ต้องเสียภาษี	-
๗๕.๒๖	ค. เครื่องมือตัดหรือหนายเพื่อป้องกัน หรือฆ่าแมลงที่ใช้ในกรณีเกษตร หรือป่าไม้	๒๐	-	-
	ง. อื่น ๆ รวมทั้งส่วนประกอบที่มี รวมไว้ในข้อนี้	๒๗.๕	-	-
๘๖.๐๒	ก. แปรงสีฟัน	๒๗.๕	อันละ	๐.๑๐
	ข. อื่น ๆ	๒๗.๕	-	-
๘๗.๑๐	ก. เครื่องซักผ้า	๓๗	อันละ	๒.๐๐
	ข. ส่วนประกอบของเครื่องซักผ้า	๓๗	-	-

LIRT

บัญชีต่อท้ายพระราชกำหนดปกติต่อตราศาลฎากร (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๐๔

ขาออก

ประเภทที่	รายการ	อัตราอากร		
		ความราคา ร้อยละ	ห้ามสภาพ	
			หน่วย	หน่วยละ-บาท
๑	(ก) หนังสือ (๑) แร่เกลือหรือแร่เต็ม (๒) ทากแห้งหรืออบยา	- ...	กิโลกรัม กิโลกรัม	๐.๕๐ ๑.๐๐

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือแก้ไขเพิ่มเติม
ปกติต่อตราอากรบางประเภทเสียใหม่ โดย

๑. ลดอัตราอากรหรือยกเว้นอากร เกี่ยวกับ (เพิ่มขึ้น) ยาพาราเมตง ยาแก้ปวดเสียว ยาแก้ปวดข้อ เครื่องมือลดน้ำหนักใช้ในการเกษตรหรือเครื่องมือขนานานแปลง และเครื่องมือสำหรับเรือประมงเพื่อช่วยส่งเสริมการเกษตร
๒. เพิ่มอัตราอากรสำหรับสินค้า ผงชูรส ปูนซีเมนต์ ขวดแก้ว (บางชนิด) แปรังสีฟัน และเครื่องซักไฟฟ้าที่นำเข้าจากต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยเพิ่มอัตราอากรที่เกินกว่าจะส่งออกต่างประเทศ เพื่อช่วยส่งเสริมโรงงานฟอกหนังภายในประเทศ ซึ่งต้องใช้หนังคั้นเพื่อการผลิตสารกรรม
๓. ลดอัตราอากรเกี่ยวกับกระสุนนกขยิงจำเนียรต้องนำเข้าจากต่างประเทศ เพราะภายในประเทศผลิตได้ยังไม่เพียงพอ
๔. ลดอัตราอากรเกี่ยวกับเพชรพลอยที่นำเข้าเพื่อเจียรในแล้วส่งกลับออกไป เพื่อส่งเสริมอาชีพการเจียรในเพชรพลอยภายในประเทศ
๕. ยกเว้นอากรแก่โคโรเมียมโดยลดที่นำเข้าใช้ในการทำฟันไทเทเนียมกับพอลอม
๖. ยกเว้นอากรแก่เคมีภัณฑ์บางชนิดที่นำมาใช้ทำยาฆ่าแมลงเคมีเร็วได้

เฉพาะ

ประกาศกระทรวงการคลัง

เรื่อง งดอัตราอากรขาเข้าเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมอุตสาหกรรม
และการเกษตร

เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการอุตสาหกรรมและการเกษตร อาศัยอำนาจ
ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชกำหนดพิทักษ์ตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงการคลัง โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีให้ลดอัตราอากร
ขาเข้าตามภาค ๒ แห่งพระราชกำหนดพิทักษ์ตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ ดังต่อไปนี้

๑. Alkylarylsulphonates ตามประเภท ๓๔.๐๒ สำหรับใช้ใน
อุตสาหกรรมทำผงซักฟอก ลงเหลือโลกกรัมละ ๓.๐๐ บาท
๒. ลูกกระดิ่ง (Float) ทำควยแก้ว ยางสังเคราะห์ ยางเทียม Fiber หรือ
ทำพวกพลาสติก ตามประเภท ๓๙.๐๗, ๔๐.๑๔, ๔๐.๑๖, ๗๐.๒๑ สำหรับ
ใช้ในการประมง ลงเหลือตามราคาร้อยละ ๑๐
๓. เยื่อทำกระดาษตามประเภท ๔๗.๐๑ ลงเหลือตามราคาร้อยละ ๑๐
๔. เศษกระดาษตามประเภท ๔๗.๐๒ ข. สำหรับใช้ในอุตสาหกรรมทำ
กระดาษ ลงเหลือตามราคาร้อยละ ๑๐
๕. เส้นใยในลอนตามประเภท ๕๑.๐๑, ๕๑.๐๓, ๕๖.๐๕ และ
๕๖.๐๖ สำหรับใช้ในการประมง ลงเหลือตามราคาร้อยละ ๗
๖. อลูมินไฟตามประเภท ๖๙.๐๒ สำหรับใช้ในอุตสาหกรรมแก้ว
ดังต่อไปนี้

- ก. ชนิด High Alumina Fused Cast
- ข. ชนิด Monofrax Fused Cast
- ค. ชนิด High Alumina Sillimanite หรือ Kyanite หรือ Bauxite

LIRT

- A
หรือ Mullitanite
- ง. ชนิด Silica
- จ. ชนิด Diatomaceous earth
- ฉ. ชนิด Magnesite หรือ Chrome Magnesite
- ช. ชนิด Zircon

ซึ่งจะต้องทนความร้อนในอุณหภูมิไม่ต่ำกว่า ๑๖๐๐ องศาเซนติเกรดฯ ลง
 เหลือตามรายการข้อละ ๑๐

๗. เหล็กหรือเหล็กกล้าทำเป็นแผ่นบาง ตามประเภทที่ ๗๓.๑๓ ข. ซึ่ง
 ยังไม่ได้ชุบ สำหรับใช้ในอุตสาหกรรมกำลัง ทำแผ่นเหล็กชุบคัลก ทำภาชนะ
 บรรจุของและเครื่องใช้ ซึ่งมีขนาดความหนาตามที่ข้อ ๖

- ก. ขนาดความหนาเบอร์ ๑๖ (Thickness gauge No. 16) หรือมีความ
 หนาทั้งแต่ ๑.๒๕๐ มิลลิเมตร ถึง ๑.๖๕๑ มิลลิเมตร
- ข. ขนาดความหนาเบอร์ ๑๘ (Thickness gauge No. 18) หรือมีความ
 หนาทั้งแต่ ๑.๐๒๔ มิลลิเมตร ถึง ๑.๒๗๐ มิลลิเมตร
- ค. ขนาดความหนาเบอร์ ๒๔ (Thickness gauge No. 24) หรือมีความ
 หนาทั้งแต่ ๐.๕๑๑ มิลลิเมตร ถึง ๐.๖๓๕ มิลลิเมตร
- ง. ขนาดความหนาเบอร์ ๓๐ ถึงเบอร์ ๓๓ (Thickness gauge No. 30
 to No. 33) หรือมีความหนาทั้งแต่ ๐.๑๘๐ มิลลิเมตรถึง
 ๐.๓๑๘ มิลลิเมตร

ลงเหลือดีโลกรวมละ ๐.๒๐ บาท

- ๘. ตะกั่วบริสุทธิ์ มีความบริสุทธิ์ไม่ต่ำกว่า ๙๙.๙๙% ตามประเภทที่
 ๗๘.๐๑ เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมแบตเตอรี่ ลงเหลือตามรายการข้อละ ๕
- ๙. แอนติโมนี มีความบริสุทธิ์ไม่ต่ำกว่า ๙๙.๙๙% ตามประเภทที่ ๘๑.๐๔
- ก. เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมแบตเตอรี่ ลงเหลือตามรายการข้อละ ๕

๑๐. เปลือกหม้อแยกเตอริตามประเภทที่ ๘๕.๐๔ เพื่อใช้ในอุตสาหกรรม
แยกเตอริ ลงเหลือตามราคาร้อยละ ๑๐

๑๑. แผนกแยกเตอริตามประเภทที่ ๘๕.๐๔ เพื่อใช้ในอุตสาหกรรม
แยกเตอริ ลงเหลือตามราคาร้อยละ ๑๐

ทั้งนี้ ให้นำผลใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔

สุนทร หงส์ศารมภ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

Legislative Institutional Repository of Thailand

แถลงการณ์กระทรวงการคลัง

เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขพิกัดอัตราศุลกากรบางประเภท
และการประกาศลดอัตราอากรลงเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมและการเกษตร

ตามที่ทางภาษีประเทศใช้พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔ และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราอากรขาเข้าเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมและการเกษตรให้ทราบโดยทั่วกันแล้วนั้น เพื่อให้ข้อดีและประโยชน์แก่ประชาชนได้ทราบเหตุผลในการปรับปรุงพิกัดอัตราศุลกากรดังกล่าว กระทรวงการคลังจึงขอแถลงการณ์มาให้ทราบโดยทั่วกัน ดังนี้

๑. เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศเพื่อที่จะขจัดความเป็นชนชั้นมั่งคั่งจนจะเป็นผลแก่เศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศ จึงได้ปรับปรุงพิกัดอัตราศุลกากรเกี่ยวกับชิ้นเมต ฆวคยางประเภท แปรงสีฟัน เครื่องซักไฟ ฉาเช็ดหน้าสียใหม่ โดยเพิ่มอัตราอากรจนพอที่จะให้สินค้าผลิตได้ภายในประเทศสามารถแข่งขันกับสินค้าชนิดเดียวกันที่นำเข้ามาจำหน่ายจากต่างประเทศได้

๒. เพิ่มอัตราอากรหนักที่จะส่งออกไปต่างประเทศ เพื่อช่วยส่งเสริมโรงงานฟอกหนังภายในประเทศ ซึ่งต้องใช้หนักคิมเพอการอุตสาหกรรม และในขณะเดียวกันอัตราอากรที่ปรับปรุงแล้วนั้นก็ยังส่งผลกระทบต่อจำหน่ายยังต่างประเทศได้โดยสมควร

๓. เพื่อส่งเสริมการเกษตร ได้ยกเว้นอากรแก่ขยู่เรยเพิ่มชนิด เพราะเคมขยู่เรยเคมในโครเจนหนกเกินกว่า ๔๕% คองเมยฮากในอัตรา ๒๗.๕% แต่การปรับปรุงใหม่ ถ้าปราศจากขยู่เรยเคมในโครเจนหนกเกินกว่า ๔๕% ก็ตาม แต่เหมาะสำหรับใช้ในขยู่เรยในทางการเกษตรแล้วจะโครขยู่เรยฮากคยู่เรย ยานาแมลง ยากาขคเชอรา ยากาขคยู่เรย แต่เคมถายรรฐภษษนเพอการขยู่เรย

LIRT

เชื้ออาหารในอัตรา ๕.๕ % แต่ถ้ายรรยากาศนะเพอการขายส่งต้องเสียนอัตรา ๒๗.๕ % จึงได้ปรับปรุงโดยลดอัตราอาหารสำหรับการบรรยากาศนะเพอการขายส่ง ลงเหลือ ๕.๕ % เทียบกับบรรยากาศนะเพอการขายปลีก ส่วนเครื่องมอดคณาที่ใช้ ในการเกษตรหรือเครื่องมือพญาฆ่าแมลงโคลคอกตราอาหารจาก ๒๗.๕ % ลงเหลือ ๑๑ %

๔. เพอส่งเสริมการประมง เครื่องยนต์สำหรับคอกในเรือประมง เกมหออง เชื้ออาหารอัตรา ๒๗.๕ % ได้ปรับปรุงให้ได้รับยกเว้นอาหาร

๕. ได้ปรับปรุงอัตราอาหารของฝูงสัตว์ กลูตามิคและซีตเพิ่มชัน และลด อัตราอาหารกระสอบกอลเหลือใบละ ๐.๕๐ บาท เพอความเหมาะสม และโคลค อตราอาหารเกี่ยวกับเพชรพลอยทนายเข้ามาเพอเจียรในจากอัตรา ๒๐ % ลงเหลือ ๕.๕ % เพอส่งเสริมอาชีพการเจียรในเพชรพลอย เพราะมีคณียมส่งเข้ามาให้ ช่างฝีมือในประเทศไทยเจียรในแล้วส่งกลับออกไปต่างประเทศ

๖. ได้ยกเลิกอาหารเขาแก่โครเมียมโคบอลต์สำหรับใช้ในทางทำพันธุ์ เช่นเกี่ยวกับฟอสโอม และยกเลิกอาหารเขาแก่เคมิลินซาทใช้ทำยาฆ่าคมาเดเวีย

๗. การประกาศลดอัตราอาหารเพอส่งเสริมการอุตสาหกรรมและการเกษตรมี ดังนี้

- ก. Alkylarylsulphonates สำหรับใช้ในอุตสาหกรรมทางซักฟอก จาก อัตราเดิมกิโลกรัมละ ๔.๕๐ บาท ลงเหลือกิโลกรัมละ ๓.๐๐ บาท
- ข. ลูกกระสงสำหรับใช้ในการประมง จากอัตราเดิม ๒๗.๕ % และ ๓๐ % ลงเหลือ ๑๐ %
- ค. เขอชำระคยา จากอัตราเดิม ๒๗.๕ % ลงเหลือ ๑๐ %
- ง. เขยชำระคยา จากอัตราเดิม ๒๗.๕ % ลงเหลือ ๑๐ %
- จ. เส้นค้ายในล่อนสำหรับใช้ในการประมง จากอัตราเดิม ๒๐ % ลงเหลือ ๗ %

- ฉ. อัฐหินไฟ สำหรับใช้ในอุตสาหกรรมแก้ว จากอัตราเดิม ๒๗.๕ %
ลดลงเหลือ ๑๐ %
- ช. เหล็กแผ่นยังไม่ได้ชุบ ขนาดความหนาเบอร์ ๑๖, ๑๘, ๒๔, ๓๐
ถึง ๓๓ จากอัตราเดิมกิโลกรัมละ ๐.๓๐ บาท ลดเหลือกิโลกรัม
ละ ๐.๒๐ บาท
- ซ. ตะกั่วบริสุทธิ์ จากอัตราเดิม ๑๐ % ลดเหลือ ๕ %
- ญ. แอนติโมนี จากอัตราเดิม ๑๐ % ลดเหลือ ๕ %
- ค. แป้งอหิมอบเบตเตอร์ จากอัตราเดิม ๒๗.๕ % ลดเหลือ ๑๐ %
- ก. แป้งกันเบตเตอร์ จากอัตราเดิม ๒๗.๕ % ลดเหลือ ๑๐ %

ตามที่ไปขอร้องปรึกษาราคาบุคลากรกงถาวร จะเห็นวอตราการทเพิ่มช่น
เป็นส่วนน้อยสำหรับกาเร่งส่งเสริมการอุตสาหกรรมภายในประเทศเป็นสำคัญ และจะ
ไม่ทำให้ประชาชนเคอครอนในเรอช่นแต่ประการใด ส่วนมากได้ลดลงเพื่อประโยชน์
ในการส่งเสริมการอุตสาหกรรม การเกษตร การประมง และสวัสดิภาพของ
ประชาชน

กระทรวงการคลัง

วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔

ประกาศกรมศุลกากร

เรื่อง กำหนดทราดค่าในท้องถิ่นตกเป็นรายเฉลี่ยสำหรับสินค้าบางอย่างเป็นเกณฑ์
ประเมินเงินอากรขาออก

อาศัยอำนาจที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘ แห่งพระราชกำหนดกติกาศุลกากร
พ.ศ. ๒๕๐๓ อธิบดีกรมศุลกากรกำหนดทราดค่าในท้องถิ่นตกเป็นรายเฉลี่ยสำหรับ
สินค้าบางอย่างดังต่อไปนี้ และให้ลดราคาทราดเป็นเกณฑ์ประเมินเงินอากร
ขาออก ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔ เป็นต้นไป

ขาง

ขางแผน

- ก. ขางเครป ก.โลกรมละ ๗.๓๘๘ ขาท
- ข. ขางซันคอน ๗ ,, ๘.๘๕๕ ,,

นยขาง

- ก. นยขางลค (Field latex) ก.โลกรมละ ๓.๔๕ ขาท
- ข. นยขางซัน (Concentrated latex) ,, ๕.๘๑ ,,

เคยขาง รลว

ก.โลกรมละ ๖.๕๐ ขาท

ประกาศ ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔

นอช กุลองกำไร

รองอธิบดีฝ่ายธุรการ ดงซันแทน

อธิบดีกรมศุลกากร

นายสุนทร หงส์ลดารมภ์ (รัฐ-
มนตรีว่าการกระทรวงการคลัง) รัฐบาล
ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติอนุมัติพระราช
กำหนดพักคดีศาลปกครอง (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. .... โดยมติสภา
การ เพื่ออนุมัติพระราชกำหนดที่ได้ออก
ไปแล้ว การที่รัฐบาลได้ออกพระ
ราชกำหนดขึ้น เหตุผลต่าง ๆ ก็โดยระ
ภาคไปแล้ว เหตุผลคือ โดยที่มพระ
ราชกำหนดพักคดีศาลปกครอง (ฉบับ
ที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔ ประกาศใช้เป็น
กฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔
ไปแล้ว รัฐบาลยังขอเสนอร่างพระราช
บัญญัติ เพื่ออนุมัติพระราชกำหนด
พักคดีศาลปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.
๒๕๐๔ ท่านสมาชิกคงจะได้เห็นพระ
ราชกำหนดที่ ได้มีพระบรมราชโองการ
ให้ประกาศใช้ไปแล้ว วัตถุประสงค์ของ
รัฐบาลที่ได้ออกพระราชกำหนดขึ้นก็
เพื่อคำนึงการให้สัมกับเจตนารมณ์ของ
รัฐบาลและนโยบายของรัฐบาลที่ระ
พยายามส่งเสริมการอุตสาหกรรมของ
เรา และในเวลาเดียวกันเราก็ต้องการ
จะส่งเสริมชาวเกษตรกรรมและการสาธารณสุข
ไปด้วยในตัว เพราะฉะนั้นอัตราพัก

ค้าง ๆ ที่เราได้เปลี่ยนแปลงไปก็เปลี่ยน
แปลงไปเป็นหลักใหญ่ ๆ ๒ รูป กล่าว
คือบางอย่างเราขึ้นอัตราภาษีไป บาง
อย่างเราลดให้ ท่านสมาชิกก็สนใจ
คงจะได้เห็นแล้ว รัฐบาลได้ออกมา
เป็นรูป ๒ รูป กล่าวคือออกเป็นพระราช
กำหนดพักคดีออกเป็นประกาศฉบับหนึ่งตาม
อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ
คลังมีมาตราหนึ่งซึ่งให้อำนาจไว้ว่า ใน
บางกรณีซึ่งเราต้องการส่งเสริมการอุต
สาหกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การคลังมีอำนาจที่จะพักคดีอัตราอากร
ลงได้ให้เหลือ ไม่น้อยกว่าเศษหนึ่งส่วน
สามของอัตราอากรที่มีอยู่ใน พระราช
บัญญัติศาลปกครอง เพราะฉะนั้นรัฐบาลจึง
ได้ออกมาเป็น ๒ รูปดังที่กล่าวแล้ว ท่าน
สมาชิกของท่าน อาจารย์รู้สึกว่าการที่เรา
เปลี่ยนแปลง ไปในทาง จะ ไม่เป็น การส่งเสริม
การอุตสาหกรรมเพียงพอ บางท่าน
อาจารย์ก็ตรงกันข้ามว่าเรา ได้ส่งเสริม
การอุตสาหกรรมมากเกินไปกระมัง ขี้
คิดเหล่านนี้ใครอยู่ในความคิดของรัฐบาล
เช่นเดียวกัน และผลของอัตราอากร
ได้ออกมาเป็น ๒ รูป คือเป็นพระราช
กำหนดและประกาศนั้นก็ได้ค้างถึง

คณิตศาสตร์ และกระทรวงการคลัง
 พร้อมด้วยความร่วมมือของท่านรัฐมนตรี
 เกษไชยวงศ์ กล่าวคือท่านรัฐมนตรีว่า
 การกระทรวงอุตสาหกรรม ท่านรัฐมนตรี
 ว่าการกระทรวงเกษตราธิการ และท่านผู้
 แทนของหน่วยงานราชการเกษตรของตลอด
 ทั่วประเทศ อธิบดีกรมการคลัง ท่านซึ่งกัน
 อยู่ในถิ่น ในฐานะที่เป็นรองประธานสภา
 ก่อไปร่วมพิจารณากัน คือนายประเสริฐ
 อยศกถาวร และก็ได้ขอออกตามารับ เรา
 เห็นว่าการส่งเสริมการอุตสาหกรรม
 มีนัยสำคัญทำให้รายได้ทางด้านการ
 ผลิต การกระทรวงการคลัง โดยเฉพาะ
 หรืออุตสาหกรรมที่ไปยังจริง แต่เราเห็น
 ผลประโยชน์ส่วนรวมในระยะใกล้ ประ
 สุกค้ำง ๆ เมื่อเริ่มการอุตสาหกรรม
 ขึ้นนั้นก็มาทำการทำนองเช่นเดียวกัน
 กล่าวคือถ้าเราไม่ช่วยประคับประคองและ
 ไม่ช่วยพยุงการอุตสาหกรรม โดยเฉพาะ
 ในด้านเริ่มต้นแล้ว การอุตสาหกรรม
 ย่างอย่าง ก็ไม่อาจระค้ำเนินไป
 ขึ้นอีกแต่ถ่วงหน้าไปก็ คงแล้วใน
 อนาคตเราจะเสียรายได้ไปอย่าง เรา
 เห็นประโยชน์ในระยะใกล้ เหตุผล
 ว่าถ้าไม่เร่งใจพยายามส่งเสริมการ

อุตสาหกรรมนั้น ข้าพเจ้าไม่จำเป็นต้อง
 ต้องกล่าวยาวไกล เราไม่ต้องการ
 เกษตรกรรม เพราะพยายามส่งเสริมให้
 การเกษตรกรรมก้าวหน้าไปอย่างมากที่สุด
 ที่สุดเท่าที่จะทำได้ และถ้าท่านสมาชิกได้
 อ่านดูรายละเอียดแล้วก็จะเห็นได้ว่าใน
 การแก้ไขผิดคือว่าอุตสาหกรรมที่เรา
 ผลิต ออกาสช่วยวงกว้าง ช่วยเกษตรกร
 ของเราเพิ่มขึ้น อย่างเช่นว่าเครื่องยนต์
 ที่จะเอามาใช้กับเรือประมง โดยเฉพาะ
 เราไม่เกษตรกรรม หรือแม้แต่เครื่อง
 อุปกรณ์การประมงบางอย่างเช่นเราเรียก
 ว่าลูกกระสัง ลูกกระสังคือไม้กลม ๆ
 ซึ่งใช้เช่นช้อนของ ชวน อย่างนี้เห็น คน
 ซึ่งเห็นว่าเห็นเครื่องมือการประมง โดย
 แท้ เราไม่เกษตรกรรมเช่นเดียวกันเช่น
 เป็นคน แล้วในเวลาเดียวกันเมื่อระหว่าง
 ของเราไปพิจารณาพวกอุตสาหกรรมอื่น ๆ
 ไปแล้ว เรากลับมาพบภายหลังว่าเครื่อง
 มือในการทันตแพทย์บางอย่าง เช่นโครง
 เมียมโคบอลต์ อย่างนี้เป็นคน เราเห็นว่า
 ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพและอนามัย
 ของประชาชน พันธุ์ลมหายใจไม่เกษตร
 อากาศ เพราะฉะนั้นเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับ
 การทำพันธุ์ลมหายใจไม่ควรถูกเพิก

ประโยชน์แก่สุขภาพอนามัยของประชาชน เพราะฉะนั้นกรณีดังกล่าวหลังจากที่ไต่พ้องเหตุผลและท่านสมาชิกทั้งในใจให้ความเห็นอารมณ์ เหตุผล และอธิบายการที่วิทยาลัยไคแก๊ซไปแล้ว ก็เชื่อว่าควรจะไต่เห็นเจตนารมณ์ของวิทยาลัยและเชื่อว่าเรื่อกิจการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่พระราชกำหนดนั้นควรถูกข้อไป

นายบุญชนะ อดิศาร: กระผม มีประเด็นที่ใคร่จะกราบเรียนสองประการ ประการแรกก็เกี่ยวกับความเหมาะสมในการที่ประกาศพระราชกำหนดดังกล่าว ศาลการ ว่าควรจะทำอย่างนั้นตลอดไป หรือข้อ ๆ ไปหรือไม่ ประการที่ ๒ ก็เกี่ยวกับเรื่องเหตุผลในการวิเคราะห์ที่คัดค้านศาลการที่ประกาศใช้ใหม่สำหรับประการแรก กระผมคิดว่าการที่พระองค์ท่านกำหนดนั้น ควรจะทำเฉพาะในกรณีฉุกเฉินภัยพิบัติ เว้นก็ประชุมสถานการณ์ได้ แต่การออกพระราชกำหนดนั้นเช่นเคยด้วยพระราชกำหนดก่อน กระผมคิดว่าวิทยาลัยไม่มีความจำเป็นที่ควรจะต้องเป็น พระราชกำหนด เช่น สภาผู้พิพากษาหรือประมุขของทบวงทหารเรือหรือไปตั้งประชาชนหรือพรรค

การทำได้ แล้วรัฐบาลเลือกในทางที่จะประกาศใช้พระราชกำหนด กระผมจึงใคร่ขอทราบโดยย่อของรัฐบาลว่า ข้อ ๆ ไปก็มันโยกย้ายที่จะออกพิทักษ์ศาลการด้วยหรือประกาศพระราชกำหนดหรืออย่างไร นอกเพื่อประโยชน์ในการศึกษาด้วย แล้วก็เพื่อประโยชน์ในการที่จะให้พิจารณาถึงการเหมาะสมในการที่จะออกพระราชกำหนดหรือไม่ ข้อไป ในภายหน้า สำหรับประการที่ ๒ กระผมได้ตรวจดูพิทักษ์ศาลการที่ไปประกาศใช้ไปแล้วก็เป็นข้อที่นายกรัฐมนตรี วิทยาลัยโยกย้ายในการที่จะส่งเสริมทางอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การแพทย์ และสาธารณสุข กระผมรู้สึกพอใจข้อที่หนึ่งก็คิดว่า วิทยาลัยได้เช่นอตราศาลการอื่น คำขายอย่างซึ่งเราใช้ก็มีอุตสาหกรรมในประเทศแล้ว เช่น ผงชูรส ปูนซีเมนต์ ขวดแก้วขุ่นชนิด แปรรังสีฟัน เป็นต้น คือพวกนี้ก็น่าจะขยับพิทักษ์ศาลการที่เรียกว่านี้ของอุตสาหกรรมพวกนี้ภายในประเทศมาใช้เป็นครั้งแรกและโดยเขตเสียภาษีไอซ์อินเวนต์ โภษะภาคกฎหมายและ

มูลค่าแลกเปลี่ยนของรัฐบาล หรือของวาระ
 นำระยหรือนโยบายอย่างมาใช้คือ ๆ
 ไป และใคร่ขอทราบวิธีนั้นว่า นโยบาย
 ในการนำระย โพร เทกทิฟ แทร์ฟ
 ซิสเต็ม (protective tariff system) นั้น
 ใช้เป็นค้ำสองคม คือว่าถ้าหากคนค่อตรา
 ภายออกไว้ไม่เหมาะสมควรอาจจะเป็นเหตุ
 ให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภคหรือผู้บริโภ-
 ค์สินนในประเทศ ต้องไ้รับภาระหนัก
 เกินไปไม่คุ้มกับเงินที่ไ้ลงทุนซื้อสินค้
 นั้น ๆ ซึ่งมีคุณภาพสู้สินค้ราคาต่าง
 ประเทศไม่ไ้ การกำหนดกติกาค่อตรา
 ศักการณนกับความสัมพันธ์ระยะ ๆ
 อย่าง ๓ ประการ คือประการแรกก็เพื่อ
 รายไ้เราเก็บไ้ค่าหนึ่งอย่าง จะเก็บเพื่อ
 ประโยชน์ในการ คุ้มครองครอง อุตสาห-
 การมากน้อย ๆ เกินไ้สูงจนตามลาค้ถ้า
 เก็บสูงที่สุดก็เรียกว่ามีเจตนาในการทะ
 หามไม่ไ้สินค้ ต่างประเทศ เข้ามาเลย
 หนักความพอกที่ระยทุก ๆ อย่างไ้
 เรียกว่าเป็น โพร เทกทิฟ แทร์ฟ หรือค-
 อกค่อตราศักการคุ้มครอง อุตสาหกรรม
 ทารกในประเทศนั้น เป็น เรื่องที่ยากมาก
 กระผมจึงไ้ขอ ความกรุณา รัฐบาลไ้
 ไปร่พิจารณาในเรื่องนี้โดยถ่วงน และ
 ขอ ใ้เห็นเราหนักค้ความผลของการพก
 ค่อตราศักการ ใน เรื่องที่เกี่ยวกับฝรั่ง

ปูนซิเมนต์ ขวดแก้ว และแร่สังคัม
 ควรขอใ้มีการค้ค้าเปรียบเทียบอย่าไ้
 ประชาชนต้องไ้รับภาระจ่ายเงินซื้อสิน-
 ค้ ซึ่งจ้ว่าเป็น ต้อง ไ้ชน โดยไม่ สมควร
 และขอประการหนึ่ง กระผมไ้ขอใ้กระทรวง
 พกค่อตราศักการกนไ้ใช้ กติกการ
 แก่ ไ้ขอใ้ตราออกกระสอบก ก ซึ่งความ
 ระวังค่อตราศักการกนไ้ไ้ความพระ-
 ราชบัญญัติฉบับแรกซึ่งผ่านส้ภาณ เป็น
 ความผิดพลาดของเราหนักมากกว่า
 ะเปรียบกว่าเป็นนโยบายหรืออะไรเป็นอย่าง
 อื่น แต่รัฐบาลก็ไ้ไ้ขอเหตุผลว่าทำ
 ไม่ถ่วงค ขอกนแต่เพียงว่ากระสอบก
 จ้เป็น ต้องส่ง เข้า มา จาก ต่าง ประเทศ
 เพราะภายในประเทศผลิตไ้ไ้ไม่เพียงพอ
 แต่ขอใ้เรจ้รณนี้ปรากฏว่า กระสอบก
 นั้นเป็น กระสอบซึ่งส่งเข้ามา ใช้ ในประ
 เทศเพื่อระยร่สินค้ต่าง ๆ ซึ่งผลิตไ้
 ในประเทศส่งออกไ้จำหน่าย เราควร
 ะส่งเสริม กลับไปว่าถ้าไ้กระสอบ
 กตาม พกค่อตราศักการ ผลิตไ้กน
 สูงกว่า อุตสาหกรรม อากสำหรับ กระสอบ
 บ้านหรือกระสอบกน หรือกระสอบ
 อื่น ๆ คุ้มเข้าไป อกนเมื่อไ้ผลผิดพลาด
 ไปได้และแก่ไ้เช่นนั้น กระผมไ้ขอใ้
 กใจและขออน ใ้หนักด้วย

LIART

นายสุนทร หงส์ตติสารมณี (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง): กระทบช้อโอกาสแห่งช้อชองไร ของท่านสมาชิกได้มีการอภิปรายเมื่อครั้น เหตุผลที่ว่ารัฐบาลควรระงับการออกเงินตราเป็นรูปพระราชกำหนด ในคราวนี้หรือไม่ และในข้อนี้ไปช่วยกัน ช้อนทางรัฐบาลได้พิจารณาไม่ใช่น้อย แต่เมื่อได้พิจารณาถึงความรอบคอบแล้วก็เห็นว่า การออกเงินรูปพระราชกำหนดสำหรับในคราวนี้มีความจำเป็น กระผมก็เคยกราบเรียนสภามาแล้ว เคยวนเวียนไม่ครองมือในการสื่อสารของพ่อค้า ค้ามากที่เกี่ยวตมามากจนกระทั่งเราแทบจะไม่เชื่อ เพราะฉะนั้นการที่พ่อค้า รวบรวมหรือช้อนส่วนใด ส่วนเสีย อย เป็นอันมากทีเดียว เพราะฉะนั้น รัฐบาลเมื่อได้พิจารณาแล้วจึงเห็นว่า เพื่อความปลอดภัย และไม่บังโอกาสให้พ่อค้าซึ่งมีเครื่องสื่อสารในการที่จะติดต่อข่งแหล่ง ที่ระช้อ สนตมาโคโดยรวดเร็ว เพื่อเขาเปรียบช้อน เราจึงเห็นว่า การออกพระราชกำหนดในคราวนี้เห็นสมควรแล้ว และเป็นกรจำเป็นสำหรับในกรณีนี้ต่อไป ทางรัฐบาลก็จะไม่โคต เป็นเหตุให้เสมอไปว่าในกรณีเช่นนี้หรือท่านองน เราจะต้อง

ออกเป็นรูปพระราชกำหนดเสมอไปโดยไม่ม้อช้อชองไร รัฐบาลจะโคพิจารณาพิจารณาเป็นเรื่องไป และถ้าไม่มีความจำเป็นก็อาจจะไม่ออกเป็นรูปพระราชกำหนด เพราะฉะนั้นสำหรับในระยะนี้กระผมคิดว่าท่านสมาชิกก็ควรจะเข้าใจแล้ว สำหรับประเด็นที่ ๒ เป็นข้อที่วิชาการมาก ซึ่งกระผมไม่อยากจะเสียเวลาอภิปรายมากในเวลานี้ เรื่องข้อการเป็นค้ายสองคมมัน เราพิจารณาที่มากทีเดียว แล้วในการนี้ใช้พักคือที่ศาลาก่อนตมเจ้าหน้าทหลายวิชากรวมม้อช้อยหลายท่าน การที่เราออกกฎหมายพักคือที่ศาลาการโคตาคือให้สูงชันเพื่อ ชกชองกรษา หรือคุ้มครอง หรือ สนับสนุน การอุตสาหกรรมภายในของเรานั่น ที่กระผมโคกรายเรียนไปก่อนต้นแล้ว เราได้พิจารณามากทีเดียวเป็นข้อที่จริงจังจริงๆ ไม่ว่ามากรการโคในทางเศรษฐกิจ ไม่ใช่เฉพาะมากรการนั้น ทำออกไปแล้ว มีผลโคเสียเสีย เราต้องมา ซึ่งควา ผลโคมัน มากกว่าเสียหรือไม่ แล้วในการพิจารณาสิ่งนี้หรือคุ้มครองรัฐบาลรายเรณนี้ที่กรโคไว้ว่า โคเอาตัวเลขและโคถามเจ้าหน้าทหลายชอง โคเฉย

กันแต่ตามประธานกรรมการลงทุน
จะไม่ได้อีกเลย กัมพูชามานั่ง
บนประจำที่เคียว ทางคณะอนุกรรมการ
ต่างก็สงสัยถามขอลูกว่าสินค้าประเภท
ในบ้านเราทำไปเท่าไร ทำได้มากน้อย
เพียงใด คุณภาพเป็นอย่างไร ราคาเป็น
อย่างไร เราว่าจนถึง ๓ หัวข้อ ถัดจากข้อ
ราคาของถลกลาว ๑. คุณภาพศพอคว
ตั้งจะไม่ดีเท่าเทียมของ ทางประเทศ
เคียว กัมพูชทางทะเลคือไป นนประ
เด็นหนึ่ง ประเด็นที่ ๒. ราคาจะต้องไม่
แพงกว่าของ ทางประเทศ หรือใกล้เคียง
กัน ๓. มีปริมาณมากพอสมควรแล้วมี
ช่องทางที่จะขาย ปริมาณนั้น ออกไปให้
เพียงพอสำหรับความต้องการของเรากับ
ประเทศก็ได้ ในเราใช้ประเด็นถึง ๓ ประ
เด็น เพราะฉะนั้นเมื่อออกตัวเลขมาเช่น
นี้แล้วก็เป็นตัวเลขที่เราได้พิจารณาเรียบร้อยแล้ว
นั้นเป็นประเด็นที่ ๒ สำหรับประ
เด็นที่ ๓ เรื่องการส่งออกความเป็นจริง
จะเรียกว่าเป็นการผลต่อหรืออุปสรรค
ของเรานอกจากการจะกล่าวได้ แต่ความ
นั้นจริงที่ กระผมได้เคยเขียน ทวงสถาบัน

มาแล้วหลังจากที่เราได้แก้ไขฟักคือตรา
ศุลกากรครั้งใหญ่ของเรานี้ เข้ามาเมื่อ
ที่แล้วนั้น เราได้เปลี่ยนแปลงอัตราจาก
ประมาณ ๑๖๘ อัตรากลายเป็นเท่าไร
กระผมถ้าไม่ได้อีก ๒,๐๐๐ อัตรา
เพราะฉะนั้นความผลต่ออะไรก็ตามข้อ
ก็อาจจะมียาง แล้วเป็นเรื่องของการรัก
ทวมัคควบ คือเราได้ถือการรักทวมัค
ของสเกลมาเป็นเกณฑ์ คือเราเรียกว่า
Brussels Nomenclature ซึ่งยอมรับ
ด้วยกันโดยทั่วไปในประเทศต่าง ๆ แล้วก็
ยังมีเงื่อนไขอาจจะไม่คิดว่าเมืองไทยมี
กรณีพิเศษเขาก็เลยว่าท่านหรือทวมัค
นี้กล่าวด้วยเครื่องรถจักรยานก็ของมีตรา
อากรประมาณเท่านั้นที่จะเหมาะสม คือ
รถจักรยานไป หนึ่งปรากฏว่าเครื่องรถจักรยาน
ของฝรั่ง นั้นมันไม่เหมือนกับเครื่องรถ
จักรยานของไทยหรือรถจักรยานเขาอา
จะทำด้วยยานด้วยว่ามีด้วยเฮมพ์(Hemp)
ด้วยอะไรคืออะไรราคามันแพงเพราะฉะนั้น
นอกรถจักรยานจะแพงหนักของเรานัก
นักท้าวสัญญาจากตนเอง ทนอากรก็เลย
ไปสูงเท่ากับเครื่องรถจักรยานทั่วไป ซึ่งไม่
เป็นการขังควม เพราะฉะนั้นเราจึงได้แก้
เสียซึ่งท่านสมาชิกเขาได้ถือคิดแล้ว

นายบุญชนะ อัดดากร : กระผม
 ต้องขอประทานโทษ ขอกราบเรียนเพิ่ม
 เติมสักเล็กน้อย คือที่ทางรัฐบาลหรือกระ
 ทรวงการคลัง ได้พิจารณาปรับปรุงนำระ
 บัญพิภคชวราศุลกากรคุ้มครองมาใช้ตาม
 ท ทานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
 แดงลงในกระแสม รัฐบาล เป็นวิธีการที่ค
 ลึก แต่ที่กระผมกราบเรียนน่นหมาย
 ความว่าเพียงเท่านั้นยังไม่พอ เราควรจะมี
 เจ้าหน้าที่ ท ักชนพิเศษ เฉพาะ สำหรับ
 ศึกษาความ เคลื่อนไหวอยู่เสมอติดตาม
 ไปคอยเพราะพิภคชวราศุลกากรประเภท
 คุ้มครองนั้นจะ อยู่กัน ไม่ได้จะต้อง มีการ
 เปลี่ยน แปลง ปรับปรุง อยู่ เสมอให้ สอด
 คล้องกับความเจริญก้าวหน้าของอุตสาหกรรม
 ในประเทศ ถ้าเช่นนั้นเราอาจจะลัก
 ชิดราอากรลง ดาวดัด หรือศศาสัทกรรมท
 ผลิตได้ในประเทศไม่มคุณภาพคน เรา
 ก็ควรจะส่งเสริมคือ ไปหรือ ไม่ เรื่องต่าง ๆ
 เหล่านี้เป็นปัญหา ซึ่งเกิดขึ้นเนิ่นระยะ ๆ
 ถ้าตั้ง เจ้าหน้าที่ขึ้นมา สำหรับศึกษาเน
 ติงคร่าวหรือว่าคักคักอันอยู่เสมอ ๆ หรือ
 พักง่าย ๆ งามเจ้าหน้าที่ทางวิจัยเกี่ยวกับ
 ภาชอาหารประเภทกันกระเป็นประโยชน์แก่
 ส่วนรวมของประเทศ กระผมหมายความว่า
 ว่าจะยังน

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ :
 ดอนไป จำเจ้าระขอมคคือที่ประชุมว่า
 สมทวระรับหลักการ แห่ง ร่างพระราช
 บัญญัติหรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นว่าควร
 หลีกการ ไปรยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ :
 ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย ไปรยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
 ไม่มี ถ้าวาทประชุมลงมติรับหลักการ
 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้

นายสุนทร หงส์ตารม
 (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง)

เนื่องจาก ร่าง พระราชบัญญัติอนันตพร
 ราชกำหนดคนมีเพียง ๓ มาตราสั้น ๆ แล
 เรากลไคเคยขัญยุดกันมาแล้ว เพื่อสง
 เวลากระผมขอประทาน เสนอให้สภา
 รัฐธรรมนูญ ใน ฐานะ รัฐสภา พิจาร
 ร่างพระราชบัญญัติฉบับรวกเคย

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
 รัฐบาลขอให้สภาพิจารณารวกเคย
 ท่านผู้ใดขัญยุดของประการ ไคหรือ ไม่
 (ไม่มีสมาชิกขัญยุด)

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
 เมือ ไม่มี ถ้าวาทประชุมอนันต

การพิจารณาเกี่ยวกับ ขอให้เลขาธิการอ่าน
นายประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์ (ผู้ทำ
หน้าที่เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ)
ร่างพระราชบัญญัติ อนุมัติ พระราชกั
หนดพักกข้อตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ....

โดยที่ เป็นการสมควรอนุมัติพระราช
กำหนดพักกข้อตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๐๔

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า
พระราชบัญญัติอนุมัติ พระราชกำหนด
พักกข้อตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.
๒๕๐๔ พ.ศ....

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ ให้
มีผลตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบก
ษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้อนุมัติพระราชกำหนด
พักกข้อตราศุลกากร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.
๒๕๐๔

(ไม่มีสมาชิกขอแปรญัตติ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
จบการพิจารณาในวาระที่ ๒ แล้ว คือ ไป
ขอปรึกษาในวาระที่ ๓ ซึ่งข้าพเจ้าขอ
มติพร้อมกันว่าสมควร จะประกาศใช้ร่าง
พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายได้ คือ
ใช่หรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นควรประกาศ
ใช้ได้ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น
(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
เป็นอันว่าประกาศใช้เป็นกฎหมายได้คือไป
ระเบียบวาระที่ ๔ ร่างพระราชบัญญัติ
กองอาสารักษากินแดน (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมการการ
ทหารพิจารณาเสร็จแล้วเป็นการพิจารณา
ในวาระที่ ๒

(ตำนาน)

๕๒/๒๕๐๔

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๓๑ มกราคม ๒๕๐๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติกองอาสารักษากินแดน (ฉบับที่ ..) พ.ศ....

ตามเรียน ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ

LIART

ส่งทั้งสองมาทว ย รางพระราชบัญญัติของอาสาสมัครกนแคน (ฉบับที่...) พ.ศ. ....

พร้อมด้วยบันทึกการประชุมของคณะกรรมการ ๑ ซึก

ความททประชุมสภาร่างรัฐธรรมนญ ในฐานะเป็นรัฐสภาพาทันคยบัญญัติ
ไคลงมติขั้หลักการแห่งรางพระราชบัญญัติของอาสาสมัครกนแคน(ฉบับที่...)พ.ศ....
(คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) และส่งให้คณะกรรมการพิจารณาประกอบด้วย

๑. พลเรือเอก หลวงชำนาญอรุณฤทธิช เป็นประธานกรรมการ
๒. พลเอก ศรวณ สุทธานนทร
๓. พลเรือโท จรุณ เจตมเศียรณ
๔. พลตรี จำเป็น วารเสถียร
๕. พลอากาศเอก ขณชู จันทร์เกษยา
๖. พลเรือเอก สันอง ชนคักก
๗. พลอากาศโท สวัสดิ์ พรชาน
๘. พลเอก หลวงสวัสดิ์กลยุทท
๙. พลตรี ชนเสนาทพ
๑๐. พลตรี อัมพร รินตกานนท
๑๑. พลตรี กฤษณ สวรรา เป็นเลขาธิการกรรมาธิการ

ยคน คณะกรรมาธิการได้พิจารณารางพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว
กราบเรียนมา เพื่อกานรกได้นำเสนอขประชุมสภา ร่างรัฐธรรมนญ พิจารณาใน วาร
ที่ ๒ และที่ ๓ ก่อไป.

ขอแสดงความนับคยอย่าง
(ลงชื่อ) พลเรือเอก ขันาญอรุณฤทธิช
(หลวงชำนาญอรุณฤทธิช)
ประธานกรรมาธิการสามัญ

บันทึกการประชุมกรรมาธิการสามัญ

คณะกรรมการกรรมาธิการพิจารณารางพระราชบัญญัติของอาสาสมัครกน
แดน (ฉบับที่...) พ.ศ. ....

ตามที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในวาระเป็นรัฐสภาทำหน้าที่นิติบัญญัติ ได้
ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติกองอาสาวิชา কিনแดน (ฉบับที่...) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) และส่งให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาดำเนินการ
ดำเนินการแล้ว จึงขอเสนอผลการพิจารณาข้างต่อไป

- ๑. ผู้ที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้ส่งแรงแทน คือ นายพันตำรวจเอก
กระวีราษฎร์ พลพัฒน์
- ๒. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีผู้แปรญัตติ
- ๓. ปรากฏผลของการพิจารณาดังต่อไปนี้

ข้อร่างพระราชบัญญัติ	ไม่มีการแก้ไข
คำแปรญัตติ	"
มาตรา ๑	"
มาตรา ๒	"
มาตรา ๓	"
มาตรา ๔	มีการแก้ไข
มาตรา ๕	ไม่มีมีการแก้ไข
มาตรา ๖	"
- ๔. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกาเพิ่มเติมมาพร้อมกษณ-
ทนกันด้วยแล้ว.

(ลงชื่อ) พลตรี กฤษณ์ สีวะรา

(พลตรี กฤษณ์ สีวะรา)

เลขานุการ

ร่าง

พระราชบัญญัติกองอาสารักษากินแดน (ฉบับที่..)

พ.ศ. ....

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษากินแดน

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติฉบับนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกองอาสารักษากินแดน (ฉบับที่..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติกองอาสารักษากินแดน พ.ศ. ๒๔๘๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ให้มีกรรมการคณะหนึ่งจำนวนไม่น้อยกว่าสิบคน และไม่เกินยี่สิบคน เรียกว่า “คณะกรรมการกลางกองอาสารักษากินแดน” ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นรองประธานโดยตำแหน่ง ส่วนกรรมการอื่น เลขาธิการและรองเลขาธิการให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้แต่งตั้งและถอดถอน โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติกองอาสารักษากินแดน พ.ศ. ๒๔๘๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๗ คณะกรรมการกลางกองอาสารักษากินแดน มีอำนาจและหน้าที่
จัดและกำนังงาน กองอาสารักษากินแดน โดยทั่วไป ตามนโยบาย และวิชาทางเทคนิค
ของสภาความมั่นคงแห่งชาติ และวางระเบียบและข้อบังคับสำหรับกองอาสารักษากินแดน ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดวิธีรับสมัคร วิเคราะห์เลือก และการให้ออกจากสมาชิกกองอาสา
รักษากินแดน

(๒) กำหนดยศชั้น (และเครื่องหมายชั้น) ของสมาชิกกองอาสารักษากินแดน

(๓) กำหนดเขตเหล่า (และเครื่องหมายประจำเหล่า) ของสมาชิกกองอาสา
รักษากินแดน

(๔) กำหนดหลักสูตร การอบรม และการฝึก

(๕) กำหนดการใช้จ่ายและงบประมาณของกองอาสารักษากินแดน

(๖) กำหนดการเก็บรักษาและการใช้อาวุธ ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติกองอาสา-
รักษากินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๑๖ กองอาสารักษากินแดนมีหน้าที่

(๑) บรรเทาภัยพิบัติทางธรรมชาติและการกระทำของข้าศึก

(๒) ทำหน้าที่ตำรวจรักษา ความสงบภายในท้องที่ ร่วมกับพนักงานฝ่ายปก-
ครองหรือตำรวจ

(๓) รักษาสถานที่สำคัญและการคมนาคม

(๔) บังคับจรรยาบรรณ สืบค้นขีปนาวุธ และรายงานข่าว

(๕) ทำการช่วยให้ความสะดวกแก่ฝ่ายทหารตามทิศทางกองการ และคัด
ถอนกำลังข้าศึก

(๖) เป็นกำลัง สำรองส่วนหนึ่ง ทพรอระเพิ่มเติม และ สนับสนุนกำลังทหาร
ได้ เมื่อจำเป็น ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติกองอาสา
รักษากินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๓๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการ

LIRT

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)
 ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ :
 ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น
 (ไม่มีสมาชิกยกมือ)
 ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ :
 เห็นอนว่าประชุมได้เห็นสมควรให้ประก
 กาศใช้เป็นกฎหมายได้
 ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ :
 เห็นอนว่าประชุมเห็นสมควรให้ประกาศ
 ใช้เป็นกฎหมายได้

คือไประเบียบวาระที่ ๕ ร่างพระราช
 บัญญัติโอนกรรมสิทธิ์อสังหาริมทรัพย์
 ของกรมโยธาเทศบาลซึ่งได้มาตามพระ
 ราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพอ
 สร้างและ ขยายทางหลวงจังหวัดในท้อง
 ที่ตำบลคลองเตย ตำบลคลองตัน และ
 ตำบลพระโขนง อำเภอพระโขนง จังหวัด
 พระนคร พ.ศ. ๒๔๙๗ ให้แก่เจ้าของ
 เกม พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมการ
 การปกครองพิจารณาเสร็จแล้ว

(สำเนา)

ที่ ๙๙/๒๕๐๔

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์อสังหาริมทรัพย์ของกรมโยธาเทศบาลซึ่งได้
 มาตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างและขยายทางหลวง
 จังหวัด ในท้องที่ตำบลคลองเตย ตำบลคลองตัน และตำบลพระโขนงอำเภอ
 พระโขนง จังหวัดพระนคร พ.ศ. ๒๔๙๗ ให้แก่เจ้าของเกมพ.ศ. ....

กราวยเรียน ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
 สังกัดมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์อสังหาริมทรัพย์ของกรมโยธาเท
 บาลซึ่งได้มาตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้าง
 และขยายทางหลวงจังหวัดในท้องที่ตำบลคลองเตย ตำบลคลองตัน
 และตำบลพระโขนงอำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร พ.ศ. ๒๔๙๗
 ให้แก่เจ้าของเกม พ.ศ. .... พร้อมด้วยบันทึกการประชุมของ
 คณะกรรมการ ๑ ชุด

ตามทบทยประชุมสภาาร่างรัฐธรรมนูญ ในฐานะเป็นรัฐสภาที่หาหนายันตยบัญญัติ
 ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์อสังหาริมทรัพย์ของกรม-

โยธาเทศบาล ซึ่งได้มาตามพระราชบัญญัติเวนคืน อสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างและขยาย ทางหลวงจังหวัด ในท้องที่ตำบลคลองเตย ตำบลคลองคั่น และตำบลพระโขนง อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร พ.ศ. ๒๔๙๗ ให้แก่เจ้าของเดิม พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) และสั่งให้คณะกรรมการปกครองพิจารณาประกอบ ด้วย

- ๑. พลเรือตรี ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์ เป็นประธานกรรมการ
  - ๒. นายทวี แรงจ้ำ
  - ๓. หลวงประกอบนิติสาร
  - ๔. พลตรี ประยูร หนนถัก
  - ๕. นายพลตำรวจเอก ประเสริฐ รุจิรวงศ์
  - ๖. นายเล็ก รุณณานนท์
  - ๗. นายสมภพ ไททรงภักย์
  - ๘. พระยาสุนทรพิพิธ
  - ๙. หลวงอรรถไกรสวัสดิ์
  - ๑๐. หลวงอรรถปรีชาชนูปการ
  - ๑๑. นายเสกส ขณยมยุติก เป็นเลขาธิการกรรมการ
- ยัติน คณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติคดียกเวนแล้ว จึงกราบ เคารพมาเพื่อท่าน จักได้นำเสนอที่ประชุมสภาวางรัฐธรรมนูญพิจารณาในวาระที่ ๒ และที่ ๓ ต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
 (ลงชื่อ) พลเรือตรี ถ. ชำรงนาวาสวัสดิ์
 (ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์)
 ประธานกรรมการสามัญ

บันทึกการประชุมกรมวิชาการสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์อสังหาริมทรัพย์ของกรมโยธาเทศบาล ซึ่งได้มาจากพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างและขยายทางหลวงจังหวัด ในท้องที่ตำบลคลองเตย ตำบลคลองตันและตำบลพระโขนง อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร พ.ศ. ๒๔๙๗ ให้แก่
เจ้าของเดิม พ.ศ. ....

ตามที่ประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภาทำหน้าทนายบัญญัติ โคลง
มติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์อสังหาริมทรัพย์ของกรมโยธา
เทศบาล ซึ่งได้มาจากพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างและขยายทาง
หลวงจังหวัด ในท้องที่ตำบลคลองเตย ตำบลคลองตัน และตำบลพระโขนง อำเภอ
พระโขนง จังหวัดพระนคร พ.ศ. ๒๔๙๗ ให้แก่เจ้าของเดิม พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) และส่งให้คณะกรรมการปกครองพิจารณา
ยื่น ใ้ดำเนินการแล้ว จึงขอเสนอผลของการพิจารณาข้างต่อไป

๑. ผู้ที่คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ส่งแทน คือ นายเขื่อน ฤทธิสิทธิ์
๒. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ไม่มีส่วนแก้ไข
๓. ปรากฏผลของการพิจารณาข้างต่อไป

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	ไม่มีการแก้ไข
คำปรารภ	”
มาตรา ๑	”
มาตรา ๒	”
มาตรา ๓	”
มาตรา ๔	”
แผนกและบัญชีรายชื่อทนายพระราชบัญญัติ	มีการแก้ไข

LIRT

๔. ได้เสด็จร่วมพระราชพิธี ณ วัดโสมนัสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๒

(ลงชื่อ) เสกส บุษยชัยวุฒิ
(นายเสกส บุษยชัยวุฒิ)

เลขานุการ

ร่าง

พระราชบัญญัติ

โอนกรรมสิทธิ์อสังหาริมทรัพย์ของกรมโยธาเทศบาลซึ่งได้มาตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างและขยายทางหลวงจังหวัด ในท้องที่ตำบลคลองเตย ตำบลคลองตัน และตำบลพระโขนง อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้แก่เจ้าของเดิม พ.ศ. ....

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควร โอนกรรมสิทธิ์อสังหาริมทรัพย์ของกรมโยธาเทศบาลซึ่งได้มาตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างและขยายทางหลวงจังหวัด ในท้องที่ตำบลคลองเตย ตำบลคลองตันและตำบลพระโขนง อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติเรียกว่า “พระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์สิ่งทว
มทรัพย์ของกรมโยธาเทศบาล ซึ่งได้มาตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างและขยายทางหลวงจังหวัด ในท้องที่ตำบลคลองเตย ตำบลคลองตันและ
ตำบลพระโขนง อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร พ.ศ. ๒๔๘๗” ให้แก่เจ้าของ
กรมพ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจ
จานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้โอนกรรมสิทธิ์อสังหาริมทรัพย์ของกรมโยธาเทศบาล ซึ่งได้
มาตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างและขยายทางหลวงจังหวัด ใน
ท้องที่ตำบลคลองเตย ตำบลคลองตันและตำบลพระโขนง อำเภอพระโขนง จังหวัด
พระนคร พ.ศ. ๒๔๘๗ ภายในแนวเขตคามแดนที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้ให้แก่เจ้า
ของกรมคามัญชาราชชอท้ายพระราชบัญญัตินี้หรือทายาท

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย รักษาการ ตาม พระราช
บัญญัติ

.....
.....

บัญชีรายชื่อเจ้าขอเดมทนายพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์หอสังหารศพของกรมวิทยาศาสตร์
ซึ่งมีความสามารถพิเศษด้านเครื่องสำอางและวิชาชีพทางสิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่น

ตำบลคลองเตย ตำบลคลองตันและตำบลพระโขนง

อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร พ.ศ. ๒๔๕๒

ให้แก่เจ้าขอเดม พ.ศ. ....

เลข ในเล่ม	หนังสือสำคัญ	สถานที่ตั้ง	ที่ดินตั้งอยู่		ที่ดินตั้งอยู่เดิม		ที่ดินโอนให้เจ้า ขอเดม		หมายเหตุ
			ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	จำนวน	จำนวน	จำนวน	
๑	ที่ดินรวาง โฉนด ๕๐๗๕ ๕๐.	โฉนด ๕๐	คลองเตย	พระโขนง	พระโขนง	๓	๓	๓	๓๗
๒	โฉนด ๕๐๗๕ ๕๐.	โฉนด ๕๖	คลองเตย	พระโขนง	พระโขนง	๓	๓	๓	๓๗

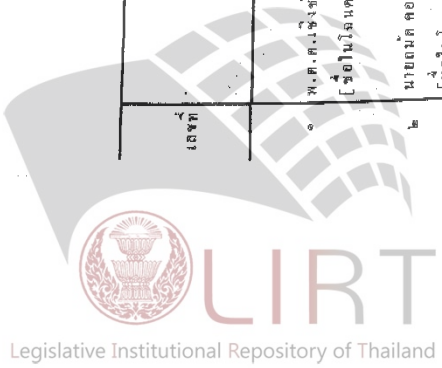

LIRT

บัญชีรายชื่อของเดิมทนายพระราชาบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ของสงฆ์กรมพระยวงกรมโยธาเทศบาล
ซึ่งเดิมตามพระราชบัญญัติควบคุมคนออกสงฆ์กรมพระยพอสร้างและขยายทางหลวงจังหวัดในท้องถิ่น
ตำบลคลองเตย ตำบลคลองตัน และตำบลพระโขนง

อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร พ.ศ. ๒๔๕๗
ใ้หม่กษาของเดิม พ.ศ. ....

เลขที่	ชื่อ	หนังสือสำคัญ		จำนวนปีที่ โฉนด	จำนวน ไร่ งาน วา	ที่ดินของ ประเภท		ที่ดินโอนให้เจ้าของ ที่ดินใหม่	พื้นที่ เดิม	พื้นที่ ใหม่	รวม	หมายเหตุ
		โฉนด ที่ดิน	โฉนด ที่ดิน			โฉนด ที่ดิน	โฉนด ที่ดิน					
๑	พ.ศ.ค.ชงชัย ชาญศิลป์ [ชื่อโฉนด ร.ศ.ค. เชียงขวัญ ชาญศิลป์]	๕๐	๕๐	๒	๕	๕๗.๒	๕๗.๒	๕๗.๒	๕๗.๒	๕๗.๒	๕๗.๒	พมวเขต
๒	นายอนันต์ วัฒนศิริ [ชื่อโฉนด นายอนันต์ วัฒนศิริ]	๕๖	๕๖	๒	๕	๕๗.๒	๕๗.๒	๕๗.๒	๕๗.๒	๕๗.๒	๕๗.๒	

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ:
ขอเชิญ คณะกรรมาธิการ เข้าประจำที่
(คณะกรรมาธิการ เข้าประจำที่)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ:
คณะกรรมาธิการ มีอะไรที่จะแถลง
บ้างใหม่

พลเรือตรี ถวัลย์ ชำรงนาวา-
สวัสดิ์ (ประธานกรรมาธิการ) :
คณะกรรมาธิการ มีข้อแถลงเล็กน้อย
เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ และรายละเอียด
เกี่ยวกับแผนกและรายละเอียดพระราช-
บัญญัติซึ่งได้มีการแก้ไขมาก และได้
ดำเนินการปฏิบัติทำนองนั้นมาจนเป็นที่ประ-
ทับกันแก่ท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องแล้ว ทหลาย
ครั้ง

นายประเสริฐ ปัทมสุคนธ์
(ผู้ทำหน้าที่เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ):
ร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์
อสังหาริมทรัพย์ของกรมโยธาเทศบาลซึ่ง
ได้มาตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหา-
ริมทรัพย์เพื่อสร้าง และขยายทางหลวง
จังหวัด ในท้องที่ตำบลคลองเตย ตำบล
คลองตันและตำบลพระโขนง อำเภอ
พระโขนง จังหวัดพระนคร พ.ศ. ....
๒๔๘๘๗ ให้แก่เจ้าของเดิม พ.ศ. ....
ขอร่างพระราชบัญญัติ ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑
ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๒ ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔
ไม่มีการแก้ไข แผนกและบัญญัติขอยกข้อ
ท้ายพระราชบัญญัติ มีการแก้ไข
(ไม่มีสมาชิกทักท้วง)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ:
หมอดวาระที่ ๒ แล้ว ก็ไปเป็นการ
พิจารณาในวาระที่ ๓ ข่าพเจ้าชอมคือ
ที่ประชุมว่า สมควรประกาศให้ร่าง
พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายต่อไป
ได้หรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นว่าสมควรที่จะ
ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้โปรดยกมือขึ้น
(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ:
ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น
(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ:
เป็นอันว่ามติที่ประชุมให้ประกาศร่าง
พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายได้
ต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๖ ร่างของกม
การประสมพนักงานของสภาร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการ
สามัญพิจารณาเสร็จแล้ว เป็นการ
พิจารณาในวาระที่ ๒

(สำเนา)

ที่ ๑๑๐๓/๒๕๐๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑๕ ธันวาคม ๒๕๐๓

เรื่อง ร่างข้อบังคับการประชุมปรึกษาของสภาว่างรัฐฉรรรมนูญ พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาว่างรัฐฉรรรมนูญ

ส่งที่ส่งมาด้วย ร่างข้อบังคับการประชุมปรึกษาของสภาว่างรัฐฉรรรมนูญ พ.ศ. ....

พร้อมด้วยบันทึกการประชุมของคณะกรรมการ ๑ ชุด

ตามที่ประชุมสภาว่างรัฐฉรรรมนูญในฐานะเป็นรัฐสภาทำหน้าที่นิติบัญญัติ ได้
ลงมติรับร่างข้อบังคับการประชุมปรึกษาของสภาว่างรัฐฉรรรมนูญ พ.ศ. .... (คณะ
กรรมการพิจารณาพิจารณาเป็นผู้เสนอ) ไว้พิจารณา และตั้งกรรมการสามัญขึ้น
คณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ประกอบด้วย

๑. พลอากาศตรีกระแสร อินทรรัตน์
๒. นาวาเอกทวี สิงหะ
๓. นายเจริญ ชัดชาโว
๔. นายพลตำรวจตรีชาญ อังค์โชติ
๕. พันเอกบุญเรือน บัวบุญ
๖. หลวงประภอนนิตสาร
๗. นายเล็ก จุณยานนท์
๘. พลโทวิชย พงศ์อนันต์
๙. นายสัญญา อรรวมศักดิ์

ที่ประชุมคณะกรรมการได้เลือกข้าพเจ้าเป็นประธานกรรมการ และนายเจริญ ชัดชาโว
เป็นเลขานุการกรรมการ

หน้า ๑ การเลือกประธานและรองประธาน

สภาข้าราชการธรรมนุญ ไม่มีผู้แปรญัตติ ไม่มีการแก้ไข

ข้อ ๔-๖

หน้า ๒ อำนาจและหน้าที่ของประธาน รองประธานและเลขาธิการสภา

ข้าราชการธรรมนุญ ไม่มีผู้แปรญัตติ ไม่มีการแก้ไข

ข้อ ๗-๘

ข้อ ๕

หน้า ๓ การประชุม

ข้อ ๑๐-๑๒

ข้อ ๑๓-๑๔

ข้อ ๑๕

ข้อ ๑๖

ข้อ ๑๗-๑๘

ข้อ ๒๐-๒๒

ข้อ ๒๓

ข้อ ๒๓ ทวิ

ข้อ ๒๔-๒๕

ข้อ ๒๕ ทวิ

ข้อ ๒๖

หน้า ๔ ญัตติ

ข้อ ๒๗

ข้อ ๒๘-๓๑

ข้อ ๓๑ ทวิ

ข้อ ๓๒

ข้อ ๓๓

กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่

ไม่มีผู้แปรญัตติ

กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่

ไม่มีผู้แปรญัตติ

กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่

ไม่มีผู้แปรญัตติ

กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่

ไม่มีผู้แปรญัตติ

กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่

ไม่มีผู้แปรญัตติ

กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่

LIRT

ข้อ ๓๔—๓๘	ไม่มีผลประดุจคดี	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๓๘	”	มีการแก้ไข
ส่วนที่ ๕ การอภิปราย	”	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๔๐—๔๑	”	มีการแก้ไข
ข้อ ๔๑ ทวิ	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่	”
ข้อ ๔๒	ไม่มีผลประดุจคดี	มีการแก้ไข
ข้อ ๔๓—๔๗	”	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๔๘	”	มีการแก้ไข
ส่วนที่ ๖ การลงมติ	”	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๔๙	”	”
ข้อ ๕๐—๕๓	”	มีการแก้ไข
ข้อ ๕๔	”	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๕๕—๕๖	”	มีการแก้ไข
ข้อ ๕๗—๕๘	”	ไม่มีการแก้ไข
ส่วนที่ ๗ กรรมาธิการ	”	”
ข้อ ๖๐—๖๑	”	”
ข้อ ๖๒	”	มีการแก้ไข
ข้อ ๖๓	”	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๖๔—๖๘	”	มีการแก้ไข
ข้อ ๖๘	มีผลประดุจคดี	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๗๐—๗๒	ไม่มีผลประดุจคดี	”
ข้อ ๗๓—๗๕	”	มีการแก้ไข
ส่วนที่ ๘ การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อย	ไม่มีผลประดุจคดี	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๗๖	”	มีการแก้ไข
ข้อ ๗๗—๗๘	”	ไม่มีการแก้ไข

LIRT

ข้อ ๗๕	ไม่มีผลแปรญัตติ	มีการแก้ไข
ข้อ ๘๐	"	ไม่มีการแก้ไข
ที่ ๘ เบ็ดเตล็ด	"	"
ข้อ ๘๑-๘๒	"	มีการแก้ไข
ข้อ ๘๓	"	ไม่มีการแก้ไข

หมวด ๒ การทำหนาท่างรัฐธรรมนูญ "

ข้อ ๘๔	มีผลแปรญัตติ	มีการแก้ไข
ข้อ ๘๕-๘๗	ไม่มีผลแปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๘๘	"	มีการแก้ไข
ข้อ ๘๙-๙๓	"	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๙๔	มีผลแปรญัตติ	"
ข้อ ๙๕-๙๖	ไม่มีผลแปรญัตติ	"
ข้อ ๙๗	"	มีการแก้ไข
ข้อ ๙๘-๑๐๐	"	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๑๐๑-๑๐๓	"	มีการแก้ไข
ข้อ ๑๐๔	"	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๑๐๕	"	มีการแก้ไข
ข้อ ๑๐๖-๑๑๐	"	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๑๑๑	"	มีการแก้ไข
ข้อ ๑๑๒	"	ไม่มีการแก้ไข

หมวด ๓ การทำหนาทนตบัญญัติ "

การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ "		"
ข้อ ๑๑๓	"	กรรมาธิการคัดออก
ข้อ ๑๑๔	"	มีการแก้ไข
ข้อ ๑๑๕	"	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๑๑๖	"	มีการแก้ไข

LIRT

ส่วนที่ ๒ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ,, ในกิจการแก้ไข

ข้อ ๑๑๗-๑๑๘	มีผู้แปรญัตติ	,,
ข้อ ๑๑๙-๑๒๐	ไม่มีผู้แปรญัตติ	,,
ข้อ ๑๒๑	,,	มีการแก้ไข
ข้อ ๑๒๒-๑๒๔	,,	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๑๒๕	,,	มีการแก้ไข
ข้อ ๑๒๖	,,	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๑๒๗	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
ข้อ ๑๒๘-๑๓๐	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๑๓๑	มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไข
ข้อ ๑๓๑ ทวิ	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่	
ข้อ ๑๓๒-๑๓๓	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๑๓๓ ทวิ	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่	

หมวด ๔ บทเฉพาะกาล ไม่มีผู้แปรญัตติ ,,

ข้อ ๑๓๔	,,	มีการแก้ไข
ข้อ ๑๓๕	มีผู้แปรญัตติ	,,

๔. สรุปผลการพิจารณาคำแปรญัตติตามลำดับข้อ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๖๕	นายสมภพ ไททรงภักย์ ขอแปรญัตติให้กรรมาธิการไต่สวนแล้ว ผู้แปรญัตติขอ
ส่วนที่ ๗ ทวิ กระทุ้งถาม	นายสมภพ ไททรงภักย์ และพลอากาศตรี บัญชัญ จันทร์เกษม ขอแปรญัตติเพิ่มใหม่กรรมาธิการ ไต่สวนแล้ว ผู้แปรญัตติขอสงวน
ข้อ ๘๔	นายสมภพ ไททรงภักย์ ขอแปรญัตติให้กรรมาธิการไต่สวนแล้ว ผู้แปรญัตติขอ

LIRT

- ข้อ ๘๔ นายสมภพ ไทตระกิตย์ ขอแปรญัตติไว้
 กรรมาธิการไต่สวนแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
- ข้อ ๑๑๗-๑๑๘ นายสมภพ ไทตระกิตย์ ขอแปรญัตติที่ออก
 กรรมาธิการไต่สวนแล้ว ผู้แปรญัตติ
 ขอสงวน
- ข้อ ๑๒๖ นายสมภพ ไทตระกิตย์ ขอแปรญัตติไว้
 กรรมาธิการไต่ถามไขแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
- ข้อ ๑๓๕ นายสมภพ ไทตระกิตย์ ขอแปรญัตติไว้
 กรรมาธิการไต่ถามไขแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ
๕. ได้เห็นร่างข้อบังคับตามที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติมมาพร้อมกันขยันทกนควย

(ลงชื่อ) นายเจริญ บัณฑโร
 (นายเจริญ บัณฑโร)

เลขานุการ

สารบัญ

ร่างข้อบังคับการประชุมปรึกษาของสภาร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ...

	ข้อ	หน้า
ชื่อของบังคับ	๑	๑
วันที่ใช้ของบังคับ	๒	๑
หลักการตามชื่อของบังคับ	๓	๑
หมวด ๑ บททั่วไป		
ส่วนที่ ๑ การเลือกประธานและรองประธานสภา ร่างรัฐธรรมนูญ	๔-๖	๑-๒
ส่วนที่ ๒ อำนาจและหน้าที่ของประธาน รองประธานและ เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ	๗-๙	๒-๓
ส่วนที่ ๓ การประชุม	๑๐-๒๖	๓-๖
ส่วนที่ ๔ ญัตติ	๒๗-๓๙	๗-๘
ส่วนที่ ๕ การอภิปราย	๔๐-๔๘	๙-๑๑
ส่วนที่ ๖ การลงมติ	๔๙-๕๙	๑๐-
ส่วนที่ ๗ กรรมาธิการ	๖๐-๗๕	๑๒-
ส่วนที่ ๘ การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อย	๗๖-๘๐	๑๕-
ส่วนที่ ๙ เขตเลือกตั้ง	๘๑-๘๓	๑๖
หมวด ๒ การทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ ๘๔-๑๑๒		
หมวด ๓ การทำหน้าที่นับัญญัติ		
ส่วนที่ ๑ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ	๑๑๓-๑๑๖	๒๑
ส่วนที่ ๒ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ	๑๑๗-๑๓๓	๒๑-
หมวด ๔ บทเฉพาะกาล		
	๑๓๔-๑๓๕	๒๕

LIRT

ร่าง

ข้อบังคับการประชุมปรึกษาของสภาร่างรัฐธรรมนูญ

พ.ศ. ....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร
สภาร่างรัฐธรรมนูญตราของคณะกรรมการประชุมปรึกษาของสภาไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ขอบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับการประชุมปรึกษาของสภาร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ...."

ข้อ ๒ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญรักษาการตามข้อบังคับ และมีอำนาจวางระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามข้อบังคับ

หมวด ๑

บททั่วไป

ส่วนที่ ๑

การเลือกประธานและรองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๔ ในการเลือกประธานสภา สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิก
ใดคนหนึ่ง การเสนอนั้นต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน
ถ้ามีการเสนอชื่อผู้ใดเพียงชื่อเดียว ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก ถ้ามีการเสนอ
ชื่อหลายชื่อ ก็ให้เลือกโดยการเขียนชื่อลงคะแนน ในการตรวจนับคะแนนให้
สมาชิกสภาซึ่งสมาชิกไม่น้อยกว่าห้าคนเป็นผู้ตรวจนับ ผู้ใดคะแนนสูงสุดเป็น
ผู้ได้รับเลือก ถ้าผู้ใดคะแนนสูงสุดเท่ากันหลายชื่อ ให้เลือกใหม่เฉพาะชื่อที่
ผู้ใดคะแนนเท่ากัน แต่ผู้ใดคะแนนสูงสุดเท่ากันอีก ก็ให้ประธานแห่งที่ประชุมออกเสียง
สมาชิก

ให้ประธานแห่งที่ประชุมประกาศชื่อผู้ได้รับเลือกต่อที่ประชุม

ข้อ ๕ ในการเลือกทรงประธานสภา ให้นำความในข้อ ๔ มาใช้บังคับ
โดยอนุโลม

ในการแต่งตั้งสภาลงมติใหม่รองประธานสภาหลายคน ให้เลือกทรงประธานสภา
คนที่หนึ่งก่อน แล้วจึงเลือกทรงประธานสภาคนที่สองไปคราวละคนตามลำดับ

ข้อ ๖ เมื่อใดเลือกประธานและรองประธานสภาแล้ว ให้เลขาธิการสภา
แจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อบันทึกความขึ้นกราบบังคมทูล

ส่วนที่ ๒

อำนาจและหน้าที่ของประธาน

รองประธานและเลขาธิการสภาว่าราชการรัฐมนตรี

ข้อ ๗ ประธานสภา มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ควบคุมและกำนังการการของสภา
- (๒) บังคับบัญชาเลขาธิการสภาและเจ้าหน้าที่ของสภา
- (๓) เป็นประธานของที่ประชุมสภา
- (๔) รักษาความสงบเรียบร้อยในสภาตลอดถึงบริเวณของสภา
- (๕) เป็นผู้แทนสภาในกิจการภายนอก

ข้อ ๘ รองประธานสภา มีอำนาจและหน้าที่ช่วยประธานสภาในกิจการทั่วไป
เมื่อประธานสภาไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานสภาทำกา

แทน

ข้อ ๙ เลขาธิการสภา มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) นำที่ประชุมสภาและคณะกรรมาธิการ
- (๒) เชิญสมาชิกผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมสภา

และที่ประชุม

คณะกรรมาธิการเจ้าพนักงาน

- (๓) ควบคุมการทำรายงานการประชุมทั้งปวง
- (๔) ยินยอมคดีของสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง
- (๕) รักษาสรรพเอกสารของสภา

- (๖) ควบคุมให้การยื่นไปตามระเบียบที่ประธานสภา (กำหนด) วางไว้
- (๗) ปลูกการตามทักทวนไว้ในข้ออื่นแห่งข้อบังคับ
- (๘) ปลูกการอนคตามทประธานสภาออบหมาย

ส่วนที่ ๓

การประชุม

ข้อ ๑๐ การประชุมสภาทำหน้าทวางรัฐธรรมนญและ (ในฐานะเป็นรัฐสภา) การประชุมสภาทำหน้าทขณญก ให้ (แยกเป็นสัคส่วน) ดำเนินการต่างหาก จากกัน

ข้อ ๑๑ การประชุมสภายอมเป็นการแยกแยก (เว้น) แต่เมอคณะรัฐมนตรี หรือสมาชิกรวมกันไม่นอยกว่า (ย) สยห้าคนร้องขอให้ประชุมลับ (จึง) ก็ให้ประชุมลับ

ในการประชุมลับ ผู้ทระอยู่ในที่ประชุมหรือ ณ ที่ใดในระบะที่ระงักการประชุม โกกนทเฉพาะสมาชิกร คณะรัฐมนตรีและผู้ใดรับอนุญาตจากประธานแห่งที่ประชุม

ข้อ ๑๒ ก่อน (เขารับ) ปลูกทหน้าท สมาชิกต้องปลูกญาณคนในที่ประชุม สภาจะปลูกทหน้าทด้วยควมซอศคยสรทและคานงลงประโยชน์ของประเท และ ประชาชนเป็นสำคัญ

ข้อ ๑๓ ให้มีการประชุมสภาตามกำหนดคทสภาลงมติไว้ แต่ประธานสภา ระสังการประชุมครั้งใดก็ใด เมอเห็นว่าไม่มเรื่องทสมควระบรรจเขาระเบยย วารประชุม

ในกรณีประธานสภาเห็นสมควรเรียกประชุมเป็นพิเศษ ก็ให้เรียกประชุมได้

ข้อ ๑๔ การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมอไทยกนทในที่ประชุม แล้ว จึงให้ทาทนงสนคเฉพาะสมาชิกรที่ไม่ไทม่าประชุม

การนัดประชุมให้นคตลงหน้าไม่นอยกว่าสามวัน แต่ประธานสภาจะนัดเร็วกว่า สันก็ใดเมอเห็นว่าเป็นเรื่องควน

ข้อ ๑๕ ให้ส่งระเบียบวาระประชุมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกัน หนังสือ
นัดประชุม แต่ประธานสภาให้ส่งเพิ่มเติมอีกในเวลาใดก่อนพิจารณาเรื่องนั้น
ก็ได้ เมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๖ ให้ใช้ระเบียบวาระประชุมตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- (๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
- (๒) รับรองรายงานการประชุม
- (๓) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
- (๔) เรื่องที่ค้างพิจารณา
- (๕) เรื่องที่เสนอใหม่
- (๖) เรื่องอื่น ๆ

ในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วน จะยกไว้ในลำดับแรกของ
ระเบียบวาระประชุมก็ได้

ข้อ ๑๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐ แห่งรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร
การประชุมต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิก (ทั้ง-
หมด) สภาจึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้สมาชิกที่มาประชุมลงลายมือชื่อในสมุดทักไว้

ข้อ ๑๘ เมื่อไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภาตามข้อ ๑๖ (๓) ให้สมาชิก
ผู้มีอายุสูงสุดซึ่งมาประชุมเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมดำเนิน
การเลือกตั้งประธานและรองประธานสภาตามข้อ ๔ และข้อ ๕ หรือเพื่อให้ที่ประชุม
ดำเนินการเลือกตั้งประธานเฉพาะคราว สำหรับการประชุมครั้งนั้น ในกรณีที่ที่ประชุม
จะต้องประชุมปรึกษาเรื่องอื่น แล้วแต่กรณี

ในการเลือกตั้งประธานเฉพาะคราว (ประชุม) ให้นำความในข้อ ๔ มาใช้บังคับ
โดยอนุโลม เว้นแต่การลงคะแนนให้กระทำโดยวิธีลับมือ

ข้อ ๑๙ ในการประชุมสภา ให้ที่ประชุม (ต้อง) พิจารณาเฉพาะ
(ตาม) ทัมอยู่ในระเบียบวาระ และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบวาระ
ทุกข้อ เว้นแต่การประชุมระโกลงมคเป็นอยางอน

LIART

ข้อ ๒๐ ผู้ใดประสงค์จะกล่าวด้วยคำคัดบทประมุขที่ไทยคมขอนแก่น
เมื่อประธานอนุญาตแล้วจึงกล่าวได้ ในการกล่าวนั้นต้องยื่น ณ ที่ซึ่งจัดไว้ และต้อง
เป็นคำกล่าวกับประธาน

ข้อ ๒๑ ถ้าคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งขอแถลงต่อที่ประชุม ก็ให้ประธานอนุญาต
ให้แถลงได้
สมาชิกอาจซักถามเพื่อความกระจ่างแจ้งในเรื่องที่แถลงนั้น แต่คณะรัฐมนตรี
จะตอบหรือไม่ตอบก็ได้

ข้อ ๒๒ ประธานมีอำนาจสั่งพักการประชุม เลื่อนการประชุมหรือเลิกการ
ประชุมได้ ตามที่เห็นสมควร
ถ้าประธานลงจากบัลลังก์ไทยมโกลีสง้อง่างใด ให้เลิกการประชุม

ข้อ ๒๓ รายงานการประชุมสภา เมื่อคณะกรรมการพิจารณา (ลอบ) แล้ว
ให้ทำสำเนาวางไว้เพื่อให้สมาชิกตรวจดู (ได้) ก่อนที่จะเสนอให้สภารับรองไม่
น้อยกว่า (สาม) เจ็ดวัน

สมาชิกมีสิทธิขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการประชุมดังกล่าวให้ตรงตามความเป็นจริง
โดยยื่นคำขอต่อคณะกรรมการ ถ้าคณะกรรมการไม่ยอมแก้ไขเพิ่มเติมให้
สมาชิกผู้นั้นก็มีสิทธิที่จะยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมในที่ประชุมสภา

ข้อ ๒๓ ทวิ รายงานการประชุมสภาครั้งใด เมื่อใดวางสำเนาไว้เพื่อให้
สมาชิกตรวจดูแล้ว ถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังโดยคณะกรรมการแก้ไข
เพิ่มเติมเอง หรือ โดยสมาชิกขอให้แก้ไขเพิ่มเติมก็ตาม และในคราวที่พิจารณา
งานการประชุมนั้นคณะกรรมการจะต้องแถลงต่อที่ประชุมสภาถึงการแก้ไขเพิ่มเติม
ดังกล่าว

ข้อ ๒๔ เมื่อสภาได้รับรองรายงานการประชุมครั้งใดแล้ว ให้ประธานสภา
ส่งข้อไว้เป็นหลักฐาน

รายงานการประชุมที่ยังมิได้มีการรับรองเพราะเหตุที่สภาสันนิษฐานไป ให้เดชา
ผู้รักษานักเทศน์ไว้ และเป็นผู้รับรองความถูกต้องของรายงานการประชุมนั้น

ข้อ ๒๕ สภาฯ ลงมติให้กระจายงานการประชุมสมัยครั้งใด ทั้งหมดหรือ
เพียงบางส่วนก็ได้ แต่ให้มีบันทึกการลงมติไว้

(รายงานการประชุมสมัยจะแยกเผยแพร่โดยหนังสือหรือไม่ ให้ขึ้นอยู่กับมติของสภา)

ข้อ ๒๕ ทวิ การเปิดเผยรายงานการประชุม ให้ขึ้นอยู่กับมติของสภา

ข้อ ๒๖ (สมาชิกหรือคณะรัฐมนตรีอาจเสนอญัตติขอ) สภาฯ ลงมติ
มิให้โฆษณาข้อความอันเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน

ส่วนที่ ๔

ญัตติ

ข้อ ๒๗ ญัตติทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานสภา ถ้า
คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกรับรอง
ไม่น้อยกว่าสองคน ทั้งจำนวนแต่ขอขงคณะใดกำหนดไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒๘ ญัตติที่ระบอให้เลิกผลใช้บังคับเป็นกฎหมาย ต้องเสนอเป็นร่าง
พระราชบัญญัติ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสิบห้าคน

ข้อ ๒๘ ญัตติขอให้อนุญาตนายกรัฐมนตรี ๒๐ แห่งจรรยาบรรณการ
ครองราชการบริหาร ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสิบห้าคน

ข้อ ๓๐ ญัตติข้อใดไม่ต้องเสนอล่วงหน้าหรือเป็นหนังสือ

(๑) ข้อที่ปรึกษาเป็นเรื่องด่วน

(๒) ข้อที่เปลี่ยนแปลงระเบียบวาระประชุม

(๓ ทวิ) ข้อที่ลงมติตามข้อ ๒๕ หรือข้อ ๒๖

(๓) ญัตติดังกล่าวใน (ข้อ ๒๖) ข้อ ๓๑ (แล้ว) ข้อ ๔๘ หรือข้อ ๘๑

(๔) ญัตติขอประธานอนุญาตนายกรัฐมนตรีเห็นสมควร

ข้อ ๓๑ เมื่อที่ประชุมกำลังปรึกษานญัตติใดอยู่ ห้ามมิให้เสนอญัตติอื่นต่อ
จากญัตติข้อใดไป

(๑) ขอแปรญัตติเฉพาะในวาระที่ ๓ ใช้กฎหมาย

(๑ ทวิ) ขอให้ร่วมระเบียบวาระประชุมเพื่อพิจารณาพร้อมกัน

(๒) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา หรือขอให้บุคคล
ใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็น

(๓) ขอให้แยกประเด็นพิจารณาหรือแยกประเด็นลงมติ

(๔) ขอให้เลื่อนการปรึกษา

(๕) ขอให้ปิดอภิปราย

(๖) ขอให้ยกเรื่องอันขึ้นปรึกษา

ข้อ ๓๑ ทวิ ถ้าการประชุมมีมติให้ยกเรื่องอันขึ้นปรึกษา ญัตติเดิม

เป็นอันตกไป

ข้อ ๓๒ ญัตติขอให้ปิดอภิปรายและญัตติขอให้ยกเรื่องอันขึ้นปรึกษา ห้ามมิ
ให้ผู้ใดเสนอในคราวเดียวกันกับการขออภิปรายของตน

ข้อ ๓๓ ญัตติขอให้ยกเรื่องอันขึ้นปรึกษา ห้ามมิให้เสนอ (ในการพิจารณา
ญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ หรือในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ)

(๑) ในการพิจารณาญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

(๒) ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

(๓) ในการพิจารณาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญ หรือ

(๔) ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญตามข้อ ๑๑๔

(ถ้าการประชุมมีมติให้ยกเรื่องอันขึ้นปรึกษา ญัตติเดิมเป็นอันตกไป)

ข้อ ๓๔ ญัตติที่ขอเสนอลงทนายคนหนึ่งชื่อ สมาชิกผู้เสนอและผู้รับรอง
ของลงลายมือชื่อในญัตติที่เสนอ

ข้อ ๓๕ ญัตติที่ไม่ขอเสนอลงทนายคนหนึ่งชื่อ ให้ผู้รับรองญัตติคนแสดง
ตัวรับรองโดยลายมือชื่อ

ข้อ ๓๖ การถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมญัตติที่ประธานสภาสั่งบรรจุเข้าระเบียบวาระแล้ว วรรคทำได้อีกเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุม

ข้อ ๓๗ การถอนคำแปรญัตติที่กระทำแก้ไขได้ แต่การแก้ไขเพิ่มเติมคำแปรญัตติที่กระทำได้เฉพาะภายในกำหนดเวลาแปรญัตติ

ข้อ ๓๘ การถอนข้อจากการเป็น ผู้รับรอง หรือ จากการ เป็น ผู้ร่วมกันเสนอญัตติใด วรรคทำได้เฉพาะก่อนที่ประธานสภาสั่งบรรจุญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระ

ข้อ ๓๙ ญัตติหรือคำแปรญัตติใดลงวาระพิจารณาในที่ประชุมแล้ว ถ้ามีเสียงหรือผู้แปรญัตติไม่ชัดเจนในที่ประชุม หรือ ในกรณีพิเศษหรือผู้แปรญัตติ

ไม่อยู่ในที่ประชุม ไม่ผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมาย (ให้ถือว่าได้ถอน)
ญัตติหรือคำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป

การมอบหมายให้ชี้แจงแทนต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา

ส่วนที่ ๕

การอภิปราย

ข้อ ๔๐ ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อน คือผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติ แต่ถา (จำนวนผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติหลายคน ให้ประธานอนุญาตให้อภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว การรวมการชี้แจงถึงความเห็นหรือผู้รับมอบหมายจากผู้แปรญัตติซึ่งได้ส่งคำแปรญัตติไว้ในชั้นกรรมาธิการ ให้มีฐานะเหมือนเป็นผู้แปรญัตติด้วย

ข้อ ๔๑ เมื่อผู้มีสิทธิอภิปรายก่อนได้อภิปรายแล้ว (ถ้ามีผู้ใดจะคัดค้านให้สุนน อภิปรายเมื่อผู้คัดค้านได้อภิปรายแล้ว ถ้ามีผู้ใดจะสนับสนุนผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติให้สุนนอภิปราย และโดยปกติประธานต้องให้อภิปรายสนับสนุนในการอภิปรายในลำดับต่อไปจะต้องเป็นการอภิปราย สลับกันระหว่างฝ่ายค้านและฝ่ายสนับสนุน เว้นแต่ในวาระของฝ่ายใดไม่มีผู้ อภิปรายออกฝ่ายหนึ่งจึงอภิปรายจน

LIRT

(ถ้าฝ่ายใดไม่มีผู้ขออภิปราย แต่อีกฝ่ายหนึ่งยังมีผู้ขออภิปรายอยู่ ประธาน
อนุญาตให้ผู้ขออภิปรายนั้นอภิปรายโดยไม่ต้องสลับก็ได้

เมื่อใดอนุญาตให้อภิปรายซ้อนไปคนหนึ่งแล้ว ให้ประธานลงมติว่า ผู้ขอ
อภิปรายในทางตรงกันข้าม ถ้ามีก็ให้ประธานอนุญาตให้อภิปราย แล้วดำเนินการ
ให้อภิปรายสลับกันต่อไป ถ้าไม่มีก็ให้ประธานอนุญาตให้อภิปรายข้อต่อไปก็ได้

ถ้ามีผู้ขออภิปรายหลายคน ประธานจะให้คนใดอภิปรายก่อนก็ได้ แต่ให้
คำนึงถึงเสียง ผู้รับรองและผู้ที่ยังไม่ได้อภิปรายด้วย)

การอภิปรายไม่สนับสุนนและไม่ค้าน ย่อมกระทำโดยไม่ต้องสลับ และ

มีโทษเช่นวาระอภิปรายของฝ่ายใด

ข้อ ๔๑ ทวิ ถ้ามีผู้ขออภิปรายหลายคน ประธานจะให้คนใดอภิปราย

ก็ได้แต่ให้คำนึงถึงเสียง ผู้รับรองและผู้ที่ยังไม่ได้อภิปรายด้วย

ข้อ ๔๒ การอภิปรายต้องอยู่ในประเด็นหรือเกี่ยวกับประเด็น ที่กำลังอภิปราย
กันอยู่ ต้องไม่พึมพำ วนเวียน ซ้ำซากหรือชักทายผู้อื่น และห้ามมีไหว้แอกสการใดๆ
มาอ่านให้ประชุมฟังโดยไม่ว่าเป็น

ห้ามมิให้ผู้ขออภิปรายแสดงเกียรติหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ (แก่ลง) ใส่ร้ายหรือ
เสียดสีบุคคลใด และห้ามมิให้กล่าวถึงพระมหากษัตริย์หรือออกชื่อสมาชิก หรือ
บุคคลใดโดยไม่ว่าเป็น

ข้อ ๔๓ ถ้าประธานเห็นว่าผู้ใดอภิปรายครั้งใดพอสมควรแล้ว ประธานจะ
ให้ผู้นั้นหยุดอภิปรายก็ได้ แม้มิได้ผ่านข้อ ๔๒ ก็ตาม

ข้อ ๔๔ สมาชิกผู้ใดเห็นว่าการผ่านข้อของ ๔๒ ขาดยานและบกมอดจนพัน
ศีรษะเพื่อแสดงการประท้วง ประธานจะต้องให้โอกาสผู้นั้นชี้แจง แล้วให้ประธาน
วินิจฉัยว่า ใดเป็นการผ่านข้อของ ๔๒ ขาดยานหรือไม่

ให้หมายความในวรรคก่อนมาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่ผู้ถูกอภิปรายพวกหนึ่ง
ถึงส่วนตัวหรือเรื่องอื่นใดอันเป็นเหตุเสียหายแก่ผู้นั้น

ข้อ ๕๕ ผู้ถือปรัยอารถอนคำพุกของตน โคเมอโควบความขนยอมของท
ประชม

ข้อ ๕๖ การอภปรัยให้เป็นอนนยติ เมอ

- (๑) ไม่มีผู้โคอภปรัย
- (๒) ทประชมลงมติโคอภปรัย
- (๓) ทประชมลงมติโคอภปรัยเรอองอนชนปรกษา

ข้อ ๕๗ ในกรณทประธานพิจรณาเห็นว่าโคอภปรัยกันพอสสมควรแล้ว ะ
ขอโคทประชมวินาฉยิวว่าจะปคอภปรัยหรือ โคอภปรัย

ข้อ ๕๘ เมอ (โคมมติของทประชมโคอภปรัย) การ อภปรัย โคอภปรัยแล้ว
ทามมิให้ผลโคอภปรัยออก นอกกรณกรณทประชมระคองลงมติในเรอองทกาสงปรกษา
กันอญ จงให้ผลสทอภปรัยก่อนอภปรัยขงแรงโคอภปรัยทง เป็นครวงสททายก่อน
ททประชมระลงมติ

ส่วนที่ ๖
การลงมติ

ข้อ ๕๙ ในกรณทระคองมมติของสภา ให้ประธานขอโคทประชมลงมติ

ข้อ ๕๑ ในการลงมควนจลยขอปรกษา สมาชิกคนทงม สทอขอ
เสียง (ทงในการ) ลงคะแนน ทงคะแนน (และโคอเขาเสียงขางมาก
เป็นประมาณ เว้นแต่ในเรอองทมยณตโคอไวเป็นออย่างอนในขรรมนญการปรกครอง
ราชอาณาการทหรือในออบงคณ)

ภายใต้ขรคขรรมนญการปรกครองมาทวา ๑๐ กบขอ ๘๑ และขอ ๘๒
แห่งขอบงคณ โคอเขาเสียงขางมากเป็นประมาณ

เสียงขางมากน ในกรณความเห็นของทประชมสองฝ่าย ให้ทมายคว
ลงจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายทมากกว่า และในกรณความเห็นของทประชมเกิน
สองฝ่าย ให้ทมายควลงจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายทมากที่สุด

LIART

ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงเพิ่มจนออกเสียงหนึ่งเป็นเสียงขาด

๕๑ การออกเสียงชวาคให้กระทำการเป็นการเปิดเผยโดยระโห้เหตุผลหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๕๑ การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำการเป็นการเปิดเผย (เว้น) แต่เมื่อคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกวุฒิสภาไม่ชอบกว่าสมาชิกวุฒิสภาหรือให้กระทำการลับ จึงให้ลงคะแนนลับ เว้นแต่การออกเสียงชวาคตามข้อ ๕๐

ข้อ ๕๒ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (๑) ยกมือขึ้นพร้อมด้วย
- (๒) ยนชน
- (๓) แบ่งพวก พวกเห็นควยให้โอบยทางขวามือ พวกไม่เห็นควยให้โอบยทางซ้ายมือ และพวกไม่ออกเสียงให้โอบยตรงหน้าของประธาน
- (๔) เวลชอสมาชิกถามล้ากบอผลหรือให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายตัว

ถามวิธีที่ประธานกำหนด

ภายใต้บทบัญญัติ ๑๑๖ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยนั้นให้ใช้วิธีใน

(๑) ระเบียบใน (๒) (๓) หรือ (๔) โค้ดเมื่อคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกวุฒิสภาเห็นชอบด้วย และที่ประชุมอนุมัติ หรือเมื่อ (ระต้อง) มีการนับคะแนนเสียงโดยตามข้อ ๕๑

ข้อ ๕๓ การออกเสียงลงคะแนนลับมีวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (๑) ลงเขยคอกหน้าประธาน ผู้เห็นควยให้ลงเขยคอกด้านข้าง ผู้ไม่เห็นควยลงเขยคอกด้านหลัง ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้ลงเขยคอกขวา
- (๒) เขยคอกหมายยนแลลครทวยใส่ซอง (ตาม) ที่กำหนดททให้เขยคอกหน้าประธาน ผู้เห็นควยให้เขยคอก (เขยคอกหมายถูก) ผู้ไม่เห็นควยให้เขยคอกหน้า × (เขยคอกหมายผิด) ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขยคอก ๐ (เขยคอกหมายสูญ)
- (๓) วิธีอื่นใดซึ่งทพประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนตาม (๑) หรือ (๒) ให้เรียกชอสมาชิกถามล้ากบอผลหรือให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายตัว

LIRT

ข้อ ๕๔ ลำดับการลงมตินั้น ให้ลงมติในญัตติสุดท้ายก่อน แล้วย้อนเป็นลำดับไปหาญัตติอื่น

ข้อ ๕๕ ประธานอาจสั่ง (หรือที่ประชุมอาจลงมติ) ให้แยกประเด็นในเรื่องใด ๆ เพื่อลงมติได้

ข้อ ๕๖ สมาชิกซึ่งเข้ามาในที่ประชุม (ภายหลังเริ่ม) ระหว่าง การออกเสียงลงคะแนน อาจลงคะแนนร่วมกับฝ่ายที่ยังไม่ลงคะแนนเสียงไม่เสร็จในการออกเสียงลงคะแนนเบ็ดเสร็จ หรืออาจลงคะแนนใดก่อนประธานสั่งให้ตนลงคะแนนเสียงในการออกเสียงลงคะแนนด้วย

ข้อ ๕๗ เมื่อได้ลงคะแนนเสียงเสร็จแล้ว ให้ประธานประกาศมติต่อที่ประชุมทันที ถ้าเรื่องใดหรือกรณีใดที่ประธานเห็นว่าควรขอขอยกเว้นกำหนดไว้ว่ามติต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใด ก็ให้ประกาศด้วยคะแนนเสียงข้างมากถึงจำนวนที่กำหนดไว้หรือไม่

ข้อ ๕๘ ในการนับคะแนนเสียงครั้งใด ถ้าคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกใดเชื่อว่ามีการฉ้อโกง คณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกผู้นับมติเหล่านั้นจะถูกให้นับคะแนนเสียงใหม่

ข้อ ๕๙ ญัตติใดไม่มีผู้คัดค้าน ให้ประธานถามที่ประชุมว่ามีเห็นชอบหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยญัตตินั้น

ความในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับแก่ญัตติเป็นร่างพระราชบัญญัติ หรือเรื่องอื่นใดที่ขอของคณะรัฐมนตรีโดยที่ประชุมวินิจฉัยโดยการออกเสียงลงคะแนน

ส่วนที่ ๗

กรรมาธิการ

ข้อ ๖๐ สมาชิกทั้งคณะกรรมาธิการ สอดส่องเรื่องใด ๆ อันอยู่ในวงวนของสภา

เพื่อให้กระทำกิจการหรือพิจารณา

LIART

คณะกรรมการวินิจฉัยการตั้งกล่าว จะกำหนดให้เขียนคณะกรรมการสามัญหรือคณะกรรมการวินิจฉัยก็ได้

คณะกรรมการสามัญประกอบด้วยบุคคลซึ่งสภาเลือกตั้งจากสมาชิกของสภาเท่านั้น ส่วนคณะกรรมการวินิจฉัยจะเลือกตั้งจากบุคคลซึ่งเขียนหรือมิได้เขียนสมาชิกก็ได้

ข้อ ๖๑ ให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาขึ้นแก่คณะ แต่ละคณะประกอบด้วยกรรมการสี่ถึงหกคน คือ

- (๑) คณะกรรมการเศรษฐกิจ
- (๒) คณะกรรมการการต่างประเทศ
- (๓) คณะกรรมการการปกครอง
- (๔) คณะกรรมการการทหาร
- (๕) คณะกรรมการการศึกษา การสาธารณสุขและการสาธารณสุขการ
- (๖) คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม
- (๗) คณะกรรมการพิจารณาเบ็ดเสร็จรายงานการประชุม

หากมีความจำเป็น จะตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะอื่นเพิ่มขึ้นอีกก็ได้

ข้อ ๖๒ ในการเลือก ตั้ง กรรมการ ให้ให้ความในข้อ ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ ให้สมาชิกแต่ละคณะรัฐมนตรี เสนอชื่อได้โดยไมจำกัดจำนวน (เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น) ในกรณีทีคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง (และให้ในความในข้อ ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม)

ข้อ ๖๓ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวน จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้คณะกรรมการแต่ละคณะเลือกตั้งประธานและเลขานุการจากกรรมการผู้คณะนั้น ๆ

ข้อ ๖๔ ในการประชุมคณะกรรมการ ให้นำข้อบังคับ (ใน ส่วน) เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการประชุมของสภามาใช้โดยอัตโนมัติ (เว้นแต่ความในส่วนนี้จะได้อธิบายไว้เป็นอย่างอื่น)

ข้อ ๖๕ คณะกรรมการอาจเรียกประชุมบุคคลใด ๆ มาชี้แจงแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการซึ่งกระทำหรือพิจารณาโดย (ให้) ประมวลกรรมาธิการเป็นผู้เชิญในนามของคณะกรรมการ

ข้อ ๖๖ สมาชิกและคณะรัฐมนตรีมีสิทธิเข้าฟังการประชุมคณะกรรมาธิการ แต่ในกรณีประชุมลับ (ปิด) ที่ เขาฟังการประชุมได้ (จะ) ต้องเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุม และได้รับอนุญาตจากประธานกรรมาธิการ

ข้อ ๖๗ ภายใต้บังคับข้อ ๖๖ ผู้เสนอญัตติและคณะรัฐมนตรีมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการ โดยตลอดเรื่อง ส่วนผู้แปรญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นได้เฉพาะที่แปรญัตติไว้

การชี้แจงแสดงความคิดเห็นตามวรรคก่อน (คณะรัฐมนตรีอาจมอบหมายรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นกระทำแทนได้) (ส่วน) ผู้เสนอญัตติหรือผู้ญัตติอาจมอบหมายให้ผู้รับรองญัตติหรือผู้แปรญัตติกระทำแทนได้ (ส่วน) รัฐมนตรีจะมอบหมายให้บุคคลใด ๆ กระทำแทนก็ได้

การมอบหมายต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานกรรมาธิการ

ข้อ ๖๘ ให้เลขาธิการสภา (แห่ง) ประกาศ กำมก (นิต) การประชุม คณะกรรมาธิการ (แก่) ไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการและนัดผู้เสนอญัตติ ผู้แปรญัตติให้มาชี้แจงประกอบด้วยผู้คัดค้านและผู้แปรญัตติ แต่ในกรณี (แต่) ประกาศไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการ) หากเรื่องใดระกาศให้ตลอดไปยังคณะกรรมาธิการหรือหน่วยงานราชการหรือราชการแผ่นดิน (ก็ให้) ต้องแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบ

ข้อ ๖๙ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่มาชี้แจงต่อคณะกรรมาธิการตามนัด จำนวนลง ไปเกินกว่าสามเดือนนับแต่เวลาที่คณะกรรมการพิจารณาพิจารณาแล้ว ให้ถือว่า คำแปรญัตตินั้นเสนอไว้โดยอัตโนมัติ

LIRT

กรรมการพิจารณาเห็นสมควรผ่อนผันให้เป็นพิเศษก่อนเสร็จการพิจารณาเรื่องนั้น

ข้อ ๗๐ ถ้าผู้แปรรูปคดีหรือผู้รับมอบหมายไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการ
พิจารณาในข้อใด จะส่งวนคำแปรญัตติในข้อนั้นไว้ เพื่อขอความเห็นของสภาผู้
ข้อ ๗๑ กรรมการผู้ใดไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการพิจารณาในข้อใดจะ
ส่งวนความเห็นของตนในข้อนั้นไว้ เพื่อขอความเห็นของสภาผู้

ข้อ ๗๒ เมื่อคณะกรรมการผู้ใดกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนเรื่องใด
ตามที่ได้กล่าวมามีหมายเสร็จแล้ว ให้รายงานต่อสภา และในที่ประชุมสภาคณะกรรมการ
การมีสิทธิแถลงหรือชี้แจงเกี่ยวกับกิจการที่ใดกระทำหรือเรื่องที่ใดพิจารณาสอบสวน
ส่วนนั้น

ข้อ ๗๓ ถ้าคณะกรรมการ เห็นว่า มีข้อสังเกตที่คณะกรรมการ
หรือควรปฏิบัติ ก็เขียนทักขอส่งแก่ตุลาการแล้วนั้น ไว้ในรายงานของคณะกรรมการ
ที่(จะเสนอต่อ) เพื่อให้ สภา พิจารณา

ในกรณีที่สภาเห็นชอบ(ด้วย)กับข้อสังเกตของคณะกรรมการ ให้ประธาน
สภาฯ ไปยังคณะกรรมการ

ข้อ ๗๔ กรรมการผู้พ้นจาก(ตำแหน่ง) ตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ไขข้อข้องงานในหน้าที่เสร็จแล้ว)
- (๔) สภาผู้มีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

(การไม่มาประชุมคณะกรรมการถึงสามครั้งติดต่อกันโดยมิได้ลา ให้ถือ
ว่าเป็นการลาออกตาม (๒) ด้วย)

ข้อ ๗๕ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการใด (ขาด
จำนวน) วางลง (จากจำนวนที่สภากำหนดไว้) ให้ประธานกรรมการคณะนั้น
ไปขอประธานสภาฯ เพื่อให้สภาฯ ช่อม

ส่วนที่ ๘

การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อย

ข้อ ๗๖ ผู้ประชุมสภาย่อมเป็นทนาย ทามมิให้ผู้ใดกระทำการใดใน

ที่ประชุมโดยขาดการวะหรือก่อกวนความสงบเรียบร้อยของที่ประชุม

(ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดในที่ประชุมโดยขาดการวะหรือก่อกวนความสงบเรียบร้อยของที่ประชุม)

ข้อ ๗๗ เมื่อประธานอ่านพระบรมราชโองการหรือกระแสพระราชดำรัส ให้ผู้อยู่ในที่ประชุมยืนฟังตลอดเวลาที่ประธานอ่าน

ข้อ ๗๘ ภายใต้งค์ข้อ ๕๔ และข้อ ๗๗ เมื่อประธานขานขึ้น กล่าวพูดอยู่หยุดพักและนั่งลงทันที และให้ทุกคนสงบฟังประธาน

ข้อ ๗๙ ผู้ใดละเมิดข้อบังคับ ประธานมีอำนาจ(ตัก)เตือน ห้ามปราม ถอดคำพูด หรือให้กล่าวขอขมาในที่ประชุม ถ้าผู้ละเมิดไม่ปฏิบัติตาม ประธานมีอำนาจสั่งห้ามพูดในเรื่องที่กล่าวถึงประชาชนผู้นั้น หรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุม ครึ่งหนึ่งโดยมหรือ หนึ่งกำหนดเวลาที่ใด

เมื่อประธานสั่งให้ผู้ละเมิดออกจากที่ประชุม หากผู้นั้นขืน ประธานมีอำนาจสั่งตำรวจสถานีนำตัวออกจากสถานที่ประชุมหรือออกไปให้พ้นบริเวณสภา

ข้อ ๘๐ การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาชนนอก ให้ยื่นไปตามระเบียบที่ประธานสภาวางไว้

ส่วนที่ ๙

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๘๑ ถ้าประธานขอปรึกษาหรือสมาชิกเสนอญัตติให้จัดการใช้บังคับข้อหนึ่งข้อใดแห่งข้อบังคับเป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณีพิเศษ และที่ประชุมเห็นชอบด้วยโดยคะแนนเสียง ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก (ทั้งหมด) ก็ให้จัดการใช้บังคับเช่นว่านี้ได้

ญัตติกังกล่าวในวาระก่อน (ไม่จำกัดของเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ) (แต่) ต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

ข้อ ๘๒ ในกรณีขอยุทธรณ์ต่อความชอบคน ใต้ประชุมวินัย และเมื่อที่ประชุมได้ลงมติว่าจลยไทยคนแนเสี่ยง ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก(ทั้งหมด)สภาเป็นประการใดแล้ว ก็ให้ถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยนั้น

การขอให้ที่ประชุมวินัยตามวาระก่อน อาจกระทำได้โดยประธานขอปรึกษาหรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรับรอง ไม่น้อยกว่าสิบคน

ข้อ ๘๓ การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของเสนอเป็นญัตติ โดยมีสมาชิกรับรอง ไม่น้อยกว่าสิบคน

การพิจารณาญัตติกังกล่าวในวาระก่อน ให้นำบังคับว่าด้วยกรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒

การทำหน้าที่ของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๘๔ (ใหม่) ใน การประชุมสภาทำหน้ารัฐธรรมนูญ (เป็นครั้งแรกภายในสามเดือนนับแต่วันใช้ของฉบับ) ใต้ประชุมปรึกษาเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องการร่างรัฐธรรมนูญ เท่านั้น

ข้อ ๘๕ ห้ามมิให้ขอลิขิตภายในเรื่องใด เมื่อมีสมาชิกผู้มิได้ขอลิขิตภายในเรื่องนั้นขอลิขิตภายในเรื่องเดียวกัน

ข้อ ๘๖ ญัตติและข้อปรึกษาที่ขงนอกรากญัตติกังกล่าวในข้อ ๓๑ ให้ที่ประชุมวินัยจลยโดยการออกเสียงลงคะแนนไม่ว่าจะมีผู้คัดค้านหรือไม่

ข้อ ๘๗ ให้สภาตั้งกรรมาธิการขึ้นสี่คณะ คือ

- (๑) คณะกรรมาธิการ พังความ ตึกเห็นของ ประชาชน ประกอบด้วยกรรมาธิการสิบเอ็ดคน
- (๒) คณะกรรมาธิการระเบยวาระ ประกอบด้วยกรรมาธิการสิบห้าคน

(๓) คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยกรรมาธิการสิบห้าคน

(๔) คณะกรรมาธิการตรวจรายงานการประชุม ประกอบด้วยกรรมาธิการ

เก้าคน

หากมีความจำเป็นจะต้องคณะกรรมาธิการคณะอื่นเพิ่มขึ้นอดเมื่อใดก็ได้

ข้อ ๘๘ ในการเลือกตั้ง กรรมการ ให้นำความในข้อ ๔ มาใช้บังคับ
โดยอนุโลมแต่ให้สมาชิกเสนอชื่อได้โดยไม่จำกัดจำนวน (และให้นำความในข้อ ๔
มาใช้บังคับโดยอนุโลม)

คณะกรรมาธิการแต่ละคณะ จะมีสมาชิกใช้สมาชิกเกินกว่าที่
ในสามของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมดในคณะนั้นก็ได้

ข้อ ๘๙ คณะกรรมาธิการฟังความคิดเห็นประชาชน มีหน้าที่รวบรวม
พิจารณาความคิดเห็นของประชาชน แล้วสรุปเป็นบันทึกเสนอประธานสภาเป็นคราว ๆ

ข้อ ๙๐ เมื่อประธานสภาได้รับบันทึกตามข้อ ๘๙ แล้ว ให้ส่งสำเนาบันทึก
นั้นแก่สมาชิกและกรรมาธิการ

ข้อ ๙๑ คณะกรรมาธิการระเบียบวาระ มีหน้าที่ค้นคว้าและรวบรวมหลักฐาน
สำคัญอันควรพิจารณาในการร่างรัฐธรรมนูญ แล้วเสนอเป็นหัวข้อระเบียบวาระต่อ
ประธานสภาเป็นคราว ๆ

ข้อ ๙๒ เมื่อประธานสภาได้รับหัวข้อระเบียบวาระตามข้อ ๙๑ แล้วให้บรร
ดาระเบียบวาระประชุมต่อไป

การที่ระเบียบวาระประชุมนั้น เฉพาะหัวข้อระเบียบวาระประชุมตามข้อ ๙๑
ให้จกตามลำดับที่คณะกรรมาธิการระเบียบวาระเสนอ

ข้อ ๙๓ กรรมาธิการระเบียบวาระอาจถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมหัวข้อระเบียบ
วาระที่มีข้อเสนอต่อประธานสภาตามข้อ ๙๑ ได้ แต่การถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติม
ภายหลังที่ประธานสภาส่งระเบียบวาระจะกระทำโดยความยินยอม
ของที่ประชุม

ข้อ ๘๔ สมาชิกไม่น้อยกว่าสี่คนมีสิทธิเสนอญัตติร่วมกันขอแก้ไขเพิ่มเติม
การศึกษาค้นคว้าพิจารณาในการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะกรรมการการระบียบ
การเสนอเป็นหัวข้อระเบียบวาระ ญัตติดังกล่าวนี้ไม่ถือเป็นญัตติของ

ข้อ ๘๕ เมื่อสภาโคลงมีมติว่า ญัตติดังกล่าวสำคัญข้อใดเป็นประการใดแล้วให้
คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญเพื่อกำเนนการต่อไป

ข้อ ๘๖ คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ มีหน้าที่ยกร่างรัฐธรรมนูญ
ในการยกร่างรัฐธรรมนูญนี้ เฉพาะหลักสารสำคัญให้ถือความมติของสภา

ข้อ ๘๗ เมื่อคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญได้ยกร่างรัฐธรรมนูญเสร็จ
แล้ว ให้เสนอร่างรัฐธรรมนูญนั้นต่อประธานสภา

ข้อ ๘๘ เมื่อประธานสภาได้ยกร่างรัฐธรรมนูญตามข้อ ๘๗ แล้ว ให้เสนอ
สภาเพื่อพิจารณา

ข้อ ๘๙ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ให้กระทำเป็นสามวาระตามลำดับ

ข้อ ๑๐๐ ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญวาระที่ ๑ ให้วันนัดยี่วาระยี่
ร่างรัฐธรรมนูญนั้นไว้พิจารณาหรือไม่

ข้อ ๑๐๑ ในกรณที่สภาลงมติในวาระที่ ๑ ให้รับร่างรัฐธรรมนูญไว้
พิจารณา ให้สภาพิจารณาในลำดับต่อไปเป็นวาระที่ ๒

การพิจารณาในวาระที่ ๒ ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งหลักสารสำคัญที่สภา

โคลงมติไว้ แต่ระเพื่อประโยชน์แก่การพิจารณา (ในวาระที่ ๒) ดังกล่าว
ให้ตงคณะกรรมการพิจารณาการยกร่างรัฐธรรมนูญชั้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาข่างรัฐ-
ธรรมนูญนั้นประกอบด้วยกรรมการยี่ห้าคน ในการเลือก คัง กรรมการให้
นำความในข้อ ๘๘ มาใช้บังคับ (โดยชอบโฉม)

ข้อ ๑๐๒ ในชั้นกรรมาธิการ สมาชิกใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่าง
รัฐธรรมนูญ ก็ให้เสนอคำแปรญัตติลงทนามเป็นหนึ่งข้อต่อประธานกรรมาธิการ
พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ภายในกำหนดสามสัปดาห์นับแต่วันที่สภายกร่างรัฐธรรมนูญ
นั้นไว้พิจารณา

คำแปรญัตติ (ต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน และ) โดยปกติต้อง
แปรญัตติเป็นรายมาตรา

ข้อ ๑๐๓ เมื่อคณะกรรมการพิจารณา (พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ) ได้พิจารณา
ร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างรัฐธรรมนูญนั้นโดยแสดงร่างเดิมและกา
แก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้
หรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถามการแปรญัตติและมติของ
กรรมการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้นเป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติ
ของคำแปรญัตติหรือการสงวนความเห็นของกรรมการ ก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

ข้อ ๑๐๔ เมื่อประธานสภาได้รับร่างรัฐธรรมนูญและรายงานของ
กรรมการตามข้อ ๑๐๓ แล้ว ให้เสนอสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

ข้อ ๑๐๕ ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการพิจารณา
แล้วนั้น ให้สภาพิจารณาเริ่มต้นด้วยข้อร่างรัฐธรรมนูญ คำปรารภ แล้วเรียงที
ละข้อมาตรา และให้อภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่การแก้ไขเพิ่มเติม
หรือคำแปรญัตติสงวนคำแปรญัตติ หรือที่กรรมการสงวนความเห็นไว้ ที่
เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๑๐๖ เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๐๕ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณา
ทั้งร่างเป็นการสรุปองค์หนึ่ง และในการพิจารณาดังนั้น สมาชิกอาจเสนอข้อแก้ไข
เพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อความใดนอกจากนั้นจะ
เห็นว่าจะขัดแย้งกันอยู่

ข้อ ๑๐๗ เมื่อได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญวาระที่ ๒ เสร็จแล้ว ให้
พิจารณาในลำดับสุดท้ายเป็นวาระที่ ๓ ภายในกำหนดเวลาซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบ
และไม่เกินกว่าสามสัปดาห์นับแต่วันเสร็จการพิจารณาวาระที่ ๒

ข้อ ๑๐๘ ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญวาระที่ ๓ การอภิปรายและ
ลงมติให้ยกเลิกเฉพาะในประเด็นที่จะให้เสนอร่างรัฐธรรมนูญนั้นต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญ
ในฐานรัฐสภาหรือไม่

ข้อ ๑๐๙ ในกรณีสภาลงมติในวาระที่ ๓ ให้เสนอร่างรัฐธรรมนูญต่อสภา
ร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ให้ประธานสภาดำเนินการตามมตินั้นโดยไม่มีข้อจำกัด

ข้อ ๑๑๐ ในกรณีสภาลงมติในวาระที่ ๑ ไม่รับร่างรัฐธรรมนูญไว้พิจารณา
ให้ตั้งคณะกรรมการยกย่องร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ข้อ ๑๑๑ ในกรณีสภาลงมติในวาระที่ ๓ ไม่ให้เสนอร่างรัฐธรรมนูญต่อ
สภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ให้ดำเนินการในการร่างรัฐธรรมนูญตามความ
ในหมวดนี้ใหม่ (ภายในสามสัปดาห์นับแต่วันที่สภาลงมติดังกล่าว)

ข้อ ๑๑๒ การร่างรัฐธรรมนูญอยู่ในระยะใดก็ตาม ก่อนที่ระลงมติใน
วาระที่ ๓ คณะกรรมการและคณะกรรมาธิการเสนอญัตติขอให้สภาพิจารณาลงมติใน
เรื่องดังกล่าวยังมีเคหพิจารณาและลงมติไว้ หรือขอให้สภาพิจารณาทบทวนเรื่องใด
เคหพิจารณาและลงมติไว้แล้ว เพื่อลงมติใหม่ได้

หมวด ๓

การทำหน้าที่นคบัญญัติ

ส่วนที่ ๑

การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ

(ข้อ ๑๑๓ ให้มีการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะเป็นรัฐสภาเพื่อ
พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญตามความในมาตรา ๑๐ แห่งรัฐธรรมนูญการปกครอง
ราชอาณาจักร ภายในกำหนดเวลาสามสัปดาห์นับแต่วันที่มีมติดังกล่าวในข้อ ๑๐๙)

ข้อ ๑๑๔ ในการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภาเพื่อพิจารณา
ร่างรัฐธรรมนูญตามความในมาตรา ๑๐ แห่งรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร
นั้น การอภิปรายและการลงมติให้ทำกเฉพาะในประเด็นว่าจะให้นำร่างรัฐธรรมนูญ
ฉบับดังกล่าว uly เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยให้ประกาศใช้
หรือไม่

LIRT

ข้อ ๑๑๕ การอภิปราย ให้นำความในข้อ ๘๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑๖ การลงมติว่าจะให้นำร่างรัฐธรรมนูณชุดถัดไป ถวาย เพื่อ
พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยให้ประกาศใช้หรือไม่ ให้ใช้วิธี (ขับขัน)
ออกเสียงลงคะแนนดังกล่าวในข้อ ๕๒ (๔)

ส่วนที่ ๒

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

ข้อ ๑๑๗ ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอให้ไทยคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิก แะ
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายจะเสนอให้คณะรัฐมนตรีตามกฎหมาย
ว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และร่างพระราชบัญญัติอันเกี่ยวกับการเงิน สมาชิก
เสนอใดก็ตามเมื่อได้รับความยินยอมของนายกรัฐมนตรี

ข้อ ๑๑๘ ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน หมายความว่าร่างพระราช
บัญญัติว่าด้วยข้อจำกัดไปนึ่งหมกหรือแคชเชอ์ใดข้อหนึ่ง กล่าวคือ การตั้งขึ้นหรือ
ยกเลิกหรือลดหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือผ่อนหรือวางระเบียบการบังคับเกี่ยวกับ
หรืออากร การวัดหรือวิธีหรือวิชาหรือขายเงินแผ่นดิน หรือการกึ่งนหรือ
การค่าประกันหรือการใช้เงินกู้ หรือร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเงินตรา

ในกรณีข้หวาร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน
หรือไม่ ให้เป็นอำนาจของประธานสภาหรือวุฒิสภา

ข้อ ๑๑๙ ร่างพระราชบัญญัติต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบทกษระกษ
ร่างพระราชบัญญัติทั้งข้อเอน

- (๑) หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
- (๒) เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ข้อ ๑๒๐ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ให้กระทำเป็นสามวาระตามลำดับ

ข้อ ๑๒๑ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวาระที่ ๑ ให้รับเสยวาท

หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้นหรือไม่

เพื่อประโยชน์แก่การวินิจฉัยดังกล่าวในวรรคก่อน สภาฯ ให้คณะกรรมการพิจารณาพิพากษาการแห่งร่างพระราชบัญญัติ (และ) หรือ ญัตติใด ๆ เสีย ก่อนก็ได้

ข้อ ๑๒๒ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกเป็นผู้เสนอ ถ้าคณะรัฐมนตรีขอรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไปพิจารณา ก่อนที่สภาฯ ลงมติตามข้อ ๑๒๑ ก็ให้รอการพิจารณาไว้ก่อน ทั้งนี้ สภาฯ กำหนดเวลาของการพิจารณาไว้หรือไม่ก็ได้

ข้อ ๑๒๓ ในการอภิปรายลงมติในวาระที่ ๑ รัชกาลที่ ๑ แห่งราชวงศ์จักรี ให้สภาฯ พิจารณาในลำดับข้อไปเป็นวาระที่ ๒

ข้อ ๑๒๔ เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาในวาระที่ ๒ ให้พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ โดยกรรมการสภาฯ แต่งตั้ง หรือ กรรมการสภาฯ เติมสภา

ตามปกติ ให้พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ โดยกรรมการสภาฯ แต่งตั้ง การพิจารณาโดยกรรมการสภาฯ เติมสภาฯ กระทำได้เฉพาะ ในกรณีมีความจำเป็นอย่างที่จะต้องคร่าพระราชบัญญัติขึ้นไว้เพื่อประโยชน์สำคัญของรัฐ โดย ผลพ้น ทุน ของสถานการณ

ในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ โดยกรรมการสภาฯ เติมสภานั้น สภาฯ คง คณะกรรมการเพื่อพิจารณา ญัตติใดโดยเฉพาะหรือยกยกร่างพระราชบัญญัตินั้นก็ได้

ข้อ ๑๒๕ ในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ โดยกรรมการสภาฯ แต่งตั้งนั้น (กรรมการสภาฯ เติมสภานั้น) สภาฯ ให้คณะกรรมการสามัญหรือคณะกรรมการสามัญเป็นสพิจารณาได้

คณะกรรมการแต่ละคณะ ต้องมีจำนวนกรรมการ ไม่น้อยกว่าห้าคน

ข้อ ๑๒๖ เมื่อสภาฯ มีมติให้ส่งร่างพระราชบัญญัติให้คณะกรรมการสามัญพิจารณา ถ้าที่ประชุมสภาฯ มีมติกำหนดให้คณะกรรมการสามัญคณะใดพิจารณา ให้ประธานสภาฯ พิจารณาส่งให้ส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังคณะกรรมการสามัญพิจารณา แต่ถ้าประธานสภาฯ เห็นสมควรพิจารณา ร่างพระราชบัญญัตินั้น

ข้อ ๑๒๗ ในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ ในชั้นกรรมการสภาฯ แต่งตั้งสมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ก็ได้เสนอคำแปรญัตติลงทวนหา

เป็นหนังสือข้อประธานกรรมการ ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาฯ หลั่งการ
แห่งร่างพระราชบัญญัติ เว้นแต่สภาฯ ได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระราช
บัญญัติคนไว้เป็นอย่างอื่น

คำแปรญัตติ (ต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน และ) โดยปกติต้องแปร
เป็นรายมาตรา

ข้อ ๑๒๘ การแปรญัตติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายกระทรวงฯ ทำได้
โดยลดรายจ่ายซึ่งมีใช้รายจ่ายตามข้อผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินส่งใช้คนเงินกู้
- (๒) คอกเบี้ยเงินกู้
- (๓) เงินที่กำหนดให้จ่ายตามกฎหมาย

ในกรณีมีข้อท้าวร่ายจ่าย โดยมีข้อผูกพันเช่นว่าหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของ
ประธานสภาฯ วินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ ๑๒๙ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้
ดำเนินการต่อไปโดยอนุโลมตามข้อ ๑๐๓ ข้อ ๑๐๔ และข้อ ๑๐๕

ข้อ ๑๓๐ ในกรณีพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ โดยกรรมการได้มีมติ
สมาชิกทุกคน มีฐานะเป็นกรรมการ และประธาน ของที่ประชุม มีฐานะเป็นประธาน
กรรมการด้วย

การพิจารณาโดยกรรมการได้มีมติเป็นทั้งการพิจารณาขึ้นกรรมการและ
การพิจารณาของสภาในวาระที่ ๒ เว้นตามลำดับมาครรรวมกันไปในตัว

ข้อ ๑๓๑ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวาระที่ ๒ นั้น จะเป็นการ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติซึ่งคณะกรรมการสภาฯ แต่งตั้งให้พิจารณาแล้วหรือ
จะเป็นการพิจารณารวมกันไปในตัวกับการพิจารณาขึ้นกรรมการตามข้อ ๑๓๐
ตาม (และ) เมื่อได้พิจารณาจนจบร่างแล้ว ให้ดำเนินการต่อไป โดยอนุโลมตาม
ข้อ ๑๐๖

ข้อ ๑๓๑ ทวิ เมื่อใช้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติวาระที่ ๒ แล้วแล้ว

สภาพิจารณาในลำดับสุดท้ายเป็นวาระที่ ๓

ข้อ ๑๓๒ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวาระที่ ๓ ให้ที่ประชุมลงมติว่าสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายหรือไม่

การพิจารณาในวาระนี้ไม่มีการอภิปราย

ข้อ ๑๓๓ ในกรณีที่สภาลงมติในวาระที่ ๑ ไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติใด ในกรณีที่สภาลงมติในวาระที่ ๓ ว่าไม่สมควรประกาศร่างพระราชบัญญัติใช้เป็นกฎหมายก็ ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป และห้ามมิให้ผู้ใดเสนอร่างพระราชบัญญัติที่หลักการอย่างเดียวกันอีก เว้นแต่ประธานสภาจะอนุญาตในเมื่อเห็นว่าพฤติการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป

ข้อ ๑๓๓ ทวิ ถ้าร่างพระราชบัญญัติตกไปตามข้อ ๑๓๓ เป็นพระราชบัญญัติของนิติพระราชกำหนด ก็ให้สภาตั้งคณะกรรมการพิจารณาไปยกร่าง

พระราชบัญญัติไม่อนุมัติพระราชกำหนดคนใดไม่ชักช้า

เมื่อคณะกรรมการยกร่างพระราชบัญญัติไม่อนุมัติพระราชกำหนดดังกล่าวในวาระก่อนเสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นและลงมติในวาระที่ ๑ วาระที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้พิจารณาหรือไม่แทนการลงมติตามข้อ ๑๒๑ ว่ารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้นหรือไม่

ในกรณีมติให้รับไว้พิจารณา ก็ให้สภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นในวาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ตกไปโดยลำดับ

หมวด ๔

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๓๔ ขอบงคน ในกระทรวงกระทรวงใดที่กระทรวงทำเสร็จไปแล้วก่อน ให้ขบงคน ส่วนการใดที่ยังกระทำค้างอยู่ ให้ดำเนินการไปตามข้อบังคับที่ขบงคนทำขึ้นก่อน

ข้อ ๑๓๕ ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (เป็น) ทำหน้าที่ เลขาธิการสภา
ร่างรัฐธรรมนูญ และให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
(เป็น) ทำหน้าที่ เจ้าหน้าที่ของสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ประกาศ ณ วันที่

พ.ศ. ....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ประธานสภาผู้แทนราษฎร
ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่
(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร
คณะกรรมการ มีอะไรที่ตรง
บ้างไหม

นายสัญญา ธรรมศักดิ์ (ประธาน
กรรมการ) : กรรมการมีข้อสงสัย
คดีได้มีการพิมพ์ผลพลกลับ ๓ แห่ง
ทั้งขอประธานอยู่ในตอน แห่งที่หนึ่ง
คือในหน้า ๕ ของรายงานทว่าข้อ
๑๓๑ ทว่าว่า มีผลปรกฏคดี มีการ
แก้ไข นั้น ขอประธานแก้ว่า ข้อ ๑๓๑
“ไม่มีผลปรกฏคดี” เพิ่มคำว่า “มี”
นั้ประการแรก ประการที่สอง ในข้อ
บังคับหน้า ๖ ข้อ ๒๓ ทว่าวรรคที่ ๓
ประธานแก้ทว่า “แก้ไขเพิ่มเติม
เองหรือโดยสมาชิกขอแก้ไขเพิ่มเติม
ก็ตามและในคราวที่ประชุม” ขอประ
ธานแก้คำว่า “และ” ออก เพราะ

พิมพ์เกิน ไป ตัดคำว่า “และ” ออก
ในวรรคที่ ๓ นั้นออกอ่านในข้อ ๒๓
ทว่า “รายงานการประชุมสภาครั้งใด
เมื่อได้วางสำเนาไว้ เพื่อให้สมาชิก
ตรวจดูแล้ว ถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติม
ภายหลัง โดยคณะกรรมการแก้ไข
เพิ่มเติมเองหรือโดยสมาชิกขอแก้ไข
เพิ่มเติมก็ตาม ในคราวที่ประชุม
รายงานการประชุมนั้นคณะกรรมการ
จะ ต้อง แสดง ข้อประชุม สภาดัง
แก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว” ประการ
ใน ข้อ ขัน ขันหน้า ๑๐ ข้อ
วรรคที่ ๒ ทว่าความเดิมว่าโดย
ธรรมนูญการปกครองมาตรา ๑๐
ขอประธานแก้เป็นว่า “ภายใต้
ธรรมนูญการปกครอง วาชาด
มาตรา ๑๑” อ่านว่า “ภาย
บังคับ รัฐธรรมนูญ การ ปก กษ
อาดกษการมาตรา ๑๑ ภายใต้
๕๒ แห่งข้อบังคับนี้” ให้ถ

มาก เช่น ประมาท ขีด ๑๑
กรณี คณะกรรมการชดเชย
เพียงเท่านั้น

นายประเสริฐ บัณฑิตคุณ
ผู้ทำหน้าที่เลขาธิการสภาวิจัย-
กรรม(ญ) : ร่าง ข้อ ๖ คับ การประชุม
ปรึกษาของสภาวิจัยกรรม(ญ) พ.ศ....
ต่อร่างข้อบังคับ ไม่มีการแก้ไข
ถ้าปรารถนา ไม่มีการแก้ไขข้อ ๑ ถึง
ข้อ ๓ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๑ บททั่วไป
ไม่มีการแก้ไข ส่วนที่ ๑ ไม่มีการแก้ไข

นายประสงค์ บุญเยี่ยม : ผม
ทราบว่าข้อเสนอมารถปรายาน ตาม
บันทึกแล้ว สมาชิก ไม่สืบทอด หรือปราย
เพราะเหตุว่าข้อเสนองานการไม่ได้
แก้ไข และไม่มีความสนใจใน
ข้อปรายในสถาน แต่ผมได้พิจารณาข้อ
บังคับโดยละเอียดแล้ว กรุณา
หากว่าจะขอประธานกรรมการ จาก
คณะกรรมการ ให้พิจารณาข้อบังคับ
เสียเล็กน้อย ก็จะทำให้ลดข้อขัด
ข้องและข้อข้อ) ไปถูกต้องกันและ
เป็นการเพิ่มความเรียบร้อย ให้แก่ข้อ
บังคับสถานเป็นอันมาก เพราะเหตุว่าข้อ
บังคับจะเป็นเอกสารสำคัญเราจะต้อง
บันทึกข้อ) ไป ถ้าหากว่าลดข้อขัดข้อง

ซึ่งมีความหมายเหมือนกัน แต่ว่าผู้คน
ละก เชนผลกนอยางนละก ฮาจะ
ทำให้เกิดความสงสัย หรือทำให้ระกของ
เป็นการคักความในภายหลังได้ ทมม
ข้อกคใจในขณะนคกส่วนที่ ๑ ข้อ ๔
แระข้อ ๕ แดกอนทระโคกกระทำเช่นน
ผลคความอยุ ๒ ทาง คคชอความ
กรณาทานกรรมาธิการ ให้พิจารณาขอ
แก้ไขทมจะเสนอ หรือวาขอให้
สภาพิจารณาความขอมขงคย ที่ไซอยุใน
บารุณนข้อ ๔๘ ขงบอกวา ในการ
พิจารณาอารท ๒ ระอปรายโคเคพา
ด้อยคหรือชอความทมมแปรญทค และ
ชอสงวน วัหรือทคคณะกรรมาธิการ แก้
ไซเท่านั้น แตนกไม่มีทงสองประการ
ผลควาจะตองขอ ประธานความ กรณา
พิจารณา ในวัลศกทของชอง
ทชวา เวนแตกประชุมระโคล้งมค
เป็นอยางอน ในชนคณผลคควาจะ
ชอความกรณาทกรรมาธิการเสยกอน

ประธานสภาวิจัยกรรม(ญ)
ในเรื่องนี้ผลกทลกการ คควาถ้าหากว่า
ปลอยให้พิจารณากันไป เวลาคนเสย
เลอะไปทมค เพราะคณนระทงเป็น
ไปคามขอมขงคยทงประการ แดทงน
แล้วแต่คณะกรรมาธิการ

LIRT

นายสัญญา ชรรณศักดิ์ (ประธานคณะกรรมการ) : ตามทศณะกรรมวิธีการ เข้าใจท่าน สมาชิกพูดมา แม้จะฟังไม่ค่อยถนัดนักก็เข้าใจว่า ท่านจะขอกล่าวในข้อ ๔ ข้อ ๕ ของข้อบังคับกฎหมายใหม่ครับ ถ้ากรณีเช่นเช่นนี้เกรงว่า คำนวณระยะไม่สามารถจะพูดได้เพราะท่านไม่ได้ใช้แป้นพิมพ์ไว้

นายประสงค์ บุญเจิม : กระผมต้องขอประทานโทษ ความเรียงกระผมได้แป้นพิมพ์ไว้ แต่ไม่ใช่ในข้อนี้ และในรายงานกรรมวิธีการว่ากระผมไม่ได้ไปชี้แจงก็ เพราะ เหตุว่ากระผมได้ไปราชการเสีย แต่ที่ขณมาขอเสนอให้ท่านกรรมวิธีการพิจารณาเพราะเหตุว่าด้วยคำที่ใช้ในข้อ ๔ และข้อ ๕ นั้นถ้าจะไปพิจารณาพร้อมข้ออื่น ๆ ข้างท้ายซึ่งกรรมวิธีการ ได้แก้ไขไว้แล้วรัฐสภาว่า ขัดกันในตัว

ประธานสภาารัฐธรรมนูญ : ไปพูดเอาเมื่อถึงข้อ ทศณะ กรรมวิธีการ ขานแก้ไขก่อนท้าย

พลโท วิชัย พงศอนันต์ : เพื่อให้หายข้องใจ คณะกรรมการก็ควรจะขอเรียนสักเล็กน้อย ความเรียง

การเลือกใช้คำว่า “เลือก” นั้นเข้าใจถูกต้องแล้วไม่ใช่ “เลือกตั้ง” การตั้งนั้นต้องทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งกรรมวิธีการก็เลยขอเรียนขอ

ประธานสภาารัฐธรรมนูญ ขอให้เลขาธิการอ่านต่อไป

นายประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์ (ผู้ทำหน้าที่เลขาธิการสภาารัฐธรรมนูญ) : ข้อ ๔-๖ ไม่มีการแก้ไข ส่วนที่ ๒ อำนวยการและหน้าที่ของประธานรองประธาน และเลขาธิการสภาารัฐธรรมนูญ ข้อ ๗-๘ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๙ มีการแก้ไข ส่วนที่ ๓ การประชุม ข้อ ๑๐ มีการแก้ไข ข้อ ๑๑ มีการแก้ไข ข้อ ๑๒ มีการแก้ไข ข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๑๕ มีการแก้ไข ข้อ ๑๖ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๑๗ มีการแก้ไข ข้อ ๑๘ มีการแก้ไข ข้อ ๑๙ มีการแก้ไข ข้อ ๒๐-๒๑ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๒๓ มีการแก้ไข ข้อ ๒๓ ทวิ กรรมวิธีการเพิ่มชนใน ข้อ ๒๔ มีการแก้ไข ข้อ ๒๕ มีการแก้ไข ข้อ ๒๕ ทวิ กรรมวิธีการเพิ่มชนใน ข้อ ๒๖ มีการแก้ไข ส่วนที่ ๔ ข้อ ๒๗ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๒๘ มีการ

จากข้อบังคับเดิม ซึ่งเราใช้อยู่ในขณะนั้น แต่ในข้อบังคับเดิมที่เราใช้ อยู่ในขณะนั้น เราใช้คำว่า "เลือก" ตลอดเล่มเมื่อลดย คำยัดข้อบังคับอย่างนั้น กระผมคิดว่า ใต้ใดเหมือนกัน แต่มาของขอยกขบนั้น กระผมขอเหมือนกัน แต่ใช้คำว่า "เลือก" ดังข้าง "เลือก" ข้าง และกระผม ขอการจะแจ้งให้ทราบใ้คือว่า ข้างแห่ง ใช้คำว่า "คง" เฉย ๆ ก็มี กระผม เห็นว่าไม่ขัดแย้งต่อกัน จึงได้กราบ เြเรียนมาเหมือนกัน แต่กระผมทกราบเรียนมา เพียงแต่จะแสดงให้เห็นว่า คำว่า "คง" เป็นคำว่า "เลือก" ดัง ข้างที่กรรมาธิการเพิ่มเติมไม่ใช่คำว่า "เลือก" อย่าง ในข้อ ๔

หลังประกอบนิติสาร (กรรมาธิการ) : ในการเลือกประธาน และรองประธาน ของ สภาผู้แทนราษฎร กรรมาธิการนั้น มีความหมายต่างกัน เพราะเหตุที่กรรมาธิการนั้นเป็นสมัย ใช้สภา สภาผู้แทนราษฎรแล้วก็มีมอบหมายให้ ไปทำกิจการอื่น ใ้คนอื่นทำ โดยเฉพาะ เพราะฉะนั้นในข้อบังคับข้อ ๑๑ กรรมาธิการจึงใช้คำว่า "ให้สภาผู้แทนราษฎร วิชาการสามัญประจำสภาชน เจ็ดคณะ" ก็ เป็นถาวรแต่งตั้ง ถ้าพูดถึงภาษาอังกฤษก็

หมายความว่า แอพออยนท (Appoint) เพราะฉะนั้นในข้อ ๖๒ เพื่อดำเนินการกรรมาธิการซึ่งสภาผู้แทนราษฎร จึงต้องมีการเลือกทั้ง กรรมาธิการแต่ละคน ประกอบกันเป็นคณะกรรมาธิการ ซึ่งสภาผู้แทนราษฎร มอบหมายให้ไปทำงาน ส่วนการเลือกประธานสภาผู้แทนราษฎร การเลือกของประธาน สภาผู้แทนราษฎร ถ้าท่านสมาชิกผู้แทนราษฎรได้ ไปอภิปรายพิจารณา ขอรรมนุญ การปิดกรรมาธิการ มาตรา ๘ กระทั่งได้ ความว่า "พระมหากษัตริย์ทรงตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมติของ สภาผู้แทนราษฎรสภาคนหนึ่ง เป็นรองประธาน คนหนึ่ง หรือหลายคนก็ได้" ก็เมื่อเช่นนั้นแล้ว การคงเป็นประธาน อำนวยการของพระมหากษัตริย์ สภาผู้แทนราษฎรเพียงเลือกและแจ้งไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการขอยกขบทุกท่าน เพราะฉะนั้น ในประกาศพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานสภาผู้แทนราษฎรเราใช้คำว่า "ด้วยคำแนะนำยินยอมของสภา" ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า แต่งตั้งคนนั้น ๆ เป็น ประธาน สภาผู้แทนราษฎร ธิวิธีอย่างนั้น เพราะฉะนั้น ความหมายจึงต่างกัน กรรมาธิการ

ความหมายทาง กันเช่นจงได้ใช้คำ
ทางกัน

นายประเสริฐ นัทมะสคนธ์
(ผู้ทบทวนกฤษฎีกาการสภาารัฐธรรมนูญ)
: ข้อ ๖๓ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๖๔
มีการแก้ไข ข้อ ๖๕ มีการแก้ไข
ข้อ ๖๖ มีการแก้ไข ข้อ ๖๗ มีการ
แก้ไข ข้อ ๖๘ มีการแก้ไข ข้อ ๖๙
ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๗๐ ไม่มีการ
แก้ไข ข้อ ๗๑ ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๗๒ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๗๓ มี
การแก้ไข ข้อ ๗๔ มีการแก้ไข ข้อ
๗๕ มีการแก้ไข ส่วนที่ ๘ การรักษา
ระเบียบและความสงบเรียบร้อย ไม่มีการ
แก้ไข ข้อ ๗๖ มีการแก้ไข
ข้อ ๗๗-๗๘ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๗๙
มีการแก้ไข ข้อ ๘๐ ไม่มีการแก้ไข
ส่วนที่ ๙ เบ็ดเตล็ด ไม่มีการแก้ไข ข้อ
๘๑ มีการแก้ไข ข้อ ๘๒ มีการแก้ไข
ข้อ ๘๓ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๒ การ
อำนาจการรัฐธรรมนูญ ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๘๔ มีการแก้ไข

หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์
สาโมช : ในหมวดที่ ๒ ข้อ ๘๔
กล่าวให้มีการแก้ไข ไปในสารสำคัญ

คิดว่าในร่างของכםเดิมบอกว่า ให้
การประชุมสภาทำหน้าทรวง รัฐธรรมนูญ
เป็นครั้งแรกภายในสามสัปดาห์ นับแต่วัน
ใช้ของกัน แล้วทางกรมการ
แก้ไขก็เขาขอความนอก คงเหลือแค่
เพียงว่า ในการประชุมสภาทำหน้าทรวง
รัฐธรรมนูญ ให้การประชุมปรึกษาเฉพาะ
เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการร่าง รัฐธรรมนูญ
เท่านั้น กระผมไม่ทราบเหตุผลและ
อยากจะขอให้ท่านกรมการใดชี้แจง
ว่าแก้ไขไปเช่นนี้ด้วยเหตุผลประการใด

พลโท วิชัย พงศ์อนันต์
(กรมการ) : ตามที่คณะกรรมการ
การใดแก้ไขในข้อความในข้อนั้น ความ
จริงในเรื่องนี้ใคร อาจจะเขียนให้
ประชุมทราบดีเหมือนกันว่า ในชั้น
เดิมแม้แต่ใน คณะกรรมการเอง ก็มี
ความคิดเห็นเป็นสองทางเหมือนกัน ว่า
ควรระงับการร่างเดิมหรือจะให้มีการ
แก้ไข แต่ว่ามีกรอบที่ระหว่าง
คณะกรรมการ ในที่สุดก็สามารถ
คอมโพรไมซ์ (compromise) กันได้ ก็
เขียนไปตามที่ปรากฏ ในร่างข้อของกัน
โดยเหตุผลสามารถตกลงกันประนประ
นอมกันระหว่างคณะกรรมการใดก็
เห็นว่า โดยที่สภาารัฐธรรมนูญนั้น

หน้าทวีปเอเชียหรือมหาทวีป โดยตรงใน การร่างรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว และเป็น หน้าทีโดยตรง เมื่อมีข้อสงสัยแล้ว ค่อย ใช้คำถามในการร่าง โดยด่วนหรือว่าไม่ ชัดช้า ก็ก็เป็นหน้าทีโดยตรงไม่จำเป็นต้องกำหนดคว่ำสาม สิบวัน หกสิบวันอะไร ที่งานของมัน อาจเร็วหรือว่าหนักก็ได้ โดย ถัดว่าไม่จำเป็นต้องกำหนดเขาไว้ ก็ขอ ประทานชี้แจงเพียงเท่านี้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: ขอให้เลขาธิการอ่าน

นายประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์ (ผู้ทำหน้าที่เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ): ข้อ ๘๕-๘๗ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๘๘ มีการแก้ไข ข้อ ๘๘-๘๙ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๙๔ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๙๕-๙๖ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๙๗ มีการแก้ไข ข้อ ๙๘-๑๐๐ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๑๐๑ มีการแก้ไข ข้อ ๑๐๒ มีการแก้ไข

นายประสงค์ บุญเจิม: กระผมขอประทานโทษที่คงถูกขืนมาอภิปรายหลายครั้งหน่อย เจตนาของกระผมไม่มีอะไรนอก จาก จะ ต้องการช่วยกัน ประชุมร่างโดยเร็วให้สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่ สัก

บัญญัติของกระผมจะทำให้ สำหรับข้อ ๑๐๒ นี้ กระผมอาจทำได้แก่วรรคสอง ว่า “คำแปรญัตติโดยปกติต้องแปรญัตติเป็นรายมาตรา” ถ้าอ่านตามนี้แล้ว ในเชิงภาษา รู้สึกว่า ไม่ค่อย จะ เรียบร้อย เพราะเหตุว่าความ ว่างนั้น คง จะ เขามา จากข้อสงสัยของสภาโดย ๒ ประโยคมา รวมกันแล้วก็เขา ถ้อยคำจึงเป็นอย่าง นั้น ที่ถูกกระผมยกจะขอความกรุณา กระผมอาจพิจารณาข้อเสนอของกระผม ว่า ข้อนี้จะแก้ไข เสียใหม่ให้อ่านว่า “การแปรญัตติโดยปกติต้องกระทำเป็น รายมาตรา” จะแก้ไขหรือไม่ กระผมคิดว่า ถ้าอ่าน อย่าง นี้ จะ ให้ความ ถูกต้อง กว้าง จะบอก ว่า “คำแปรญัตติโดยปกติ ต้องแปรญัตติเป็นรายมาตรา”

นายสัญญา ชรรمصัดดี (ประธานกรรมาธิการ): คณะกรรมาธิการ ขอเวลาปรึกษาสักครู่หนึ่ง

(คณะกรรมาธิการปรึกษา)

นายสัญญา ชรรمصัดดี (ประธานกรรมาธิการ): คณะกรรมาธิการ ได้ปรึกษาแล้ว มีความชอบพระคุณของ สมาชิกที่ทบทวน และกรรมาธิการได้ ลงแก่ “คำแปรญัตติ” เป็น “การแก้ไข

” ในข้อ ๑๐๒ วรรคสอง และ
 กรรมการข้าราชการเกษียณอายุไป
 ที่ไหนก็คิดว่า ญาติ ในคอนท้าย
 ที่ออก อานว่า “การแปรรูปคดีโดย
 ญาติของแปรรูปเป็นรายมาครว” คือเก
 ติ” เป็น “การ” ตามที่ท่านสมาชิก
 สนธ และคณะกรรมการ ชอคดีคำว่า
 “ญาติ” ตอนท้ายออกด้วย ทงนเพอ
 ให้สอดคล้องกับข้อ ๑๒๗ ของพระคณ
 หม่อมราชวงศ์ คึก ฤทธิ
 ปราโมช : ข้อไปนกับเป็นเรื่องของภาษา
 ไทย กระผม ไม่เห็น ด้วย กับ การ ที่ ท่าน
 กรรมการข้าราชการเกษียณอายุการแปรรูปคดี
 โดยปกติต้องแปรรูปเป็นรายมาครว เพราะ
 มันไม่เกิดความ ถ้าอานแล้วก็คิดว่าต้อง
 แปรรูป การแปรรูปคดีมันเข้าไปไม่ได้
 ขอยกขอสให้เขียนว่าการแปรรูปคดีโดย
 ญาติของกระทรวงเป็นรายมาครวเห็นจะถูก
 ตั้งในทางภาษา

หลัง ประกอบ นิตินสาร
 (กรรมการ) : คำว่าที่ของแปรรูปเป็น
 รายมาครว เราได้เคยใช้กันมาใน
 ของมคยตง แต่มีสภาผู้แทนราษฎร เรือย
 มาเป็นเวลา ๒๐ กว่าปี กรรมการจ
 ใช้กัน และคิดว่า เป็น คำที่ มีความ

หมายชัดเจนอยู่ ถ้า เราจะเปลี่ยน
 เป็นว่าการแปรรูปคดีโดยปกติก็ตั้งการ
 เป็นรายมาครว ถ้าในคำภาษาไทยก็
 อาจจะเป็นอย่างที่ท่านสมาชิกสนธเถียรว่า
 ก็อาจจะถูกถามไวยากรณ์ แต่กรรมการ
 การคดีว่าจะทำให้เข้าใจยากเพราะกระ
 ทั่วกระทำอะไรก็ไม่ทราบ เพราะใน
 การแปรรูปคดีมันมีหลาย อย่าง การทำ
 คือการบรรจุคดี การเสนคดี การ
 อะไรก็เอาไปใส่คำว่า “แปรรูป” แล้วกัน
 ระสะดวกกว่า และเป็นภาษาที่ใช้กันมา
 ๒๐ กว่าปี ถัดคำภาษาไทยเวลานัก
 เหมือนมันมันไปบ้าง

นายประเสริฐ บัณฑิตสนธิ์
 (ผู้ทำหน้าที่เลขานุการสภาารัฐธรรมนูญ
 ญ) : ข้อ ๑๐๓ มีการแก้ไข
 ข้อ ๑๐๔ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๑๐๕
 มีการแก้ไข ข้อ ๑๐๖-๑๑๐ ไม่ม
 การแก้ไข ข้อ ๑๑๑ มีการแก้ไข
 ข้อ ๑๑๒ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๓
 การทำหน้าตนคดีญูติ ส่วนที่ ๑ การ
 พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ข้อ ๑๑๓
 กรรมการคัดข้อ ข้อ ๑๑๔ มีการ
 แก้ไข ข้อ ๑๑๕ ไม่มีการแก้ไข ข้อ
 ๑๑๖ มีการแก้ไข ส่วนที่ ๒ การ-

พิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติ ข้อ ๑๑๗
ไม่มีการแก้ไข

นายสมภพ โหตระกิตย์ :
ข้อความในข้อ ๑๑๗ นี้กระผมได้ข้อ
แปรญัตติไว้ และได้ข้อสงวนเหตุทข
สงวนไว้เพราะเหตุว่าไม่เห็นผลหลาย
ประการด้วยกัน แต่ประการที่สำคัญ
เพราะเหตุที่ว่าข้อความในข้อ ๑๑๗ นี้
ข้อความบางตอนที่เป็นการกีดกันสมา
ชิกบางประการ ซึ่งสมควรไต่สวนการ
พิจารณาจากสภา โดยรอบคอบ อีกครั้ง
หนึ่ง ทกระผมกล่าวข้อความที่
การกีดกันสมาชิกรายบางประการ ก็
ข้อความที่ว่าร่างพระราชบัญญัติทั้งประ
มาณรายจ่ายจะเสนอไว้แก่ โดยคณะ
รัฐมนตรี ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการ
งบประมาณ ข้อความที่อ้างถึงทกระ
ผมได้กล่าวมาไม่เคยปรากฏอยู่ในรัฐ
ธรรมนูญฉบับใด นี้ตั้งแต่ที่ประเทศไทย
ดำเนินการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย
โดย และไม่มีในข้อบังคับใดด้วยที่จะไป
เขียน ขอล่าง งบประมาณรายจ่ายนั้นจะ
เสนอไว้แก่คณะรัฐมนตรี ตรงกันข้าม
รัฐธรรมนูญทุกฉบับ ข้อบังคับทุกฉบับได้
บัญญัติรับรองสิทธิของสมาชิก ในอันที่จะ
เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าเสนอไว้แก่

กรณ ส่วนร่างพระราชบัญญัติการเงิน
ซึ่งรวมถึงร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ
รายจ่ายด้วยกันทั้งสิ้น สิทธิของสมาชิก
เช่นเคยจนกระทั่งเสนอไว้ แม้มีข้อมอ
ว่า จะ ต้อง ให้ นายกรัฐมนตรี ครอบง
ก่อน ฉะนั้นการที่คณะกรรมาธิการ
บัญญัติข้อความที่อ้างถึงนี้ ขอบว่าจาก
ว่า ร่างพระราชบัญญัติทั้งประมาณราย
จ่ายนั้นต้องให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ
ไว้แต่เพียงอย่างเดียว กระผมจึงเห็นว่าในการ
กีดกันสมาชิกรายบางประการของใ
ข้อนี้ถ้ามีอยู่ด้วยคณะกรรมาธิการมีอำนาจ
โดยชอบหรือไม่ที่จะบัญญัติข้อความเช่น
ว่าไว้ในข้อบังคับในข้อนี้ กระผมมี
ความเห็น ว่า ข้อบังคับ ของ สภา
รัฐธรรมนูญ หรือ สภาคนช
โดยลักษณะแล้วเป็นข้อบังคับที่ควร
กล่าวถึงคุณสมบัติของสมาชิกเท
นั้น ไม่ควรที่จะกล่าวเลยไปถึงการก
สิทธิของสมาชิกนี้ เพราะว่าข้อบ
มีขึ้นไว้ก็เพื่อความเรียบร้อย
ของสภา สมาชิกมีสิทธิอยู่ย
ควรจะเป็นไปตามนั้น แต่ว่าการใ
สิทธินั้นควรใช้สิทธิ โดยถูก
ประการ เพื่อความเรียบร้อย

เพื่อความรวดเร็ว อย่างเช่นการจะเสนอพระราชบัญญัติซึ่งรัฐธรรมนูญรับรองว่าสิทธิเสรีภาพของประชาชนมีอยู่จริง แต่จะเสนออย่างไร ต้องมีผู้รับรองก่อน นั่นเป็นวิธีการที่ดีของ เขียน ไว ใน ชส บังคับ และ เมื่อ พิจารณา ร่าง พระราชบัญญัติพระพิราวดูอย่างไรก็เห็นไปตามระเบียบ จะเห็นได้ว่าเป็น เรื่อง ของ การวางระเบียบเพื่อการปฏิบัติ ไม่ใช่เป็นเรื่องการตัดสินใจ นอกจากนั้นถ้าพระพิราวดูไปออกวาติของสมาชิกในอื่น ที่ จะ เสนอ ร่างพระราชบัญญัติ โดยทั่ว ๆ ไป กับสิทธิของสมาชิกที่เสนอร่างพระราชบัญญัติ การเงินนั้น ในปัจจุบันนี้ถ้าจะเห็นที่ขอมริบได้ว่าเป็นสิทธิตามรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร จึงอยู่ รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร ไม่ได้อีกแล้ว ข้อความที่นางอนไว แต่ถ้าหากพระพิราวดูไปถึงข้อบังคับที่ใส่อยู่ในปัจจุบัน ข้อบังคับใน ปัจจุบัน ก็มี ได้กล่าวไว้ เช่น เกี่ยวกัน ฉะนั้น ถ้าหากพิจารณาต่อไปว่า รัฐมนตรีเสนอร่าง พระราช บัญญัติ ได้ นั้น โดยข้อบัญญัติ ก็ต้องกล่าวได้ว่าโดยอาศัยประเพณีการปกครอง ความ มาตรา ๒๐ นั้นเอง เพราะเหตุว่า

รัฐธรรมนูญตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๘ ได้บัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพในรัฐธรรมนูญมาทุก ๆ ฉบับ ฉะนั้นเมื่อเป็นสิทธิที่รับรอง โดย รัฐธรรมนูญ การ ปกครอง ราชอาณาจักรแล้ว ขัดหากมีว่าข้อบังคับซึ่งเป็นของคณะมนตรีของสภาให้ใช้บังคับในสถานการณ์ชั่วคราว ล่วงล้ำเข้าไปกับสิทธิของ สมาชิกที่รับรองไว้ใน รัฐธรรมนูญการปกครองหรือไม่ กระผมเห็นว่าข้อบังคับนั้นไม่ควรจะไปล่วงล้ำ ขัดแย้งข้อความที่ สหิติ ของ สมาชิกไว้เลย เพราะเหตุว่าหลักการของข้อบังคับนั้นต่ำกว่ารัฐธรรมนูญการปกครอง ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ โดยเหตุนี้ กระผมจึง เห็น ว่า ควร จะ ตัด ข้อ ความ ข้อ ๑๘๗ ออกเสีย ถึงแม้ว่าเรตักออกทั้งหมดก็ไม่ทำให้ผลเสียประการใด เพราะการที่คง เห็น ไป ตามที่ เห็น อยู่ใน ปัจจุบัน ก็ ใน ข้อ บัง คับ ปัจจุบัน นี้ ไม่ ได้ เขียนเอาไว้ รัฐธรรมนูญไม่ได้เขียนเอาไว้ แต่สิทธิคณะรัฐมนตรีมีสิทธิเสนอพระราชบัญญัติได้อย่างไร ก็เห็นไปตาม เช่นนั้น เหตุผลของกระผมก็มีเช่นนี้ เพราะฉะนั้นกระผมขออภัยที่ต้องขอกล่าว ข้อความที่ค่อนข้างจะขบถว่า แต่ก็ได้

มนตรีชอบที่จะมีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติ แต่ทว่าทว่าชอบยังคงไม่ได้เขียนไว้ก็อาจจะมีข้อถกเถียงกันในระหว่างกันทั่วไปหรือระหว่างกันที่สภาสตรี ไม่นึกว่าสตรีไม่รู้จักกรรมมาธิการจึงเห็นว่าเป็นความจำเป็นที่จะต้องบัญญัติถึงสิทธิของคณะรัฐมนตรีที่จะเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นเช่น หลกใหญ่ เมื่อใดเขียนถึงสิทธิของคณะรัฐมนตรี เสนอ พระราชบัญญัติแล้วก็นั้นจะไปทงสมาชิกเสียไม่ใ้ใจจึงจำกึ่งหวังสมาชิกเข้าไปด้วยทงๆ ที่ความหวังสิทธิของสมาชิกนั้นเห็นสิทธิในตัวเห็นโครงการของสภาน ในฐานะที่สมาชิกทำหน้าที่แทนโดยผู้แทนเมื่อใดประกาศออกไปในบรรทัดแรกว่าร่างพระราชบัญญัติจะเสนอไปโดยคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกแล้วเมื่อมีหลักการที่ตกลงกันข้อบกเวนก็ตั้งตามมา ข้อบกเวนมีอะไรข้างหนักเป็นความจริงว่าในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ๆ หลายฉบับก็จำกัดสิทธิของสมาชิกในการเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินไว้ว่าจะเสนอได้ก็ของใครขอความยินยอมของนายกรัฐมนตรี แต่ทว่าใช้รัฐธรรมนูญที่ฉบับใหม่ บางฉบับก็ไม่มีบัญญัติไป

บัญญัติไว้ในขอบบังคับของสภา เช่น ข้อบังคับของสภาในระยะต้นๆ เป็นต้น แล้วก็เมื่อรัฐธรรมนูญข้างหลังบัญญัติข้างหลังไม่มีบัญญัติ กรรมมาธิการที่คณะที่ปรึกษาร่างครั้งแรกและกรรมมาธิการที่คณะที่ตรวจร่างของสภานั้นในวาระที่ ๒ จึงเห็นว่าควรวางไว้ทงๆ ไม่มีมติของสภาตาม มาตรา ๒๐ แห่งรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร ไว้เป็นบรรทัดฐานว่าสมาชิกมีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินเพียงไรหรือไม่แล้วหากเราไม่มีบัญญัติไว้ในขอบบังคับก็อาจจะมีความขาดแคลนที่หลัง แล้วสภานี้จะต้องมาประชุมมากความมั่นคง มาวินัยกันอีก กรรมมาธิการจึงเห็นว่าการที่จะกล่าวถึงสิทธิสมาชิกในการเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินว่าของใครขอความยินยอมจากนายกรัฐมนตรีนั้นเป็นข้อบกเวนจากหลักทั่วไปที่ว่าสมาชิกมีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นการเหมาะสมและไม่แตกต่างกว่าที่เคยบัญญัติมา ทั้งนี้เพราะการสำคัญที่ทางสมาชิกผู้แทนของประชาชนไปเกี่ยวข้องร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายซึ่งวางเขียนว่า เติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย จะ เสนอ

“โคกแต่โดยคณะรัฐมนตรี ตามกฎหมาย
ว่าด้วยวิธีการงบประมาณ” นั้นก็เช่น
จริงว่ารัฐธรรมนูญฉบับเดิม ๆ ไม่เคย
บัญญัติถึงเรื่องนี้ว่าร่างพระราชบัญญัติ
งบประมาณนั้นเสนอให้คณะรัฐมนตรี
ก็โดน เลขาธิการมาตี การจึง มาเขียนไว้
ห้ามไว้ ซึ่งมองดูเส้น ๆ แล้วเป็นการ
คัดค้านสมาชิก แต่ว่าถ้าจะพูดถึงการ
ปฏิบัติเป็นมาตลอดเวลาประเทศไทย
โดยเปลี่ยนระบอบการปกครองเป็นประชา
ธิปไตย นานกว่าสามทศวรรษเห็นพ้อง
ด้วยชาวเราและกรรมการว่าแม้จะไม่
มีขมขื่นโดยตรงในรัฐธรรมนูญ แต่
ก็เห็นประเพณี การ ปก ครอง เรียบ มาว่า
รัฐบาลเป็นฝ่ายบริหาร ก็เห็นฝ่ายที่มาขอ
คือสภาว่าในบาง ๆ น่ะอนุญาตให้ใช้
จ่ายเท่าไร เพราะสภาก็มีอำนาจควบคุม
ฝ่ายบริหาร โดยตรงหรือโดยอ้อมอะไร
ก็ตาม นเพราะฉะนั้นการที่เห็นมาจ
เป็นว่าคณะรัฐมนตรี เท่านั้น ที่เห็น ฝ่าย
เสนอร่าง พระ ราช บัญ ญัติ งบประมาณ
ประจำ ปี ซึ่งภายหลังเราเปลี่ยนเป็น
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเมื่อเรามีกฎหมาย
ว่าด้วยวิธีการงบประมาณเช่นแล้ว ยัง

เป็นของ ให้ เห็น ชัด ว่า โดย เจตนา ของ
กฎหมายนี้ แม้จะไม่อยู่ในรัฐธรรมนูญ
ก็อยู่ในกฎหมายโดยเจตนาว่ามรดกของชาติ
ให้เห็นว่า สภามีพระประสงค์ให้เห็นเร
ของเรื่องเป็นสิริเริ่มเสนอร่าง พระราช
บัญญัติกันหาใช้มีใครอื่นไม่ นอกจาก
คณะรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นการมา
จัดการจึงเห็นว่าเมื่อรูปการเช่นเช่นเช่นที่
ปฏิบัติเช่นเช่น น แล้ว ก็ จำ เป็น ที่ จะ ขอ
บัญญัติเอาไว้ในข้อเขียน ในเรื่อง
พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย เพ
ให้เห็นข้อยกเว้นของหลักทั่วไปที่บัญญัติ
ในวรรคต้นว่า ร่างพระราชบัญญัติ
เสนอให้โดยคณะรัฐมนตรีหรือ สภา
นยกเว้นว่าถ้าไม่จริงเสมอไป กล่า
คือสมาชิกนั้นเสนอไม่ได้ ถ้าเห็น
พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ก็เสนอให้โดยสภาได้ คือพระ
บัญญัติเกี่ยวกับ การ เงิน เสนอให้
ความยินยอมของนายกรัฐมนตรี
เขียนไว้แน่นอน ข้อ ยกเว้น ของหลัก
ไป ซึ่งถ้าไม่เขียนยกยกพร้อม แต่ถ้า
เขียนหลักทั่วไปเสียยกยกพร้อม เช่น
กรรมการจัดการต้องเขียนไว้ ฝ่าย
บัญญัติเรื่องคดีสหประชาชาติกัน ตาม

ความการตัดสินใจ ก็อาจรู้สึกไปเป็น
 ชนนั้น ถ้ามองในอีกคนหนึ่ง ใคร
 เป็นผู้สร้างของของตน สมาชิกใช้ไหม
 ที่สถาน ไม่ใช่เป็นสร้าง สถานะสร้าง
 ภายใต้อนุติในของคช ใดเพื่อผูกมัดตัวเอง
 เพื่อจากค สหัช ใดเอง ก็ นำ จะสร้างใด
 เพราะวามของคชกันง่าย ๆ ถ้าสมาชิกเสนอ
 ญัตติใดก็ตามไม่กล่าวอ้าง กัน บาง เสด
 ว่า รัฐธรรมนูญ ไม่ ได้ ยอก ว่า คช มี
 ษรของคช กันจะถือว่าใครเสนอใด
 เสนอเอา ไม่ต้องมีผู้รับรอง การที่เรา
 มีญัตติว่ามีผู้รับรองเป็นการ จากค สหัช
 สมาชิกหรือ เพราะฉะนั้นกรรมาธิการ
 จึงเห็นว่าการที่เราจะ จากค สหัช สมาชิก
 เพียงในวิธีการดำเนินการ ประชุม ของ
 สภาไทยเช่น ไปโดย มีระเบียบเรียบร้อย
 และ ให้ เห็น ไป โดย เหมาะ สม แล้ว
 ชาวเราคิดว่า สถาน ก อห ษ ยินยอม
 พร้อมให้ผูกมัดตัวเองอย่างไร ใครจะ
 เสนออะไรคชจะทำอย่างไร วิฉลจคชแน
 เนียงทำอย่างไร ลงมติทำอย่างไรเสนอ
 ญัตติอย่างไรอภิปรายทำอย่างไร ไม่ใช่
 ว่า ถ้า ได้ โดย ปราศ จาก ข้อเขต ใคร
 อภิปราย มากมายจนถก เรืองนอก วา
 ญานสังหคค ใด นั้น ก็เป็น การ ตกค สหัช

ตกเสรีภาพทงนั้น เพราะฉะนั้นชาวเรา
 คิดว่า มัน ก็ เป็น ไป ใน ท่านองเดียวกัน
 เพราะฉะนั้นกรรมาธิการ จึง ได้ มีความ
 เสียใจ ที่ ไม่สามารถระดม โลมตาม ท่าน
 สมาชิกผู้เกี่ยวข้องได้

นายสมภพ โหตระกิตย์ :

กรรรมได้ฟังข้อแถลงของคณะกรรมา
 ธิการแล้วก็ขงรู้สึกของใจอยู่บางประการ
 ฟังก็รู้สึกวาทะผลของคณะกรรมาธิการ
 นั้นจะอดวนชคกันเอง ในประการแรก
 ท่านบอกว่า เรืองหลักเกี่ยวกับการเสนอ
 กฎหมายของ คณะ รัฐมน ตรี นั้น ไม่แน
 นอน มีคนเข้เห็นว่าจะ่าจะ ไม่ม่ก็ได้
 หรือม่ก็ได้ ท่านจึงรักที่จะญัตติเอาไว้
 ในของคชเสีย การที่ท่านมีความคิด
 เห็นเช่นนี้กระผมรู้สึกว้าง ไม่ชอบด้วย
 หลักการของระบรัฐธิธรรมนูญ โดย
 เฉพาะ ประเทศ ไทย เรา ซึ่ง ถือ ว่า รัฐ
 ธิธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ
 การที่รัฐธิธรรมนูญญัตติไม่แน่นอนแล้ว
 เราจะมาขยาย ความให้แน่นอน โดยข้อ
 บังคชนั้น กระผมเห็นว่าไม่เป็นสิ่งชชอบ
 ด้วยกฎหมาย ไม่เป็นสิ่งที่ชชอบด้วย
 หลักการของรัฐธรรมนูญ ก็ได้โดยเฉพาะ
 อย่าง รัฐธรรมนูญการปกครองเรา ก็ม่

มาตรา ๒๐ ขอลไว้ว่า ถ้าหากมีข้อสงสัยใดๆ สถานเป็นผู้นิติบุคคล และเข้าใจว่าการวินิจฉัยของสถานนั้นเป็นปัญหาเรื่องเกี่ยวกับประเพณีการปกครองเท่านั้น เคยมีประเพณีการปกครองหลายอย่าง จะเอาการวินิจฉัยอย่างไร ก็วินิจฉัยตาม

มาตรา ๒๐ วรรค ๒ แต่บัญญัติว่า คณะรัฐมนตรีจะมีอำนาจหรือไม่แล้ว จะมีการรับรองโดยข้อบังคับ กระผมเห็นว่าไม่ใช่เป็นการที่ถูกต้องตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ เพราะถ้าหากว่าเช่นนั้น ถ้าหากว่าคณะรัฐมนตรีเห็นว่าไม่เหมาะ ดำเนินรัฐธรรมนูญเจตนารมณ์ ขอลว่าไม่มีสิทธิเสนอแล้ว จะเขียนข้อบังคับใหม่สักข้อใดอย่างใด อันสถานการณ์ใดก็ตามในเรื่องกระทรวงกลาโหม ก็ขอลว่า รัฐธรรมนูญเขียนไว้ว่า มีหน้าที่ทางบังคับบัญญัติจะไปเขียนใหม่ หน้าที่ทางกระทรวงกลาโหมว่า ไร่นาถนนโลก ถนนนั้น ถ้าหากว่ารัฐธรรมนูญหรือรัฐธรรมนูญการปกครองของคณะรัฐมนตรีไม่มีอำนาจเสนอกฎหมาย จะไปเขียนข้อบังคับใด มีข้ออย่างไร กระผมเห็นว่าเขียนใหม่โดยประเพณีหนึ่ง จะไปเขียนไว้ในข้อบังคับ

ใหม่ผลเพื่อไม่ให้เป็นที่โต้เถียงกัน ข้อบังคับใหม่มีศักดิ์ควรจะไปขอมติของรัฐธรรมนูญ แต่ประการใด รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดเขาบัญญัติไว้อย่างไร เจตนารมณ์ของใครก็ต้องเป็นไปเช่นนั้น การที่วินิจฉัยก็ต้องวินิจฉัยไปตามมติของสภา

ตาม มาตรา ๒๐ ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง ท่านบอกว่าร่าง พระราชบัญญัติการเงินนั้นที่ควรจะเป็นฝ่ายที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอและที่ทางคณะรัฐมนตรีมีข้อยกเว้นว่า พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายก็ควรจะให้ คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ เพราะเป็นผู้บริหารงานถึงเขาว่าประเพณีการปกครองก็เคยมีแล้วว่าคณะรัฐมนตรีหรือฝ่ายบริหารเป็นผู้เสนอสถานนั้น นอกที่งานนั้นของวิสามัญสมาชิก มีพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ ประจําปีเขียนวางหลัก การเรื่องการเงินของงบประมาณไว้ กระผมก็ได้อ่าน พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณแล้ว ก็ไม่ได้มีข้อสงสัยที่แข็งแรงเลยว่าคุณก็ให้ คณะรัฐมนตรีเสนอให้แก่สภาก็ได้ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณก็เขียนไว้กว้าง ๆ เพียงแต่บอกไว้ทั้งหมด ๒ ก็ขอลว่าหลักการเสนอของงบประมาณทำอย่างไร ต้องมีว่า

น้อยก็อย่างไรบ้าง ต้องมีคำอธิบาย
 ถึงสมเด็จพระราชบัญญัติ ต้องมีอะไรบ้าง ๆ
 คุยออกเพียงเท่านั้น เพราะฉะนั้นก็แปล
 ความพระราชบัญญัติว่าการงบประมาณ
 องค์กรไม่ได้หมายความว่า สมาชิก
 เสนอไม่ได้หรือคณะรัฐมนตรีเสนอได้
 เฉพาะสมาชิกไม่เช่นนั้น เพราะฉะนั้น
 ราษฎรแล้ว เช่นนี้จริง เป็นการแปลความ
 หมายของงบประมาณไปในทางที่ผิด
 ที่ถือถือประการหนึ่ง และประการหนึ่ง
 หมายความว่าสมาชิกเป็นผู้ตราข้อบังคับ
 ทั่วราชอาณาจักร ข้อบังคับว่าด้วย
 องค์กรนั้นได้กล่าวไว้ในตอน
 สกนกว่าสิทธิของสมาชิกเป็นสิทธิ
 ยุติธรรมโดยรัฐธรรมนูญ โดยรัฐธรรมนูญ
 ระบุคุ้มครอง ความ มาตรา ๒๐ เขียน
 มาสิทธิ ทักษะจากสภาสิทธิ มน
 ณะอย่าง กระทบไม่ได้หมายความว่า
 กระทบกัน กระทบสิทธิเสนอเรื่อง
 ราษฎรถูกสภาสิทธิ ถูกสภาสิทธิไป
 ในเรื่องอย่างอื่นไม่ได้ กระทบเห็น ว่า
 กระทบไม่ได้ควรจะเป็นเช่นนั้น แต่ทว่า
 กระทบสิทธิแล้ว กระทบใช้สิทธิ
 กระทบอย่างไร เป็นของธรรมดาใน
 ธรรมนูญของคน เมื่อออกกฎหมาย
 ใดของบัญญัติ ต้องมีระเบียบให้เขียน

ที่เรียบร้อยเพื่อความเรียบร้อย กระผม
 สิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ กระ
 ผมก็ควรระวังจากคำว่าควรเสนอในรูป
 หนึ่ง ในรูปนี้ เพื่อให้สถาบันใดพิจารณา
 ราวเร็วขึ้น เพื่อสะดวกขึ้นในแง่เรื่อง
 จำกัดสิทธิ แต่ไม่ใช่ไปทำลายสิทธิเขา
 เสียเลย หรือแค่เพียงบางส่วน อัน
 ความหมายผิดกัน แต่การที่หมายกล่าว
 ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี
 สมาชิกเสนอไม่ได้ เสนอได้แก่คณะ
 รัฐมนตรี อันไม่ใช่จำกัดสิทธิ
 เป็นเรื่องสิทธิ สิทธิเขาแล้วก็ไม่
 กระทบเรื่องถูกตัดไป แต่ท่านยอ
 สมาชิกยังมีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติ
 ทางการเงินข้อแม้ว่าของฝ่ายรัฐมนตรี
 รับผิดชอบ อันนั้นเป็นเรื่องเงินไม่ใช่จำกัด
 สิทธิเขา แต่เขาซึ่งพูดว่าเราสมาชิกเรา
 อาจจะใช้หรือไม่ใช้ก็ได้ แต่ถ้าเรา
 ใช้สิทธินั้นขึ้นมา เขาก็ต้องปฏิบัติตาม
 ระเบียบข้อบังคับซึ่งเป็นประโยชน์แก่ส่วน
 รวม ความหมายการจำกัดสิทธิกับ
 สิทธิมันผิดกัน เนื้อของคณะมนตรีเป็นเรื่อง
 ศักดิ์สิทธิ์ห้ามมิให้เขาทำอะไรเลย ห้ามมิ
 ให้เขาเสนอเสียเลย ความหมายมันผิด
 กัน กระผมเห็นว่าควรระวัง เมื่อตัดไป

LIART

ใดก็ตามขอ ให้เป็น ผู้บริหาร ประเทศ ก็
 เป็นที่ระบือว่ามี การ ใช้รายเงิน ซึ่งเป็น
 ของความดี ไปกับการ บริหาร และเมื่อ
 จำเป็นที่ระบือว่ามี การ ใช้รายเงิน ก็จำเป็นต้อง
 ต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ
 รายราย อย่างนี้ เห็นได้ชัด ว่าคณะรัฐ-
 มนตรีในสมัย สหประชาชาติ ใช้ อานาต ซึ่งต่าง
 กับสิทธิของสมาชิกคงตกลงมาข้าง คน
 ส่วนใน ข้อที่ ท่าน สมาชิก ได้กล่าว ขยับไป
 เมื่อท่าน ในข้อที่ว่าเรื่อง รัฐธรรมนูญ ได้
 ญัตติคืออย่างไรนั้น ก็เป็น เรื่อง ที่แล้วแต่
 รัฐธรรมนูญของใครซึ่งระบือว่าท่านเป็น
 เรื่อง ๆ ไป ในเรื่องนี้สำหรับประเทศไทย
 รัฐธรรมนูญ ไม่ได้จำกัด ไว้ ในเรื่องนี้
 เพราะฉะนั้น เราจึงได้ มาเขียนไว้ใน ข้อ
 ยี่สิบ และเมื่อรัฐธรรมนูญไม่ได้ห้าม
 กระผมจึงเข้าใจว่าแม้แต่ จะเขียนไว้ใน
 ข้อยี่สิบ ถ้าโดยความยินยอมของสภา
 นี้ ให้สมาชิกคนหนึ่ง สอดพิมพ์เสนอร่าง
 พระราชบัญญัติใดที่จะเขียนได้ ทำไม
 จะเขียนไม่ได้ สำหรับใน เรื่องที่ ท่าน
 สมาชิกกล่าวถึงพระราชบัญญัติว่าด้วยวิ
 การงบประมาณนั้น ก็ท่าน สมาชิกได้กล่าว
 แล้วว่าพระราชบัญญัติว่าการงบประมาณ

ใดกล่าวเป็นกลาง ๆ ไม่ใช่กล่าวว่า ใน
 เรื่องนี้ว่าอย่างไร ก็เพื่อความประสงค์
 โดยนัยคงตกลงมา เราว่าเป็นที่ระ
 ต้อง ให้คณะ รัฐ มน ตรีเป็นผู้บริหาร
 ประเทศ เป็นผู้ที่ระบือว่ามี การ ใช้รายเงิน เราจึง
 ต้องมาเขียนชื่อของคณะว่า ให้เฉพาะ
 คณะรัฐมนตรีเท่านั้น ระบือเสนอร่าง
 พระราชบัญญัติในการ ใช้รายเงินได้
 เราจึงบัญญัติไว้เช่นนั้น เพราะฉะนั้น
 กระผมจึงเห็นข้อว่าความที่ควรมาจำกัด
 ได้วางไว้เช่นนั้นไม่ทางที่ ระบือแก้ไขเป็น
 อย่างอื่นได้

นายสมภพ โทระกิตย :
 ผมต้อง ขอประธาน อธิบดี รับทวงเวลา
 เล็กน้อย เพราะคำแถลงของคณะ
 กรรมการธิการนี้ ระบือว่าจะไปไกลมากไป
 ประการแรกที่ท่านกล่าว ว่าสิทธิของ
 สมาชิกเกี่ยวกับ เรื่องการ เสนอร่าง
 พระราชบัญญัติงบประมาณนั้น เข้าใจ
 ไปว่าเป็นสิทธิที่จะ ใช้รายเงินงบประมาณ
 แท้จริงตามใช่เช่นนั้น ความมุ่งหมาย
 รัฐธรรมนูญยกว่า การเสนอร่าง
 พระราชบัญญัติงบประมาณนั้น เป็น เรื่อง
 การกำหนดวงเงินเรื่อง การ ใช้ราย ของ
 รัฐบาล โดยการ คราวเป็น รูป พระราช

บัญญัติงบประมาณ ขั้วหมาย มาสมาชิก
 รมสิทธิ์ เสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ
 ๒๐๑๖ กำหนด รายจ่ายให้ แก่ รัฐบาลไทย
 หรือไม่ มีเห็นเรื่องวอการควบคุม ออก
 ประการหนึ่ง เพราะถ้าไม่ ใช้ควบคุมมา
 มาเสนอรัฐสภาทำไม่ บัญชีหาไม่ใช้ว่า
 ว่าเป็นสิทธิ์ ใช้ราย และก็เป็นที่ว่าเฉพาะ
 อำนาจ นักบัญญัติไม่ มีเรื่อง การ ใช้ราย
 เงินค่าจ้างประมาณ แต่มีอำนาจกำหนด
 วงเงินงบประมาณ ใดก็โดยอาศัยพระราช
 บัญญัติงบประมาณ นั่นเอง เพราะฉะนั้น
 กระผลดังกล่าวว่าสิทธิ์ เสนอร่างพระราช
 บัญญัติงบประมาณ นั้นต่าง หากไม่ใช้
 สิทธิ ใช้รายเงินทางงบประมาณ มีคน
 ละเรื่อง ออกประจกรหนึ่ง ททานบอกว่า
 ไม่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญการปกครอง
 นั้น กระผลจึง โศษ โสเห็นวอสิทธิหนึ่ง
 แต่ พ.ศ. ๒๕๕๕ รัฐธรรมนูญ ๓-๔
 ๕ ขอบบัญญัติไว้ทงนั้น มาถึงพระราช
 บัญญัติ ธรรมนูญการปกครอง ไม่ ใด
 ขอบบัญญัติไว้จริง ขอบบังคับใช้ อยู่ใน
 ขั้วหมายนี้ไม่ ใดขอบบัญญัติไว้ แต่ทำไม่
 คณะรัฐมนตรี รมสิทธิ์ เสนอร่างกฎ
 หมาย ใด ขอบบังคับใช้ กระผลกับออกว่า
 ต้องมีหลักฐานที่จะ ให้อาศัยใด มีละนั้น
 รมสิทธิ์ อำนาจลอบ ๆ ขันมา ใด ขอบบังคับใช้

ข้อบังคับก็ไม่ได้เขียน ขธรรมนูญก็ไม่ได้
 เขียน ก็ต้อง ไปลง ขธรรมนูญว่า ๒๐
 นั้นเอง ประเด็นการปกครองก็มีอยู่ที่ว่า ใน
 รัฐธรรมนูญอยู่ใน ขธรรมนูญ ในชั้นเดิม
 อยู่ใน ขธรรมนูญทั้ง ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕
 มาถึง พ.ศ. ๒๕๕๕ อำนาจเกี่ยวกับ
 เรื่องการเสนอ พระราชบัญญัติ ขธรรมนูญ
 พระราชบัญญัติการเงิน อยู่ใน ขธรรมนูญ
 แต่ต่อมาเมื่อร่าง รัฐธรรมนูญ พ.ศ.
 ๒๕๕๕ ขันใหม่เขาก็พิจารณาเห็นว่า
 สิทธิของ สมาชิก เป็น ของ สำคัญ
 ทำไม่มาอยู่ใน ขธรรมนูญละ ก็ควรจะมาอยู่
 ในรัฐธรรมนูญ การอยู่ใน ขธรรมนูญก็
 อยู่ใน รัฐธรรมนูญก็แตกต่างกันอีก อยู่ใน
 ในรัฐธรรมนูญ เช่น หลีก ประเด็น ก็ว่า
 เพราะการ แก้ไข รัฐธรรมนูญ แก้ไขได้
 ยาก ต้องมีจำนวนคะแนนเสียงมากกว่า
 ๒/๓ ในสภา แก้ไข ขธรรมนูญ แก้ไขได้
 ง่าย ขธรรมนูญอื่นเกินกว่าครึ่งตามประชุม
 ก็แก้ไขกันได้แล้ว นะจะเห็นว่า หลีก ประ
 เด็นที่อยู่ใน ขธรรมนูญอยู่ใน รัฐธรรมนูญ
 ใด เพราะฉะนั้น ในตอนหลัง ตั้งแต่
 พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นมา สิทธิสมาชิก
 เสนอร่างพระราชบัญญัติ เป็นการ
 เงินกฎหมาย ขธรรมนูญอยู่ใน รัฐธรรมนูญ

ผู้สนับสนุน เพราะฉะนั้นประเด็นการปกครองตามมาตรา ๒๐ จึงกล่าวได้ว่า เป็นสิทธิของสมาชิกที่มีต่อรัฐธรรมนูญ เมื่อเป็นสิทธิที่รัฐธรรมนูญแล้วก็เป็นของสำคัญ เราจึงมาตราของฉบับไปศึกษาศึกษาไม่ได้

หลวงประกอบนิติสาร :

กรรมการการศึกษาระดับปริญญาเอกเพียงคนที่สักเพราะไม่รวมกันเวลาของสภา มากเกินไป การอภิปรายรัฐสภาจะก้าวไปสู่อะไร ทว่าการศึกษารัฐธรรมนูญ การวินิจฉัย ประเด็นการปกครองตาม มาตรา ๒๐ มากขึ้นทุกที เพราะฉะนั้น กรรมการจะไปโหวตถึง ท่าน สมาชิกใน ประเด็นนี้กระตุกประเด็นว่าสถาบันกำลังวินิจฉัยประเด็นการปกครองตามมาตรา ๒๐ ซึ่งกรรมการของคณะไม่ได้ไปไกลถึงเพียงนั้น กรรมการขอประธาน ชี้แจงเพียงว่าถ้าเมื่อท่าน สมาชิกเห็นวาม ประเด็นเช่นนั้น แต่ยังไม่เคยมีมติของ สภาว่าเป็นดังนี้ เพื่อขอศึกษาถึงข้อสงสัยทั้งปวง กรรมการก็สมัครจะเขียนข้อ ๑๑๗ ว่าหาใจความที่ระคนกันเห็นว่าถูกต้อง ถ้าหากอันใดก็ไปศึกษารัฐธรรมนูญที่เป็น เรื่องของสมาชิกสภาของสมาชิกที่จะขอ

ให้สถาบันวินิจฉัยตามมาตรา ๒๐ ว่า ข้อ ๑๑๗ นั้นรัฐธรรมนูญใช้ไม่ได้ แต่หาไม่ไว้ กรรมการการศึกษาระดับปริญญาเอก เพราะยังไม่เคยมีมติของ สภาในเรื่องนี้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
ว่าอย่างไรพูดสงวนไว้

นายสมภพ โหตรภักดิ์ :
ขอให้สภาลงมติ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
เมื่อเช่นนั้นข้าพเจ้าขอ มติที่ประชุมว่า สมควรที่จะแก้ไขตามที่ท่าน สมาชิกได้ สงวนไว้ หรือว่าจะ คงไว้ตามที่คณะ กรรมการได้เสนอขึ้นมา ท่านผู้ใด เห็นว่าสมควรที่จะ คงไว้ตามที่คณะ กรรมการเสนอ โปรดยกมือขึ้น (มีสมาชิกยกมือ ๙๑ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
ท่านผู้ใดเห็นว่าสมควรที่จะตัด ออกตามที่ สมาชิกแปรญัตติ โปรดยกมือขึ้น (มีสมาชิกยกมือ ๙๔ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
เป็นอันว่า คงไว้ตามที่คณะกรรมการ เสนอ

นายประเสริฐ บัณฑิตกุล
(ผู้ทำหน้าที่เลขาธิการ สภาวาระรัฐ-
ธรรมนูญ) : ข้อ ๑๑๘ ไม่มีการ
แก้ไข ข้อ ๑๑๙ ไม่มีการแก้ไข
ข้อ ๑๒๐ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๑๒๑ มี
การแก้ไข ข้อ ๑๒๒-๑๒๔ ไม่มีการ
แก้ไข ข้อ ๑๒๕ มีการแก้ไข
ข้อ ๑๒๖ ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๑๒๗
มีการแก้ไข

นายสัญญาธรรมศักดิ์ (ประ-
ธานกรรมาธิการ) : สำหรับข้อ ๑๒๗
นั้น คณะกรรมาธิการได้มีการแก้ไขไว้
และได้ขอประธาน แก้ไขเพิ่มเติม อีก คำ
หนึ่งเพื่อให้ร้อยยี่สิบสี่ข้อแก้ไขตามที่
ท่านสมาชิกทบทวนเมื่อสักครู่ คือว่า
วรรคสุดท้ายของข้อ ๑๒๗ “คำปร
กษณ์” ขอประธานแก้ไข “การปร
กษณ์” เพื่อให้สอดคล้องของกันกับ
ที่แก้ไขมาแล้ว

นายประเสริฐ บัณฑิตกุล
(ผู้ทำหน้าที่เลขาธิการ สภาวาระรัฐ-
ธรรมนูญ) : ข้อ ๑๒๘-๑๓๐ ไม่
มีการแก้ไข ข้อ ๑๓๑ มีการแก้ไข

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๕๐ นาฬิกา.

ข้อ ๑๓๑ ทวิ กรรมาธิการเพิ่มข
ใหม่ ข้อ ๑๓๒-๑๓๓ ไม่มีการ
แก้ไข ข้อ ๑๓๓ ทวิ กรรมาธิการ
เพิ่มข
ใหม่ หมวด ๔ บทเฉพาะกาล
ไม่มีการแก้ไข ข้อ ๑๓๔ มีการแก้ไข
ข้อ ๑๓๕ มีการแก้ไข
(ไม่มีสมาชิกทบทวน)

ประธานสภาวาระรัฐธรรมนูญ:
หมตการพิจารณาในวาระที่ ๒ แล้ว คือ
ไปนเป็นการพิจารณาในวาระที่ ๓
ข้าพเจ้าขอหมตข้อที่ประชุมว่า สมควร
รประกาศใช้ร่างข้อกษณ์เป็นหลักใน
การประชุมของสภาวาระรัฐธรรมนูญ
ไปหรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นสมควรประกาศ
ใช้ต่อไป โปรดยกมือขึ้น
(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ประธานสภาวาระรัฐธรรมนูญ:
ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น
(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาวาระรัฐธรรมนูญ:
เป็นอันว่าให้ประกาศใช้ร่างข้อกษณ์
เป็นหลักในการประชุมของสภาวาระรัฐ
ธรรมนูญต่อไป สำหรับการประชุมวัน
หมดระเขยวาระแล้ว ขอเลิกประชุม

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

ร. ธนะโชติ	โคมเมตตา ลีผลากร	ผู้ตรวจงาน
เจริญ บัณฑิตโร	ฉันทนา ชานชัยม	”
มาลัย ชูพินิจ	ชุกุม พลอยสังวาลย์	”
นาวาอากาศโท มานะ สังขวิจิตร	สุพงศ์ ศิริพูนเกียรติ	”
มนัญญา ขวัญสุทธิ	ธัญญา บุญยวงศ์	”
พล ร.ท. ศิริ กาวราชย์	จำรงค์ ใจอ่อนน้อม	”
	แก้ว ห่มพยัคฆ์	”
	สินธุ์ชัย ชลสิทธิ์ยก	”

ตรวจแล้ว วันที่ ๘/มี.ค./๒๕๐๘

สุพันธ์ จิตรภักดิ์

หัวหน้าแผนกรายงานการประชุม

ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ

หัวหน้ากองการประชุม

ประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์

เลขาธิการสภา

พล.อ. ส. สุทธิสารธรรณกร

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ

Legislative Institutional Repository of Thailand